

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

на тему «Комплексний фінансовий аналіз діяльності суб`єктів господарювання (на матеріалах ПАТ «Інтерпайп НТЗ»)»

Виконала: студентка 4-го курсу, групи 401-ЕФ
Спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Безносова А.А.
Керівник: д.е.н., проф. Онищенко В.О.
Рецензент: головний бухгалтер
ПАТ «Інтерпайп НТЗ» Соколова І.В.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань
Безносова А.А.

Підтверджую достовірність даних, використаних
у роботі
Безносова А.А.

Полтава, 2021 року

АНОТАЦІЯ

Безносова А.А. «Комплексний фінансовий аналіз діяльності суб'єктів господарювання (на матеріалах ПАТ «Інтерпайп НТЗ»)). Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2021.

Робота містить 110 сторінок, 38 таблиць, 14 рисунків, список літератури з 55 джерел та 15 додатків.

Ключові слова: фінансовий аналіз підприємства, фінансова стійкість, майновий стан, комплексне оцінювання, рейтингова оцінка.

Мета роботи – визначення теоретичних основ, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо удосконалення методики проведення комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансово-економічна діяльність ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Предметом дослідження є теоретико-методичні підходи щодо комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Інформаційною базою дослідження були фундаментальні праці вітчизняних і зарубіжних економістів з питань оцінки фінансового стану підприємства, закони України, постанови Кабінету Міністрів. У процесі проведення досліджень та обґрунтування висновків і рекомендацій використано спеціальну літературу, а саме: монографії, наукові статті, матеріали фінансової звітності ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за 2018–2020 рр.

Висновки та рекомендації можуть бути застосовані в діяльності ПАТ «Інтерпайп НТЗ» в частині пропозиції щодо удосконалення фінансового стану підприємства з урахуванням проблемних аспектів фінансової діяльності.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ	
ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ	6
1.1. Сутність та значення фінансового аналізу на підприємстві	6
1.2. Методичний інструментарій комплексного оцінювання фінансового стану підприємства	14
1.3. Інформаційно-аналітичне забезпечення та основні засади проведення фінансового аналізу підприємства.....	26
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ	
ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	31
2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства	31
2.2. Оцінювання активів та пасивів підприємства.....	34
2.3. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства	53
2.4. Факторний аналіз чистого прибутку діяльності підприємства	71
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	
ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	80
3.1. Комплексна та рейтингова оцінка фінансового стану підприємства	80
3.2. Проблемні аспекти фінансової діяльності підприємств у сучасних умовах	89
3.3. Напрями поліпшення діяльності підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ»	95
ВИСНОВКИ	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	105
ДОДАТКИ.....	110

				ВР 401-ЕФ 17051				
	П. І. Б.	Підпис						
Розроб	<i>Безносова А.А.</i>			<i>Комплексний фінансовий аналіз діяльності суб`єктів господарювання (на матеріалах ПАТ «Інтерпайп НТЗ»)</i>				
Перевір.	<i>Онищенко В.О.</i>							
Н. Контр.	<i>Кривенко О.А.</i>			Літ. Арк. Акрушів				
Затверд.	<i>Птащенко Л.О.</i>			<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%; text-align: center;">3</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">110</td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> </table>		3	110	
	3	110						
				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>				

ВСТУП

У сучасних умовах особливої уваги набуває діяльність підприємств та об'єктивна оцінка їх фінансового стану. Адже вони повинні шукати шляхи до адаптації до ринкових умов, знаходити методи покращення показників своєї діяльності для забезпечення нарощення свого економічного потенціалу та конкурентоспроможності. Для забезпечення фінансової стабільності у сучасних умовах апарату управління підприємства необхідно аналізувати результати своєї діяльності та прогнозувати зміни показників діяльності та своєчасно знаходити шляхи їх покращення. Підприємства постійно мають аналізувати результати своєї минулої діяльності та прогнозувати майбутні зміни і шляхи їх вирішення.

Фінансовий аналіз – це процес дослідження фінансового стану та результатів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення резервів підвищення його ринкової вартості й забезпечення ефективного розвитку [36].

Проведення фінансового аналізу є основою і передумовою для прийняття управлінських рішень щодо формування, накопичення та використання фінансових ресурсів підприємства, поліпшення їх руху, поточного та довгострокового планування діяльності на підприємстві.

У сучасних умовах пандемії кожне підприємство має чітко орієнтуватися на попит ринку, правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів. Значно зростає роль своєчасного і якісної оцінки фінансового стану підприємства, його ліквідності, платоспроможності й фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення й зміцнення фінансової стабільності. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Комплексна оцінка діяльності підприємства є його характеристикою, отриманого в результаті поетапного, узгодженого аналізу сукупності

показників, які відображають аспекти різних процесів всередині підприємства та містить узагальнені висновки результатів діяльності компанії.

У даній роботі обгрунтована та обрана система показників, що досить точно і повно відображає фінансовий стан підприємства на ринку. Фінансове положення підприємства пропонується розглядати з оцінки активів і пасивів підприємства, аналізу фінансових показників його діяльності, за допомогою факторного аналізу чистого прибутку, комплексної та інтегральної оцінки.

Актуальність даних досліджень підтверджує той факт, що сьогодні на переважній більшості підприємств не спостерігається ефективний механізм управління фінансовою діяльністю.

Мета роботи – дослідження комплексного фінансового стану діяльності об'єкта дослідження та знайти напрями покращення його фінансового стану.

Для досягнення цієї мети у дипломній роботі є певний ряд завдань:

- дослідити сутність та значення фінансового аналізу на підприємстві;
- узагальнити інструментарій комплексного оцінювання фінансового стану підприємства;
- охарактеризувати інформаційно-аналітичне забезпечення та основні засади проведення фінансового аналізу підприємства;
- провести фінансово-економічну характеристику діяльності підприємства;
- проаналізувати динаміку активів і пасивів в структурі балансу підприємства;
- розрахувати фінансові показники діяльності підприємства;
- дослідити факторний аналіз чистого прибутку діяльності підприємства;
- виконати комплексну та рейтингову оцінку фінансового стану підприємства;
- охарактеризувати проблемні аспекти фінансової діяльності підприємств у сучасних умовах;
- визначити напрями поліпшення діяльності підприємства .

Об'єктом дослідження є фінансово-економічна діяльність ПАТ «Інтерпайп НТЗ».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ

1.1. Сутність та значення фінансового аналізу на підприємстві

Термін «аналіз» деякі науковці трактують у загальному розумінні як процес уявного чи фактичного розкладання цілого на складові частини для пізнання його внутрішньої природи.

Термін «аналіз» походить від грецької мови, що перекладається як «розклад». Аналіз в ширшому значенні розуміється як здатність пізнавати предмет та явища зовнішнього середовища на основі поділу окремого предмета на складові частини та їх розгляду в цілому [1].

Управління підприємством - це процес реалізації функцій управління. Це пов'язано із здійсненням господарської діяльності підприємства.

Аналіз фінансового стану підприємства проводиться для прийняття і обґрунтування важливих управлінських рішень та дій і забезпечує їх об'єктивність і ефективність.

Управлінські рішення повинні ґрунтуватися на точних оцінках і всебічному економічному аналізі. Аналіз результатів діяльності завжди повинен відповідати на питання, що сталося, чому і що робити в майбутньому.

Фінансовий аналіз – це складова частина загальноекономічного аналізу господарської діяльності, що охоплює два взаємопов'язані блоки: зовнішній і внутрішній аналіз (рис. 1.1).

Такий розподіл є досить умовним та відповідає поділу бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський [3].

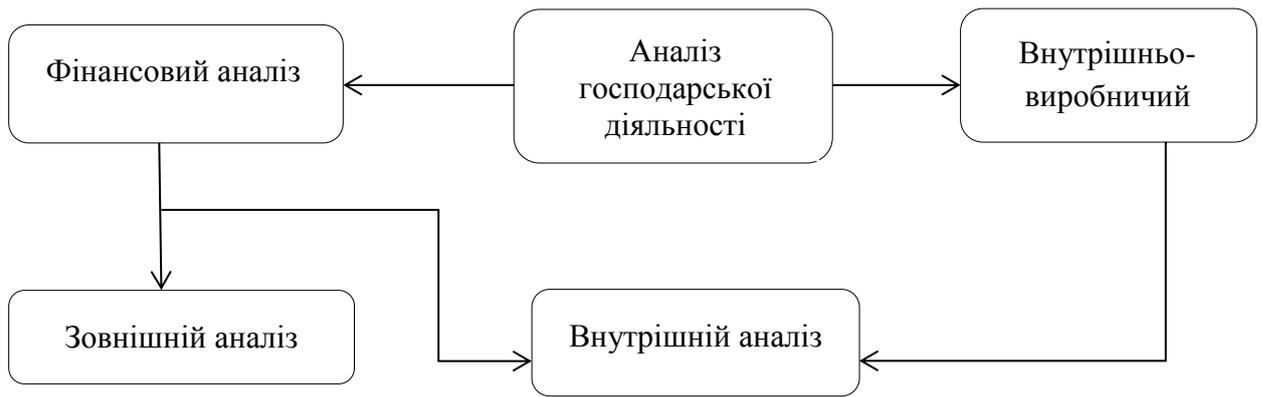

Рис. 1.1. Видова характеристика аналізу

* Складено автором [3]

Фінансовий аналіз зі звичайної частини економічного аналізу став в ринкових умовах основним методом оцінки економіки в цілому, тобто з програми економічного аналізу він перетворився в комплексний аналіз всієї економічної діяльності будь-якої галузі, регіону, бізнес-об'єкта, індивідуального підприємства [3].

Узагальнюючі різні трактування до визначення сутності фінансового стану можна виділити декілька основних підходів, наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення сутності фінансового аналізу

Автор, джерело 1	Характеристика поняття « фінансовий стан підприємства» 2
М. Лопішко [3]	поняття «фінансовий аналіз» близьке до науки про технічні прийоми та методи обчислень
О. Заруба [5]	поняття фінансового аналізу як прийняття рішень, що стосуються прибуткового використання тимчасово вільних коштів
В. Ковальов [6]	фінансовий аналіз – це метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності
М. Коробов [7]	економічний аналіз підприємств не може бути «нефінансовим», фінансово-економічний аналіз підприємств слід розуміти як комплексне дослідження їх функціонування з метою об'єктивної оцінки досягнутих результатів і визначення шляхів подальшого підвищення рентабельності при цьому забезпечення безпечного рівня ліквідності
І. Балабанова [8]	фінансовий аналіз – це метод оцінки ретроспективного і перспективного фінансового стану господарського суб'єкта на основі вивчення залежності й динаміки показників фінансової інформації

Продовження табл. 1.1

1	2
Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна [9]	це методика оцінки поточного й перспективного фінансового стану підприємства на підставі вивчення залежності та динаміки показників фінансової інформації
М. Д. Білик [10]	це процес вивчення фінансового стану і основних результатів фінансово-господарської діяльності підприємства з метою виявлення резервів збільшення його ринкової вартості і забезпечення ефективного розвитку, накопичення, перетворення і використання фінансової інформації
Дж. С. Ван Хорн, Дж. М. Вахович [11]	це істецтво перетворення даних, що містяться у фінансовій звітності, у інформацію, необхідну для ухвалення обґрунтованих рішень

Таким чином, охарактеризувати поняття фінансовий аналіз намагалися постійно та неодноразово, однак і донині не існує єдиної думки [15].

Предметом фінансового аналізу є фінансові ресурси підприємства та їх потоки. Об'єктом фінансового аналізу є конкретне підприємство або фінансова операція підприємства. Суб'єкти аналізу це користувачі інформації які як безпосередньо, так і опосередковано зацікавлені в діяльності об'єкта.

Фінансовий аналіз може бути визначений шляхом накопичення, перетворення та використання фінансової інформації з метою отримання об'єктивної та точної оцінки фінансового стану підприємства. Метою фінансового аналізу є:

- оцінка поточного та перспективного фінансового стану підприємства;
- оцінка можливої та цільової швидкості розвитку підприємства з точки зору фінансового забезпечення;
- з'ясування наявних джерел фінансування та оцінка їхніх можливостей мобілізації т корисності;
- пошук шляхів вдосконалення фінансового стану підприємства;
- аналіз слабких місць у фінансовій або операційній діяльності підприємства [16].

Виділення фінансових аспектів на передній план діяльності підприємства, а також підвищення важливості фінансової ролі – характерна

тенденція в усьому світі. Отже, пріоритетність аналізу на основі фінансової моделі підприємства зростає. Далі наведемо характеристику кожного із видів фінансового аналізу в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація видів фінансового аналізу

Класифікаційні ознаки	Види фінансового аналізу
За об'єктами	структурних підрозділів, окремих операцій, підприємства у цілому
За суб'єктами	зовнішній, внутрішній
За метою дослідження	діагностичний, комплексний, експрес-аналіз
За рівнем автоматизації	ручний, комп'ютерний, автоматизований
За часовим періодом аналітичної бази	щоденний, щотижневий, щодекадний, щоквартальний, щомісячний, річний
За обсягом дослідження	повний, тематичний
За організаційною системою	централізований, децентралізований
За класифікаційними ознаками суб'єкта	форми власності, види економічної діяльності, органи управління, організаційно-правові форми
За просторовою приналежністю	суб'єкт господарювання, галузевий, міждержавний, загальнодержавний, регіональний
За достатністю	недостатній, достатній, надлишковий
За інформаційними джерелами	базується на обліковій інформації або на спеціальній
За періодичністю	постійний, періодичний, разовий
За критеріальною базою	монокритеріальний, полікритеріальний
За способом відбору даних для аналізу	статистичний, динамічний
За часовим спрямуванням	ретроспективний, поточний, перспективний

Фінансовий аналіз є важливою частиною зміцнення потенціалу підприємства. У процесі ведення своєї діяльності, керівний склад підприємства за допомогою аналізу точних і всебічних фінансових показників може отримати

більш систематичне та всебічне розуміння свого фінансово-економічного стану, воно може забезпечити сприятливу підтримку для прийняття правильних та обгрунтованих рішень, для формування більш всебічної системи аналізу підприємства та стратегій, важливим є більш розумний та ефективний, цілеспрямований захід для сталого розвитку підприємства.

Фінансовий аналіз можуть проводити не тільки керівники бізнесу, а й потенційні інвестори, банки, постачальники. Тому відповідно до предмета аналізу розрізняють внутрішній і зовнішній аналіз.

Суб'єктами аналізу виступають як безпосередньо, так і опосередковано зацікавлені в діяльності підприємства користувачі інформації наведені у рисунку 1.2.

Рис. 1.2. Суб'єкти фінансового аналізу

*Складено автором [2]

За суб'єктами аналізу розрізняють зовнішній і внутрішній фінансовий аналіз. Подібно до того, як бухгалтерський облік поділяється на фінансовий та управлінський, аналіз ефективності діяльності підприємства можна розділити на зовнішній та внутрішній аналіз.

Особливості зовнішнього фінансового аналізу такі:

- велика кількість суб'єктів аналізу;
- різноманітність інтересів суб'єктів та об'єктів аналізу;
- фокус аналізу виключно на звітах держпідприємств.

Основний зміст зовнішнього фінансового аналізу, який проводиться відповідно до загальнодоступних фінансових звітів, складається з наступного: розподіл прибутку і залучення інших джерел капіталу;

- аналіз фінансової стійкості, ліквідності балансу, платоспроможності;
- аналіз ефективності використання власного і позикового капіталу;
- економічна діагностика фінансового стану підприємства;
- рентабельність підприємства за звітний період;
- стан відносин підприємства з акціонерами.

Зовнішній фінансовий аналіз виконується з використанням доступної фінансової звітності для визначення варіантів інвестування в проект з максимальною прибутковістю, для контролю суми податків або для перевірки фінансової стійкості ділового партнера.

Внутрішній фінансовий аналіз виконується керівництвом компанії з метою планування і контролю використання фінансових ресурсів, їх надання та контролю фінансового стану підприємства, в цьому випадку використовується більш детальна інформація (технічна підготовка до виробництва, витрати, інвентаризація, дебіторська і кредиторська заборгованість).

Для вивчення впливу факторів на результати фінансово-економічної діяльності у аналізі використовують різні способи: порівняння, зведення, групування, метод елімінування, абсолютних та відносних різниць.

Виконання завдань фінансового аналізу повинно ґрунтуватися на дотриманні таких принципів наведених у рисунку 1.3.

Принцип	Характеристика
Науковість	використання у процесі аналізу знань і досягнень економічної теорії, статистики, математики та інших відповідних галузей
Системний підхід	підприємство розглядається як система взаємозв'язаних елементів, виявляється характер зв'язку між ними.
Комплексність	на результат діяльності впливають різні фактори які діють у взаємозв'язку
Ефективність	витрати на проведення аналізу повинні давати багатократний ефект
Дослідження явищ у динаміці	має забезпечуватися порівнюваність результатів досліджень, порівняння результатів аналізу попередніх періодів із показниками поточного періоду
Конкретність	безпосередня цільова спрямованість досліджень на конкретну практику та результативність у досягненні певної мети
Оперативність	своєчасне встановлення відхилень від нормативних значень в строки, достатні для застосування коригуючих дій
Періодичність	необхідність періодичного проведення аналізу за відповідні звітні періоди з метою утворення цілісного уявлення про динаміку фінансово-господарських процесів
Економічність	витрати на проведення аналізу мають бути менше отриманих результатів від виконання управлінських рішень
Достовірність	використання вірогідної інформації, відсутність помилок у розрахунках, правильне застосування методики розрахунку окремих показників

Рис. 1.3. Принципи проведення фінансового аналізу

*Складено автором [52]

Для вивчення впливу факторів на результати фінансово-економічної діяльності у аналізі використовують різні способи: порівняння, зведення, групування, метод елімінування, абсолютних та відносних різниць.

У практиці фінансового аналізу використовують такі прийоми:

- горизонтальний (тимчасові) аналіз - порівняння кожного елемента звітності або показника з попереднім періодом;

- вертикальний (структурний) аналіз - визначення структури підсумкових фінансових показників для виявлення впливу кожного звітного показника на результат в цілому;
- аналіз трендовий - порівняння кожного елемента звітності з рядом попередніх періодів та визначення основного тренду в динаміці показників;
- аналіз відносних показників (коефіцієнтів) - розрахунок відносин між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язку показників;
- порівняльний (просторовий) аналіз - охоплює внутрішній аналіз і зовнішній аналіз показників підприємства з показниками конкурентів;
- факторний аналіз - аналіз впливу окремих факторів на показник ефективності з використанням детермінованого методу дослідження.

При проведенні фінансового аналізу підприємства можуть використовуватися різні види аналізу і різний набір фінансових показників, перерахованих в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Класифікація аналітичних показників для аналізу фінансового стану підприємства

Класифікаційна ознака	Характеристика
Економічний зміст досліджуваних явищ і процесів	кількісні, якісні
Спосіб виміру	абсолютні, відносні
Ступінь охоплення	загальні, часткові, специфічні
Місце у причинно-наслідковому зв'язку	результативні, факторні
Спосіб формування	нормативні, планові, облікові, аналітичні
За ознакою часу	динамічні, статичні

Отже, фінансовий аналіз багатогранний. Однак, незважаючи на це, воно здійснюється за певною схемою та методологією, оскільки в іншому випадку це буде марно і не принесе ніякої користі. Фінансовий аналіз допомагає вирішити питання поточного руху фінансових ресурсів, їх формування та використання, поточного та довгострокового планування діяльності. Без цього неможливо

здійснити планування, прогнозування, складання бюджету та ефективний розподіл фінансових ресурсів.

1.2. Методичний інструментарій комплексного оцінювання фінансового стану підприємства

Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства можуть застосовуватися різні методи аналізу. Комплексний економічний аналіз результатів діяльності підприємства займає головне місце в системі управління підприємством за допомогою якого розробляються та обґрунтовуються управлінські рішення. Ніяке організаційне чи оперативне рішення не може бути реалізовано до тих пір, поки не буде доведено його доцільність та корисність.

Методи фінансового аналізу – це сукупність науково-методичних інструментів оцінки фінансового стану підприємства [17]. Метод в самому широкому сенсі слова означає способи, засоби і засоби пізнання дійсності. Метод аналізу реалізується за допомогою набору методів дослідження. Найважливішим елементом методології економічного аналізу є прийоми і методи його реалізації, які можна назвати інструментами аналізу. Вони використовуються на різних етапах дослідження для:

- первинної обробки інформації;
- вивчення стану та закономірностей розвитку об'єктів;
- визначення впливу різних факторів на фінансово-економічну діяльність підприємства;
- узагальнення результатів аналізу підприємства.

Існує безліч методів і прийомів фінансового аналізу, які класифікуються в залежності від мети їх використання для більш глибокого аналізу і оцінки фінансових показників підприємств (рис. 1.4). Метод фінансового аналізу - це систематичне комплексне дослідження, взаємопов'язане визначення фінансової

інформації з метою її об'єктивної оцінки, виявлення ефективності використання фінансових ресурсів та надання необхідної інформації для прийняття оптимальних рішень щодо їх управління [9]. Використання видів, прийомів і методів фінансового аналізу для конкретних цілей аналізу в сукупності являє собою методологію і прийоми фінансового аналізу.

Рис. 1.4. Класифікація методів у фінансово-економічному аналізі

*Складено автором [18]

Зрештою, практично незручно бачити нові методи і проникати в суть науки, і навіть зараз бачити зло нових наукових інструментів. Розвиток методів і класифікації простежується при аналізі фінансових результатів діяльності будь-якого підрозділу економіки. У більшості випадків при аналізі фінансових результатів діяльності підприємства він застосовується неформалізовані методи фінансового аналізу. При проведенні фінансового аналізу коефіцієнтним методом необхідно намагатися дотримуватися вимог галузевої специфіки підприємств, як зазначено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Оцінка ефективності діяльності підприємства з урахуванням галузевої специфіки

Коефіцієнт оборотності активів (Коа)	Коефіцієнт рентабельності активів (Кра)	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (Крвк)	Оцінка з урахуванням галузевої специфіки
високе значення	високе значення	високе значення	задовільно для усіх підприємств
низьке значення	високе значення	середнє значення	задовільно для підприємства видобувної промисловості
низьке значення	середнє значення	середнє значення	задовільно для с/г підприємств
середнє значення	високе значення	низьке значення	задовільно для будівельних підприємств
високе значення	низьке значення	середнє значення	задовільно для підприємств переробної, харчової промисловості, торгівлі
низьке значення	низьке значення	низьке значення	незадовільно для усіх підприємств

Для того, щоб мати можливість зіставлення рівнів фінансового стану по одному показнику, що враховує всі сторони фінансової діяльності, пропонується застосування комплексної оцінки фінансового стану, що дозволяє зробити кількісний вимір рівнем фінансового стану аналізованого підприємства.

У ході розрахунку встановлюються найбільш вузькі, слабкі місця в організації фінансової діяльності підприємства, які визначаються відповідно з економічним змістом тих показників, за якими спостерігаються відхилення їх фактичних значень від базових і тим самим забезпечується можливість

ранжирування заходів щодо їх значимості, визначення першорядних і другорядних завдань у розвитку фінансової діяльності підприємств.

Надамо коротку характеристику основних методичних підходів оцінки комплексного фінансового стану у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Характеристика основних методів оцінки фінансового стану

Метод	Характеристика
Метод фінансових коефіцієнтів	Розрахунок показників, що характеризують платоспроможність, фінансову стійкість, ліквідність, прибутковість підприємства та його майновий стан.
Використання абсолютних показників	Оцінка окремих аспектів фінансового стану підприємства (характеристика рівня фінансової стійкості).
Рейтингова оцінка	Класифікація підприємств за певними ознаками на основі фактичного рівня фінансового стану, рейтингу кожного показника та ранжування підприємства за певною ознакою.
Бальна оцінка	Оцінка фінансових коефіцієнтів шляхом порівняння отриманих значень з нормативними величинами та отримання узагальнюючого показника, вираженого у балах.
Матрична оцінка	Побудова матриці сукупності фінансових показників (складання балансів грошових надходжень та витрат).
Інтегральна оцінка	Отримання інтегрального показника за допомогою застосування різних методичних підходів. Характеризує як окремі складові, так і в цілому фінансовий стан підприємства.
Дискримінантні моделі	Визначення імовірності настання банкрутства на основі інтегральної моделі аналізу фінансового стану підприємства.

Коефіцієнтний метод передбачає обчислення системи коефіцієнтів, які висвітлюють різні аспекти діяльності підприємства та враховують як внутрішні, так і зовнішні фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства.

Група показників майнового стану (табл.1.6) вказує на стан і ефективність формування майна підприємства, в основному виробничих фондів. Дозволяє оцінити передбачуваність і послідовність політики управління основними фондами та іншими активами підприємства.

Таблиця 1.6

Показники майнового стану підприємств

Показник	Розрахунок	Формула по балансу нормативне значення	Економічний зміст
Сума господарських коштів у розпорядженні (А)	підсумок балансу	Р. 1300 збільшення	загальна оцінка активів у балансі підприємства.
Коефіцієнт зносу основних засобів (Кзн)	зносу/первісна вартість	р. 1012/ р. 1011 зменшення	частка зношених основних засобів
Коефіцієнт придатності основних засобів (Кп)	основні засоби/ первісна вартість	р. 1010/ р.1011 збільшення	показує частину придатних основних фондів для експлуатації
Коефіцієнт оновлення (Кон)	вартість основних засобів що надійшли/вартість основних засобів що вибули	р. 1011(к.р.) – -р.1011(п.р.) / р.1011 (к. р.) збільшення	показує, яку частину від наявних на кінець звітного періоду становлять нові основні засоби
Коефіцієнт вибуття (Кв)	основні засоби, що вибули/первісна вартість на поч.пер.	ф.5 р.260 (гр.8)/ р.1011 (п. р.) зменшення	Частина вибулих основних засобів за період
Частка основних засобів в активах (Чоз)	основні засоби/ валюта балансу	р. 1010/ р. 1300 зменшення	зменшення є позитивною в умовах зростаючого обсягу виробництва.
Коефіцієнт мобільності активів (Кмоб)	оборотні активи/ необоротні активи	р. 1195/ р. 1095 збільшення	рівень мобільності активів підприємства

Фінансова стабільність - це відображення стабільного перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування грошових коштів та їх еквівалентів за рахунок їх ефективного використання, що сприяє безперервному процесу виробництва і реалізації продукції (табл.1.7).

Таблиця 1.7

Показники фінансової стійкості підприємств

Показник	Формула розрахунку	Формула по балансу нормативне значення	Зміст
1	2	3	4
Коефіцієнт автономії (Ка)	власний капітал/ валюта бюджету	р.1495 / р.1900 > 0,5	питома вага власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	власний капітал/ залучений капітал	р. 1495/ (р.1595 + +р.1695 + р.1700) >1	скільки одиниць власних коштів припадає на кожну одиницю позикових і залучених

Продовження табл. 1.7

1	2	3	4
Коефіцієнт фінансової стійкості (Кфст)	(власний капітал+довгострокові зобов'язання)/ валюта бюджету	$(p.1495 + p.1595) / p.1900$	показує, яку частку активів підприємство здатне фінансувати за рахунок власного і залученого капіталу
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман.)	власний оборотний капітал/ власний капітал	$(p.1195 - p.1695) / p.1495$	частина власного оборотного капіталу в обороті
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Кзвок)	власний оборотний капітал/ оборотні активи	$(p.1195 - p.1695) / p.1195$	забезпеченість підприємства власними коштами для формування оборотних активів

Ліквідність - це здатність підприємства здійснювати будь-які платежі та розрахунки за боргами з кредиторами вчасно і в повному обсязі. Ліквідність - ключове питання фінансових показників компанії. Показники ліквідності (табл. 1.8) показують ступінь забезпечення постійної, достатньої суми платіжних засобів підприємства.

Таблиця 1.8

Показники ліквідності підприємства

Показник	Формула розрахунку	Формула по балансу	Зміст
Коефіцієнт покриття (Кп)	оборотні активи/ поточні зобов'язання	$p.1195 / p.1695$ >1,5-2,5	достатність ресурсів підприємства для погашення його поточних зобов'язань.
Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	(оборотні активи- запаси)/поточні зобов'язання	$(p.1195 - p.1100 - p.1110) / p.1695$ >0,6-0,8.	платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	грошові кошти та їх еквіваленти/поточні зобов'язання	$(p.1160 + p.1165) / p.1695$ >0,2-0,35	частина боргів, що може бути сплачена негайно

Рентабельність - це показник ефективності ведення фінансово-економічної діяльності підприємства у відсотках, який відображає наскільки добре компанія веде свою діяльність з точки зору прибутку, і дозволяє об'єктивно оцінювати бізнес-операції підприємства (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Показники прибутковості підприємства

Показник	Розрахунок	Формула розрахунку по балансу	Зміст
Рентабельність власного капіталу (Рвк)	чистий прибуток/ власний капітал	$p.2350$ або $p.2355 / (p.1300 (к.р.) + p.1300(п.р.)) / 2$	ефективність використання власного капіталу
Рентабельність реалізованої продукції (Ррп)	чистий прибуток/ собівартість продукції	$p.2350$ або $p.2355 / (p.1495 (к.р.) + p.1495 (п.р.)) / 2$	ефективність реалізації продукції
Рентабельність продажу (Рп)	чистий прибуток/ дохід від реалізації товарів	$p.2090$ або $p.2095 / p.2050$	скільки прибутку припадає на одиницю реалізованої продукції
Рентабельність активів (Ра)	чистий прибуток/ активи	$p.2350$ або $p.2355 / p.2000$	ефективність використання активів

Показники ділової активності підприємства (табл. 1.10) характеризують його конкурентоспроможність, місце на ринку, загальну характеристику фінансо-господарської діяльності.

Таблиця 1.10

Показники ділової активності підприємств

Показник	Розрахунок	Формула розрахунку по балансу	Зміст
1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності активів (Коа)	Виручка/середня вартість активів	$p.2000 / (p.1300(п.р.) + p.1300(к.р.)) / 2$	ефективність використання наявних ресурсів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кодз)	Виручка/середня дебіторська заборгованість	$p.2000 / ((p.1125 \div p.1155) п.р. + (p.1120 \div p.1155) к.р.) / 2$	скільки разів за рік обернулися кошти, у розрахунку
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз)	Виручка/середня кредиторська заборгованість	$p.2050 / ((p.1610 \div p.1650) к.р. + (p.1610 \div p.1650) п.р) / 2$	швидкість обертання кредиторської заборгованості
Строк погашення дебіторської заборгованості (Тдз)	Період, дні / Кобд.з.	$360 / Кобд.з$	період погашення дебіторської заборгованостей

Продовження табл. 1.10

1	2	3	4
Строк погашення кредиторської заборгованості (Тдз)	Період, дні/ Кок.з.	360/Кобк.з	середній період погашення кредиторської
Коефіцієнт оборотності запасів (Коз)	виручка/ середня вартість запасів	$p.2000 / (p.1100gr.3 + p.1100gr.4) / 2$	як часто обертаються запаси
Фондовіддача (Фв)	виручка/ОВФ _с	$\phi 2 p.2000 / \phi 1 (p.1010gr.3 + p.1010gr.4) / 2$	скільки отримано виручки на одиницю вкладених основних засобів

В рамках балансового підходу рейтинг підприємства формується в результаті порівняння з найкращими результатами всієї сукупності підприємств. Еталонні значення показників виникають у результаті конкуренції в умовах ринку [20].

Інтегрального метод аналізу фінансового стану підприємства слід використовувати з метою визначення свого фінансового стану одним інтегральним показником на базі узагальнюючих показників за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності та якості активів. Сукупний (інтегральний) показник можна в будь-який момент доповнити будь-якою кількістю аналітичних напрямків та коефіцієнтів (рис.1.5).

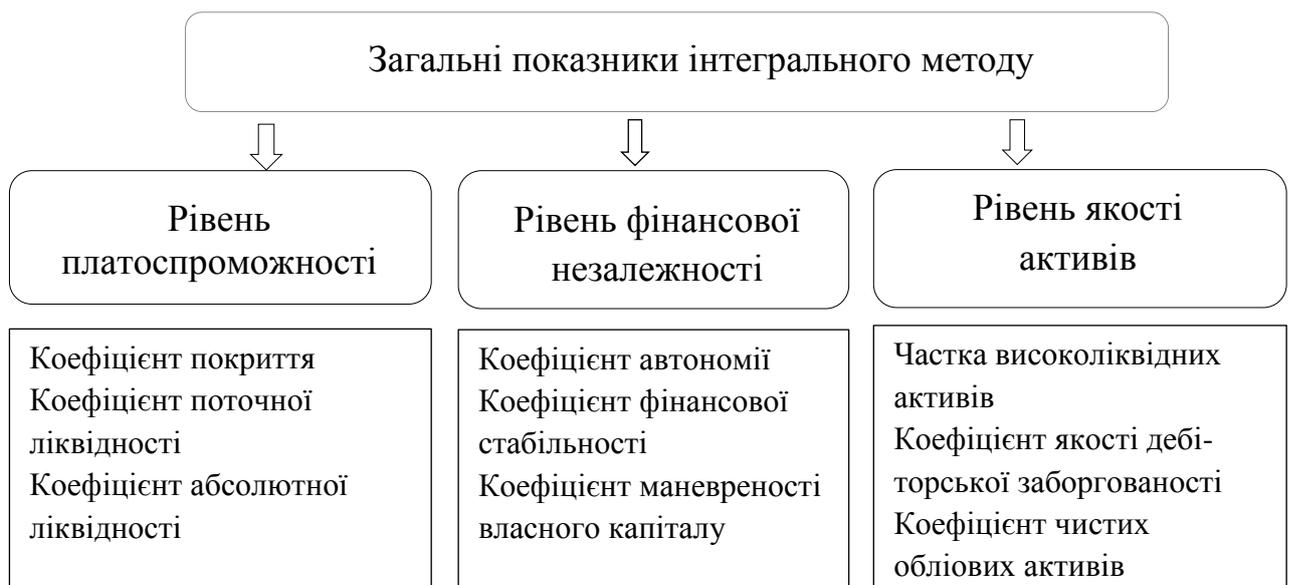

Рис. 1.5. Основні показники інтегрального методу аналізу

*Складено автором [19]

Найбільш оптимальними показниками для побудови каталогів є ті, які побудовані на основі відхилень ($x_{ij} - a$) і стандартизовані за діапазоном варіацій ($x_{\max} - x_{\min}$) разом із стимуляторами $a = x_{\min}$ та дестимуляторами $a = x_{\max}$. Виходячи з цього нормування кількісних характеристик показників фінансового стану підприємства здійснюється за формулами для показників-стимуляторів, зростання яких викликає збільшення інтегрального показника фінансового стану підприємства [21]:

$$y_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}} ; \quad (1.1)$$

Для показників-дестимуляторів, зростання яких сприяє зниженню інтегрального показника фінансового стану підприємства:

$$y_{ij} = \frac{x_{\max} - x_{ij}}{x_{\max} - x_{\min}} ; \quad (1.2)$$

де y_{ij} – нормований i -й показник в j -ій сукупності;

x_{ij} – значення i -то показника в j -ій сукупності;

$x_{\min}$ – мінімальне значення i -то показника;

$x_{\max}$ – максимальне значення i -то показника.

Показник y_{ij} показує відносну позицію показника в j -ій сукупності в діапазоні варіації за i -ю ознакою. При високих значеннях i -ї ознаки y_{ij} наближається до 1, а при низьких – до 0. Якщо економічна система займає високе місце в нормованому показнику-дестимулятору, це означає, що ситуація в цьому аспекті фінансового стану підприємства сприятлива, і навпаки. Для розрахунку інтегральних показників рівня фінансового стану підприємства одиничні показники повинні мати розумні нормативні значення, які будуть характеризувати допустимі межі їх зміни. Рейтингове оцінювання Шеремета А.Д. [4] можна

використовувати під час проведення фінансового аналізу, адже воно враховує основні параметри діяльності підприємства.

Алгоритм порівняльного рейтингового оцінювання наведено послідовністю дій.

1. Вихідні дані подають у вигляді матриці (a_{ij}), за рядками (i) номерами показників, за стовпцями (J) номери підприємств.

2. За кожним показником знаходиться максимальне значення і заноситься в стовпець умовного еталонного підприємства.

3. Вихідні показники матриці стандартизовані щодо відповідного показника еталонного підприємства за формулою [22]:

$$x_{ij} = \frac{a_{ij}}{\max a_{ij}}, \quad (1.3)$$

Для підприємства значення його рейтингової оцінки визначається за формулою:

$$R_j = (1 - X_{1j}) + (1 - X_{2j}) + \dots + (1 - X_{nj}), \quad (1.4)$$

де R_j – рейтингова оцінка для j -го підприємства;

$X_{1j}, X_{2j}, \dots, X_{nj}$ – стандартизовані показники для j -го підприємства.

Найвищий рейтинг має підприємство з мінімальним значенням R .

Для оцінки комплексного фінансового стану підприємства широко використовують математичні моделі, за допомогою яких формують узагальнюючий показник фінансового стану підприємства, його інтегральну оцінку. Найчастіше використовуються моделі Альтмана, Таффлера, Ліса, Чессера та ін. Отже, систематизуємо ці моделі у таблиці 1.11.

Таблиця 1.11

Моделі прогнозування імовірності банкрутства

Назва моделі	Методика розрахунку	Позначення
1	2	3
Модель Альтмана	$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 1,0x_5$	x_1 – ліквідність (співвідношення робочого капіталу і активів); x_2 – прибутковість (співвідношення чистого прибутку і акцій); x_3 – рентабельність (співвідношення прибутку до сплати податків і активів); x_4 – фінансова стійкість (співвідношення власного капіталу і заборгованості); x_5 – оборотність (співвідношення виручки і активів). При $Z < 1,81$ – висока ймовірність банкрутства; $Z > 2,99$ – низька ймовірність банкрутства
Модель Таффлера і Тісшоу	$Z = 0,53x_1 + 0,13x_2 + 0,18x_3 + 0,16x_4$	x_1 – співвідношення прибутку від реалізації і короткострокових зобов'язань; x_2 – співвідношення оборотного капіталу і суми зобов'язань; x_3 – співвідношення короткострокових зобов'язань і активів; x_4 – співвідношення обсягу продаж і суми активів. При $Z > 0,3$ дослідники визнають ймовірність банкрутства низькою.
Модель Романа Ліса	$Z = 0,063x_1 + 0,092x_2 + 0,057x_3 + 0,001x_4$	x_1 – співвідношення обігового капіталу і суми активів; x_2 – співвідношення операційного прибутку і суми пасивів; x_3 – співвідношення нерозподіленого прибутку і суми пасивів; x_4 – співвідношення власного капіталу і позикового. Граничне значення $Z = 0,037$.
Модель Спрінггейта	$Z = 1,03x_1 + 3,07x_2 + 0,66x_3 + 0,4x_4$	x_1 – співвідношення робочого капіталу і активів; x_2 – співвідношення прибутку до сплати податків і активів; x_3 – співвідношення прибутку до сплати відсотків і короткострокової заборгованості; x_4 – співвідношення виручки і активів. Мінімально припустиме значення $Z = 0,862$
Модель Чессера	$P = \frac{1}{1 + e^y}$	$Y = -2,0434 - 5,324x_1 + 0,0053x_2 - 6,6507x_3 + 4,4009x_4 - 0,0791x_5 - 0,1020x_6$, x_1 – співвідношення високоліквідних активів і усіх активів; x_2 – співвідношення обсягу продажів і високоліквідних активів; x_3 – співвідношення валового прибутку і суми активів; x_4 – співвідношення позичкового капіталу і суми активів; x_5 – співвідношення основного капіталу і чистих активів; x_6 – співвідношення оборотного капіталу і обсягу продаж. При $P > 0,5$ – висока ймовірність банкрутства
Модель Давидової-Белікова	$Z = 8,38x_1 + 1,0x_2 + 0,054x_3 + 0,63x_4$	x_1 – співвідношення оборотного капіталу і суми активів; x_2 – співвідношення чистого прибутку і власного капіталу; x_3 – співвідношення обсягу продаж і суми активів; x_4 – співвідношення чистого прибутку і собівартості. При $Z < 0$ – ймовірність банкрутства максимальна (0.9–1); при $0 < Z < 0.18$ – ймовірність банкрутства висока (0.6–0.8); при $0.18 < Z < 0.32$ – ймовірність банкрутства сер. (0.35–0.5); при $0.32 < Z < 0.42$ – ймовірність банкрутства низ. (0.15–0.20); при $Z > 0.42$ – ймовірність банкрутства незначна (до 0.1)

Продовження табл.1.11

1	2	3
Чотирифак-торна модель Іркутської академії	$R = 8,38X1 + X2 + 0,054X3 + 0,63X4$	X1— відношення оборотного капіталу до активів підприємства; X2 — відношення чистого прибутку до власного капіталу; X3 — відношення виручки від реалізації до активів підприємства; X4 — відношення чистого прибутку до інтегральних витрат. При $R > 0$, максимальна ймовірність настання банкрутства. $R = 0—0,17$ — висока ймовірність настання банкрутства. $R = 0,18—0,31$ — ймовірність настання банкрутства середня. $R = 0,32—0,41$, то ризик настання банкрутства низький, а якщо $R < 0,42$, мінімальний.

Перевагами цих моделей є те, що невелика кількість показників забезпечує точність результатів, інформація для проведення розрахунків доступна та є можливість прогнозування банкрутства та оцінки ризику [23]. Проте ці моделі відображають правдоподібні результати тільки в конкретних умовах, для яких вони розроблені. Їх використання в Україні було б можливо при повному дотриманні показників бухгалтерського обліку та фінансової звітності і стабільної роботи вітчизняних підприємств. Через відмінності показники вітчизняних підприємств, які вводяться в модель, повинні відповідати іншим критеріям. Адже значення цих коефіцієнтів істотно впливає на результати розрахунків і достовірність висновків про фінансовий стан підприємства.

Важливою складовою комплексної оцінки фінансового стану підприємства має бути рейтингова оцінка. Для цього необхідно на підставі комплексу оцінних показників надати узагальнюючу кількісну оцінку фінансовому стану кожного підприємства. Отже, комплексна оцінка фінансового стану підприємства вважається завершальним етапом, найбільш важливим елементом аналізу його фінансового стану [24].

Отже, комплексний аналіз діяльності підприємства – сукупність аналітичних процедур, що дозволяють зробити всебічну оцінку фінансово-господарської діяльності підприємства у відповідності із заданою цільовою функцією в рамках обґрунтування рішень оперативного, тактичного і

стратегічного характеру. Подібний аналіз не зводиться до обов'язкового використання лише вартісних оцінок, адже найголовніше це комплексність, тобто широта охоплення аналітичними процедурами та оцінками всіх сторін діяльності підприємства.

1.3. Інформаційно-аналітичне забезпечення та основні засади проведення фінансового аналізу підприємства

Важливу роль в реалізації завдань фінансового аналізу грає його інформаційна підтримка. Ефективність управлінських рішень багато в чому залежить від обсягу, якості та змісту інформації.

Інформація – це набір різних корисних даних, які збираються, реєструються, зберігаються, передаються і конвертуються, які можна накопичувати, впроваджувати та оновлювати. Наявність повної, надійної та актуальної інформації знижує фінансові ризики і допомагає приймати рішення більш ефективно.

Аналіз ефективності діяльності підприємства використовує інформацію, яка описує економічний потенціал підприємства (розмір підприємства, активи підприємства, річний оборот, кількість працівників, власний капітал), його господарські операції (доходи, витрати, джерела активів), ефективність операцій (операційний прибуток, чистий прибуток), фінансовий стан (коефіцієнт ліквідності) та конкурентоспроможність.

Завдання полягає у з'ясуванні тих факторів, які впливають на ставлення споживачів до підприємства та його випуску на ринку, а також на зміни частки ринку підприємства на конкретному ринку.

Для проведення аналізу необхідна певна інформаційна база. Його якість залежить від загального фінансового обліку підприємства та якості звітності, а також від того, наскільки цифри, включені до них, є правдивими та справедливими.

Кожна група його користувачів має власні інтереси на підприємстві, а також власні об'єкт і ціль, наприклад, основною метою для власників підприємства є дивіденди, отже, об'єктом фінансових результатів для них є результати діяльності підприємства, хоча ціллю для постачальників є оплата товару, отже, вони зацікавлені в платоспроможності підприємства.

Для аналізу використовуються такі дані:

- бухгалтерські записи, статистичні звіти;
- бюджетні та стандартні матеріали ;
- контракти, замовлення, протоколи виробничих нарад;
- індивідуальні дослідження.

Система показників інформаційного забезпечення фінансового аналізу, що формується з внутрішніх джерел, ділиться на три групи.

1. Показники, що характеризують фінансовий стан і результати фінансової діяльності по підприємству в цілому.
2. Показники, що характеризують фінансові результати діяльності окремих структурних підрозділів підприємства.
3. Нормативно-планові показники, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства.

Використання показників дозволяє створити на кожному підприємстві цілеспрямовану систему інформаційного забезпечення фінансового аналізу орієнтовану як на прийняття стратегічних фінансових рішень, так і на ефективне поточне управління фінансовою діяльністю [2].

Інформаційною базою для оцінювання фінансового стану підприємства є форми фінансової звітності.

Підприємство самостійно визначає за погодженням з власником або уповноваженим ним органом відповідно до установчих документів облікову політику підприємства, обирає форму бухгалтерського обліку; розробляє систему і форми внутрішньогосподарського обліку, звітності, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів, затверджує правила

документообороту і технологію обробки облікової інформації, може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення.

Головний бухгалтер або особа, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку підприємства: забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності тощо [25].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку - нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку [26].

Інформація, яка наводиться у фінансовій звітності, повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації.

Фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності складають підприємства, які відповідно до законодавства зобов'язані їх застосовувати, а також ті, які прийняли таке рішення самостійно.

Кожний фінансовий звіт повинен містити дату, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, то причини і наслідки цього повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності.

Фінансова звітність складається з таких форм:

- баланс (форма № 1);
- звіт про фінансові результати (форма № 2);
- звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (форма № 3)

- звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) (форма № 3-н);
- звіт про власний капітал (форма № 4);
- примітки до річної фінансової звітності (форма № 5);
- додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6);
- фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-м, 2-м);
- спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-мс, 2-мс).

Компоненти фінансової звітності відображають різні аспекти господарських операцій і подій звітного періоду. Щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, НП(С)БО 1 вимагає наявності даних про: підприємство, дату звітності, звітний період, валюту звітності та одиниця її виміру, показники статті за звітний і попередній періоди, облікову політику підприємства, консолідацію фінансових звітів, припинення видів діяльності, переоцінку статей звітів, іншу інформацію, передбачену П(С)БО.

Таблиця 1.12

Призначення основних компонентів фінансової звітності

Компоненти фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
1	2	3
Баланс	Наявність контрольованих економічних ресурсів на дату складання звітності	Оцінка структури активів, пасивів, їх ліквідності, платоспроможності, оцінка та прогнозування змін в ресурсах,
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати, фінансові результати за звітний період	Оцінка прибутковості діяльності, структури доходів та витрат
Звіт про власний капітал	Зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогнозування змін у власному капіталі
Звіт про рух грошових коштів	Використання грошових коштів протягом звітного періоду	Оцінка та аналіз операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Примітки	Вибрана облікова політика. Додатковий аналіз статей звітності	Оцінка та прогноз облікової політики, фінансових ризиків, зобов'язань

Фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів автономності, безперервної діяльності, періодичності, фактичної собівартості, нарахуванню та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання сутності над формою та єдиного грошового вимірника [27].

Мета такої звітності - надати загальні інформаційні потреби широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело повної фінансової, правдивої та об'єктивної інформації для прийняття управлінських рішень.

Таким чином, кожна компанія розробляє власні індикатори планування і прогнозування, норми, стандарти, тарифи і ліміти, системи їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Фінансовий аналіз являє собою складну, багатогранну економічну категорію, є якісною характеристикою господарської діяльності підприємства і результатом взаємодії всіх елементів фінансових відносин і вказує на наявність і використання ресурсів підприємства.

Фінансовий стан залежить від результатів виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності підприємства. Найбільш поширеними прийомами, методами і моделями оцінки фінансового стану є балансові методи і моделі, коефіцієнтний оцінка, рейтингова оцінка та інтегральна оцінка. Отже, його можна об'єктивно оцінити не окремо, а за допомогою цілої системи показників, що детально й усебічно характеризують економічний стан підприємства, що відображають наявність, розташування і використання фінансових ресурсів.

Така об'єктивна оцінка необхідна в першу чергу самому підприємству. Крім того, це необхідно кожному з існуючих і потенційних партнерів компанії - акціонерів, банкірів, податкових органів, підприємств, у кожного з яких є свої цілі і критерії оцінки. Тому система показників оцінки фінансового стану повинна бути такою, щоб кожен міг зробити вибір, виходячи з власних інтересів і потреб.

РОЗДІЛ 2
КОМПЛЕКСНИЙ ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ
ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства

Підприємство: Публічне акціонерне товариство «Інтерпайп Нижньодніпровський Трубопрокатний Завод».

Назва англійською: Public Joint Stock Company Interpipe Nizhnedneprovsky Tube Rolling Plant (PJSC Interpipe NTRP)

Дата реєстрації : 28.12.1994 р.

Уповноважені особи: Костенко Сергій Олексійович – керівник; Кузьменко Сергій Володимирович (повноваження: вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори тощо) – представник.

Розмір статутного капіталу : 100 000 000,00 грн.

Організаційно-правова форма господарювання: публічне акціонерне товариство.

Вид економічної діяльності: виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі.

Середня кількість працівників : 4092.

Адреса, телефон : вулиця Столетова, буд. 21, м.Дніпро, Дніпропетровська область, 49081.

ПАТ «Інтерпайп НТЗ» – підприємство, що спеціалізується на виробництві безшовних труб для видобутку і транспортування продуктів в нафтогазовидобувній галузі, труб спеціального призначення для машинобудування та енергетичної промисловості, труб загального призначення для застосування в інших промислових галузях, а також коліс і бандажів для залізничного транспорту.

Основними видами продукції є труби сталеві безшовні гарячодетформовані,

труби обсадні, муфти, труби сталеві безшовні холоднодеформовані загального призначення, труби підшипникові; суцільнокатані залізничні колеса, залізничні бандажі, залізничні осі, колісні пари. Протягом 2020 року обсяг виробництва та реалізації продукції склав:

1. Обсяг виробництва за 2020 р.:

– труби сталеві безшовні горячдеформовані - 94 136 тонн (1 888 674 тис.грн або 22% виробленої продукції);

– суцільнокатані залізничні колеса - 171 516 тонн (5 166 055 тис.грн або 59% виробленої продукції);

– труби обсадні та муфти до них - 30 628 тонн (806 850 тис. грн. або 9% виробленої продукції).

2. Обсяг реалізованої продукції:

– труби сталеві безшовні горячдеформовані - 94 481 тонн (1 847 930 тис.грн або 21% реалізованої продукції).

– суцільнокатані залізничні колеса - 109 131 тонн (4 670 661 тис.грн. або 53% реалізованої продукції);

– труби обсадні та муфти до них - 30 392 тонн (816 214 тис. грн. або 9% реалізованої продукції).

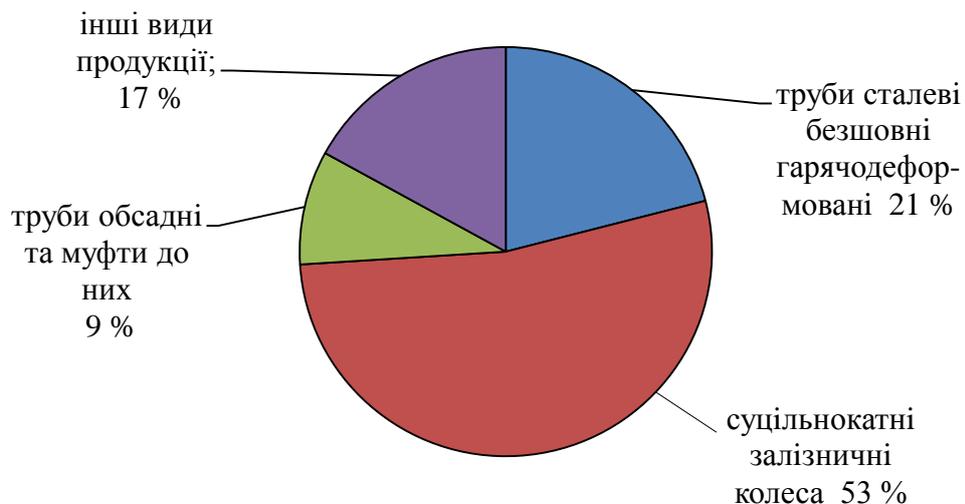

Рис. 2.1. Обсяг реалізованої продукції за 2020 р. у %

*Складено автором [5]

ПАТ «Інтерпайп НТЗ» є провідним підприємством України за обсягом експорту сталевих труб та коліс. Загальна сума експорту за 2020 рік: 6386782 тис.грн. Частка експорту – 49,6% від обсягу продажів.

Технологічний процес виробництва продукції підприємства не залежить від сезонних змін, а обсяг виробництва залежить від кон'юнктури ринку.

Основними ринками збуту продукції підприємства є: Україна, Росія, країни СНД, США, країни Латинської Америки, Близького Сходу та Південно-Східної Азії. Найбільшими споживачами продукції підприємства є підприємства нафто- і газодобувної промисловості, машинобудування, комунальної сфери й будівництва, а також підприємства залізничного транспорту. Покупцями труб нафтового сортаменту в Україні є "Укрбургаз", які займаються добуванням, переробкою та транспортуванням нафтопродуктів. Покупцями труб загального призначення є машинобудівні заводи. Основними покупцями залізничних коліс та локомотивних бандажів є «Укрзалізниця». Основним користувачем трамвайних бандажів є Міськ-електротранс та підприємства по ремонту рухомого складу міського транспорту України. Основним клієнтом підприємства у 2020 році є Тов «Інтерпайп Україна». У загальному обсязі прибутку частка операцій з Тов «Інтерпайп Україна» становить 96%.

З метою мінімізації ризиків ПАТ «Інтерпайп НТЗ» інвестує в основні фонди (за минулий рік їх обсяги склали близько 509,3 млн грн), працює над вдосконаленням виробничого процесу, проводить дослідження щодо вдосконалення виробництва і використання нових технологій. з урахуванням міжнародного досвіду і стандартів. На діяльність підприємства впливають зміни на ринках суцільнокатаних коліс, сталевих труб, зростання залізничних тарифів і цін на газ і метал, посилення конкуренції на світових ринках. Переплетення економічних і політичних причин, пандемія COVID-19 привела до обмеження поставок українських труб на ринок СНД і до запеклої конкуренції на трубному ринку. В результаті попит і ціни на сталь суттєво знизидися.

2.2. Оцінювання активів та пасивів підприємства

Загальна оцінка фінансового стану починається з аналізу майна підприємства та джерел його придбання. Усе майно, що знаходяться у власності підприємства і відображено в його балансі, називаються активами. Активи - економічні ресурси підприємства у вигляді майнових цінностей, які використовуються в господарській діяльності з метою отримання прибутку, це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, очікується що їх використання призведе до отримання економічних вигод у майбутньому [27].

Таблиця 2.1

Наукові підходи до визначення поняття « активи підприємства»

№	Автор	Визначення
1	С. В. Мочерний [28]	активи – сукупність майна, інтелектуальної власності, грошових ресурсів, що належать підприємству, фірмі, компанії, в які вкладено засоби власників та інших осіб.
2	Гері Кокінз [29]	активи підприємства – акціонерна вартість виражена в грошах.
3	І.А. Бланк [30]	активи підприємства являють собою контрольовані ним економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого в них капіталу, що характеризуються детермінованою вартістю, продуктивністю і здатністю генерувати дохід.
4	А.М. Поддєрьогін	активи – ресурси, які перебувають у розпорядженні підприємства і використання яких веде до збільшення економічних вигод у майбутньому.
5	О.С. Філімоненков	активи – сукупність засобів праці та предметів праці, які беруть участь у створенні продукту.
6	Джей К. Шим, Джоел Г. Сігел	активи – все те, чим володіють, наприклад, земля і машини.
7	Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна	активи балансу містять відомості про розміщення капіталу, що є в розпорядженні підприємства.

Отже, активи – це та частина його ресурсів яка обирається підприємством для здійснення підприємницької діяльності, з урахуванням фактору часу та ризику, приносити економічну вигоду та забезпечувати конкурентоспроможність підприємства на конкретному ринку [31].

Активи (НП(С)БО1) – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання

економічних вигод у майбутньому [32]. Для цілей аналізу загалом активи підприємства можна класифікувати за декількома ознаками, наведеними у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Класифікація активів підприємства

Ознаки	Види активів
1. За формою функціонування:	матеріальні активи, нематеріальні активи, фінансові активи
2. За характером участі в різних видах діяльності	операційні, інвестиційні
3. За характером участі в господарському процесі	оборотні, необоротні
4. За належністю	валові активи, чисті активи, робочий капітал
5. За можливістю амортизації	можуть амортизуватися, не можуть амортизуватися
6. За фінансуванням:	постійні, змінні
7. За ступенем цінності	цінні, малоцінні
8. За ступенем ліквідності	абсолютно ліквідні, високо ліквідні, середньоліквідні, малоліквідні, неліквідні

Важливе значення має поділ активів на оборотні та необоротні, оскільки вони володіють різними характеристиками, тому керівництвом підприємства слід визначити оптимальне співвідношення між ними.

Актив балансу побудовано за принципом нетто-балансу: основні засоби і нематеріальні активи враховуються за залишковою вартістю, інвестиційна нерухомість – за справедливою вартістю, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – за чистою реалізаційною вартістю, запаси – за вирахуванням недостач, уцінок. Підприємство формує свої активи за рахунок власних і залучених джерел. До пасивів балансу належать власний капітал і зобов'язання (рис. 2.2.).

Джерела коштів по пасиву «Балансу» доцільно, крім офіційного групування, поділяти на такі групи :

1) власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;

2) зобов'язання підприємства – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій, погашення якої призведе до зменшення ресурсів підприємства (економічних вигод) [33].

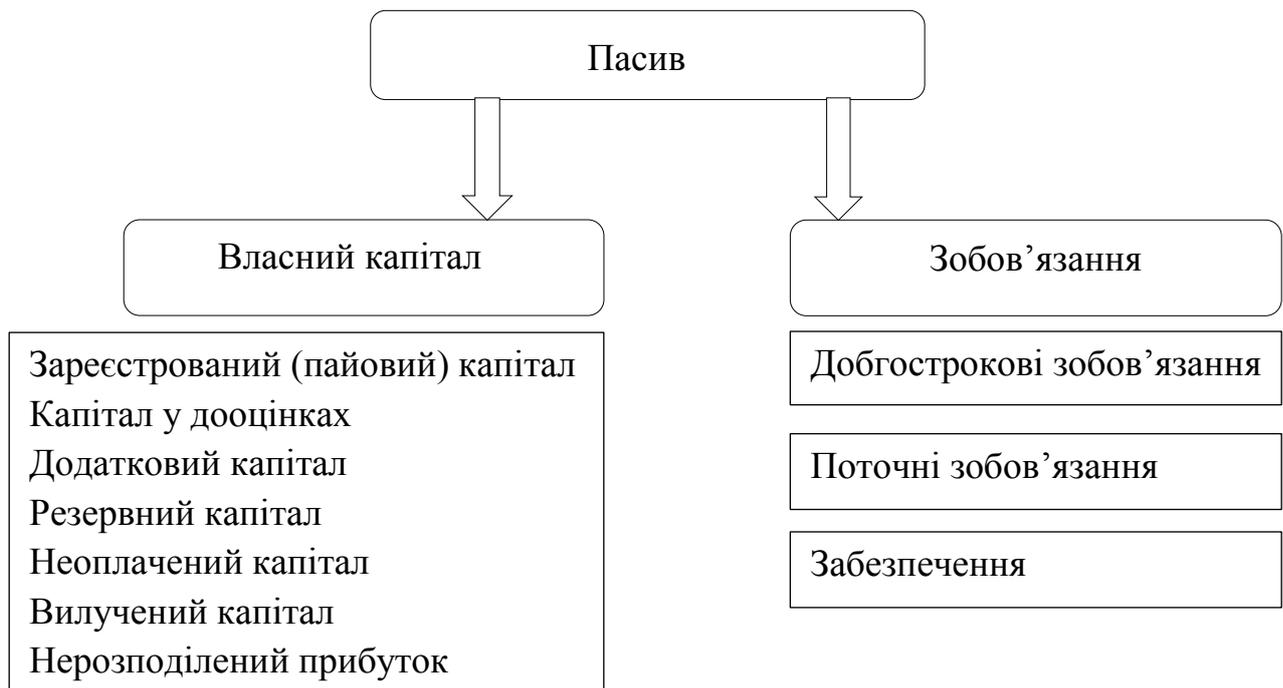

Рис. 2.2. Структура пасиву підприємства

*Складено автором [1]

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [24] власний капітал (ВК) – частина в активах підприємства (А), що залишається після вирахування його зобов'язань (З):

$$ВК = А - З \quad (2.1)$$

Власний капітал - основа для початку і продовження господарської діяльності підприємства, один з найважливіших показників. Співвідношення

власного і позикового капіталу надзвичайно важливо для компанії, оскільки по ньому можна судити про її платоспроможність.

Оцінка майнового стану підприємства дозволяє визначати абсолютні і відносні зміни статей балансу за певний період, відстежувати тенденції їх зміни і визначати структуру фінансових ресурсів підприємства.

Стабільність фінансового стану підприємства залежить від того, наскільки відповідні фінансові ресурси вкладені в активи, тому важливо проаналізувати структуру власності та джерела її формування, а також причини зміни різних її складових. Інформацію про зміни, що відбулися можна отримати за допомогою методів аналізу горизонтального і вертикального аналізу.

Суть горизонтального аналізу полягає в оцінці динаміки, зміни компонентів за аналізовані періоди. Аналіз трендів доповнює горизонтальний аналіз і дає можливість визначити тенденцію зміни індикатора за певну кількість років, виключаючи вплив характеристик окремих періодів і випадкових факторів.

Склад індикаторів визначається за допомогою вертикального аналізу. Значення показників бухгалтерського обліку спотворені через негативний вплив інфляції, а вертикальний аналіз нівелює цей вплив.

Показники структури балансу розраховуються на кожну дату, а потім відслідковуються структурні зрушення шляхом порівняння. Таким чином, отримуємо для аналізу динаміку структури балансу.

На основі даних, поданих у додатках проведемо аналіз обсягу та структури активів та пасивів ПАТ «Інтерпайп НТЗ» звівши дані балансу за 2018-2020 роки у таблицю 2.3.

Агрегований баланс підприємства «Інтерпайп НТЗ» за 2017-2019 роки

Актив	2018 рік			2019 рік			Темп зростання, %	2020 рік			Темп зростання, %	
	Сума, тис. грн.		Питома вага, %	Сума, тис. грн.		Питома вага, %		сумі, тис. грн.		Питома вага, %		
								(+,-) в				
1. Необоротні активи (1095)	3483486	18,27%	19,87%	4114524	19,87%	631038	1,60%	4114524	19,87%	95424	2,86%	102,32
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи (1000+...+1020)	10558891	55,38%	60,30%	12485562	60,30%	1926671	4,92%	12485562	60,30%	664590	10,71%	105,32
1.2. Довгострокові фінансові інвестиції (1030+1035)	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,00
1.3. Відстрочені податкові активи (1045)	265679	1,39%	0,07%	15469	0,07%	-250210	-1,32%	15469	0,07%	40587	0,23%	362,38
1.4. Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (1040+1090)	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,00
2. Оборотні активи (1195)	15584068	81,73%	80,13%	16590885	80,13%	1006817	-1,60%	16590885	80,13%	-2281511	-2,86%	86,25
2.1. Запаси (1100+1110)	1342220	7,04%	8,36%	1731311	8,36%	389091	1,32%	1731311	8,36%	1624761	0,41%	93,85
2.2. Дебіторська заборгованість (1120+1125+1155)	12645642	66,32%	62,81%	13004327	62,81%	358685	-3,51%	13004327	62,81%	-1701452	-1,77%	86,92
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти (1160+1165)	605483	3,18%	5,77%	1194917	5,77%	589434	2,60%	1194917	5,77%	946411	-0,66%	79,20
2.4. Витрати майбутніх періодів (1170)	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,00
2.5. Інші оборотні активи (1180+1190)	1042	0,01%	0,02%	4667	0,02%	3625	0,02%	4667	0,02%	2929	-0,01%	62,76
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (1200)	60	0,00%	0,00%	24	0,00%	-36	0,00%	24	0,00%	0	0,00%	100,00
Всього майна (1300)	19067614	100,00%	100,00%	20705433	100,00%	1637819	0,00%	20705433	100,00%	-2186087	0,00%	89,44

Продовження табл. 2.3

Пасив	2018 рік		2019 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зростання, %	2020 рік		Відхилення (+,-) в		Темп зростання, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	сумі, тис. грн.	питомій вазі, %	
							Сума, тис. грн.					Питома вага, %
1. Власний капітал (1495)	1113442	5,84	4677387	22,59	3563945	16,75	420,08	4676228	25,25	-11159	2,66	99,98
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	511829	2,68	2460156	11,88	1948327	9,20	480,66	3281211	17,72	821055	5,84	133,37
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	17442343	91,48	13567890	65,53	-3874453	-25,95	77,787	10561907	57,03	-3005983	-8,50	77,84
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	415324	2,18	0	0,00	-415324	-2,18	0	0	0	0	0	0
3.2. Кредиторська заборгованість (1605+...+1650)	14492567	76,01	11002465	53,14	-3490102	-22,87	75,918	6892545	37,22	-4109920	-15,92	62,65
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660+...+1690)	2534452	13,29	2740944	13,24	206492	-0,05	108,15	3669362	19,81	928418	6,58	133,87
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду (1800)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього капіталу (1900)	19067614	100	20705433	100	1637819	0	108,59	18519346	100	-2186087	0,00	89,44

За аналізом 2018-2020 рр. можна зробити висновки, що сума майна підприємства «Інтерпайп НТЗ» у 2020 році знизилась на 2186087 тис.грн. порівняно з 2019 роком внаслідок зниження суми оборотних активів і становить 18519346 тис.грн.

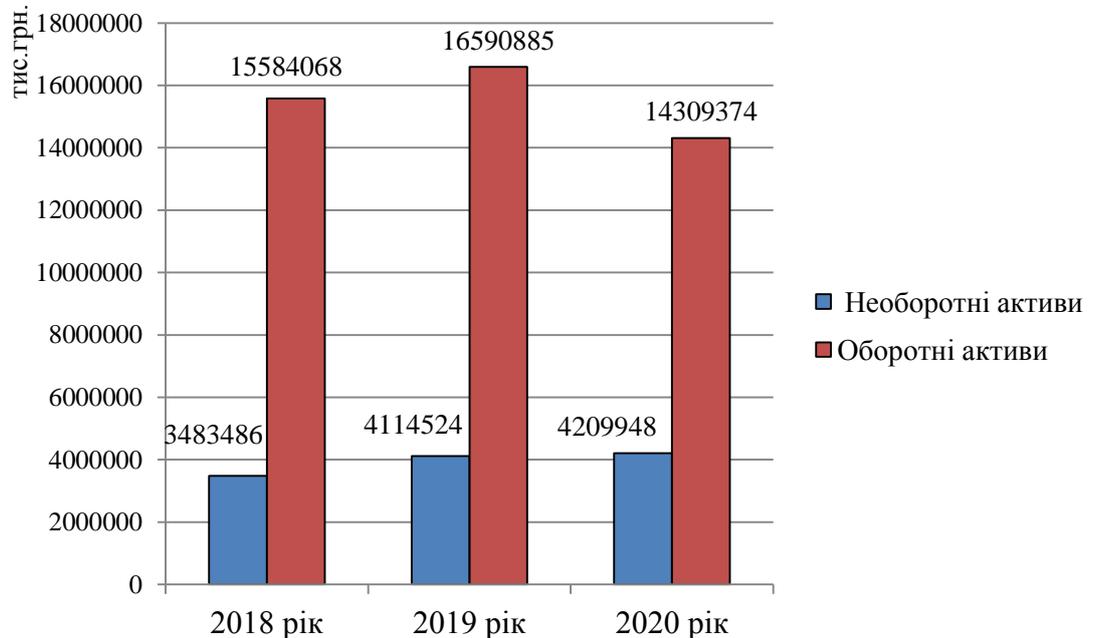

Рис.2.4. Структура активів ПАТ «Інтерпайп НТЗ» тис.грн.

* Складено автором [табл. 2.3]

З даної діаграми видно, що більшу частку у структурі активів підприємства у 2018 - 2020 рр. становлять оборотні активи, майже у половину менше займають необоротні активи підприємства за весь алізований період.

Це свідчить про скорочення обсягів основної діяльності компанії, що можливо призведе у майбутньому неплатоспроможність підприємства. Необоротні активи підприємства навпаки, підвищились і становили 4209948 тис.грн. У структурі необоротних активів найбільшу частку становлять основні засоби та нематеріальні активи – 71,01%.

За період 2018-2020 рр. можна простежити тенденцію зростання частки необоротних активів. Із них відстрочені податкові активи зникають, а основні засоби та нематеріальні активи зростають.

У 2020 році необоротні активи становлять 22,73% від усього майна підприємства, а оборотні – 77,27%, із яких найбільшу частку становить дебіторська заборгованість – 61,03%.

Зниження оборотних активів у 2020 р. можна пояснити зниженням обсягів запасів (на 106550 тис.грн), дебіторської заборгованості (на 1701452 тис.грн), грошових коштів та інших оборотних активів. Сума грошових коштів та їх еквівалентів знизилась на 248506 тис.грн.

Сума оборотних активів підприємства починає зникати, у 2018 р. вони становили 15584068 тис.грн., а у 2020 р. – 14309374 тис.грн.

У структурі оборотних активів «Інтерпайп НТЗ» питома вага запасів зростає, а дебіторської заборгованості та грошових коштів навпаки, знижується.

Ці структурно модифікації оборотних активів можна розглядати як явище, що, з одного боку, згубно позначається на фінансовому стані підприємства, оскільки заморожуються кошти, які могли б бути задіяними в обороті, але при дефіциті сировини і високих темпах зростання цін, створення запасів є доцільним. Значно мала частка грошових коштів та їх еквівалентів говорить про те, що існують певні ризики втрати платоспроможності підприємства.

Таким чином, підприємство має легку, мобільну структуру активів, адже питома вага оборотних активів вище за 50%. Зважаючи на те, що у підприємства дуже незначна частина матеріальних оборотних активів, можна сказати що у підприємства є нестача активів для використання у якості сировини або матеріалів для виготовлення своєї продукції.

Що до структури пасивів підприємства, то у 2020 році власний капітал становив 25,25% від усіх пасивів підприємства, довгострокові зобов'язання і забезпечення - 17,72%, поточні зобов'язання і забезпечення переважали і становили 57,03 %.

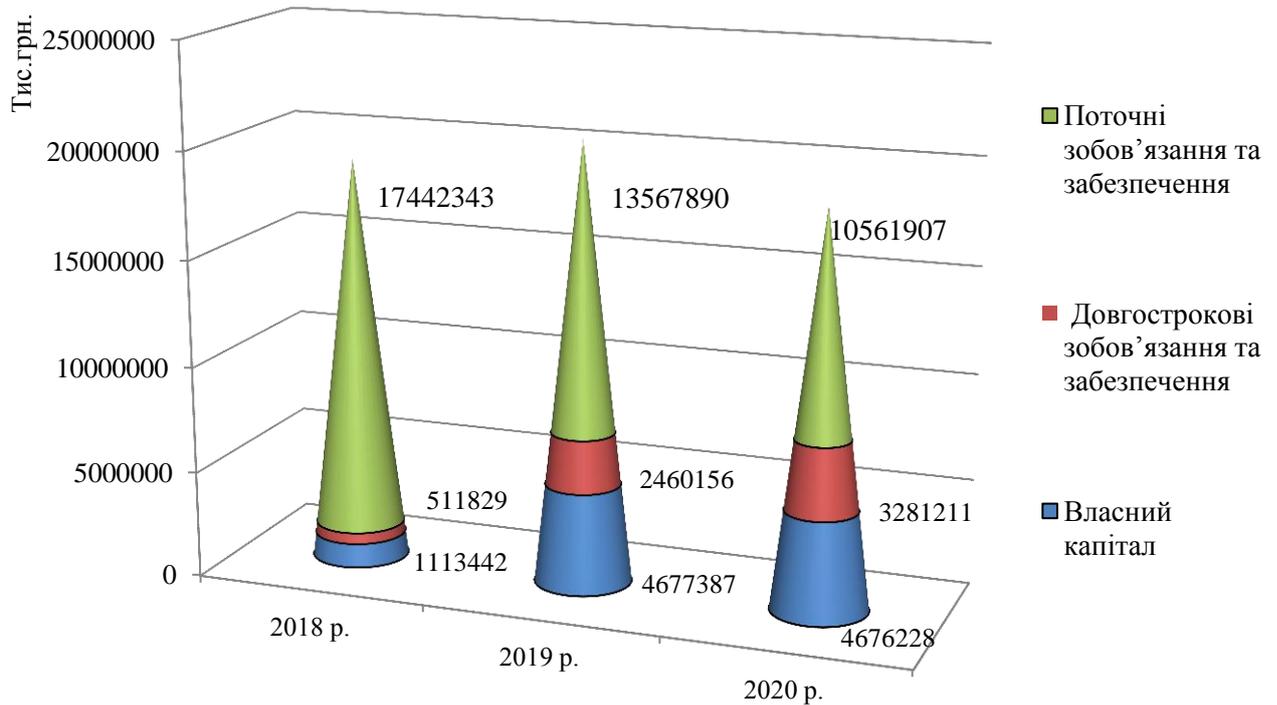

Рис. 2.3. Структура власного і позикового капіталу ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

*Складено автором [табл.2.3]

Поточні зобов'язання і забезпечення у 2020 р. мали таку високу питому вагу за рахунок кредиторської заборгованості (37,22% від усіх поточних зобов'язань). За проаналізований період спостерігається підвищення питомої ваги власного капіталу підприємства, довгострокових зобов'язань та забезпечень і зниження питомої ваги короткострокових зобов'язань.

На більшості підприємствах капітал розподіляється у рамках процесу бюджетування та згідно потреб у фінансуванні конкретних проектів, а не згідно стратегії довгострокового розвитку компанії. Залучення капіталу вимагає використання конкретних фінансових інструментів, планування грошових надходжень і видатків, ефективного ризик-менеджменту.

Структура капіталу характеризує комбінацію (співвідношення) джерел боргового і власного фінансування, необхідних для реалізації ринкової стратегії компанії. Аналіз структури власного капіталу проведемо згідно з даними першого розділу пасиву № 1 «Баланс».

Структура і динаміка власного капіталу ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

Найменування статей	2018 рік		2019 рік		Відхилення			2020 рік		Відхилення		
	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	дельта	%	т. зрост.	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	дельта	(+-) в	
											%	т. зрост.
Власний капітал	1113442	100	4677387	100	3563945	0	420,08	4677387	100	-1159	0	99,97522
1. Зарєстрований (пайовий) капітал	100000	8,98	100000	2,14	0,00	-6,84	100,00	100000	2,14	0	0,00	100,00
2. Капіталу доінкша	628680	56,46	522761	11,18	-105919	-45,29	83,15	522761	11,18	73066	1,57	113,98
3. Додатковий капітал	162079	14,56	161088	3,44	-991	-11,11	99,39	161088	3,44	-1237	-0,03	99,23
Всього інвестований капітал	890759	80,00	783849	16,76	-106910	-63,24	88,00	783849	16,76	71829	1,54	109,16
4. Резервний капітал	19993	1,80	19993	0,43	0	-1,37	100,00	19993	0,43	0	0,00	100,00
5. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	202688	18,20	3875453	82,86	3672765	64,65	1912,03	3875453	82,86	-74896	-1,58	98,07
Всього накопичений капітал	1113440	100,00	4679295	100,04	3565855	0,04	420,26	4679295	100,04	-3067	-0,04	99,93
6. Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Вилучений капітал	0	0	-1908	-0,04	1908	0,40	0	-1908	-0,04	1908	0,04	0,00
Всього капітал у розпорядженні	1113440	100,00	4677387	100,00	3563947	0,00	420,08	4677387	100,00	-1159	0,00	99,98
8. Інші резерви	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сукупний капітал	19067614	100,00	20705433	100,00	1637819	0,00	108,59	20705433	100,00	-2186087	0,00	89,44
Частка власного капіталу в сукупному капіталі		5,84		22,59					22,59			25,2505

Аналізуючи дані таблиці 2.4 можна сказати, що за весь аналізований період відбулося збільшення частки власного капіталу з 5,84 % до 25,25%, що є позитивним у діяльності підприємства та свідчить про перерозподіл капіталу на користь більш стабільних джерел фінансування. Але станом на 2020 рік співвідношення власних та позичених коштів створює значні ризики втрати фінансової стійкості та платоспроможності досліджуваного підприємства.

Збільшення частки власного капіталу відбулося за рахунок збільшення капіталу у дооцінках на 73066 тис.грн.

Спостерігається тенденція до зменшення суми нерозподіленого прибутку, що є негативним показником діяльності підприємства, адже це характеризує зменшення прибутку підприємства.

Капітал позиковий - грошовий капітал, що надається в позику на умовах повернення і плати у формі процентів.

Залучення позикового капіталу дозволяє суттєво розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективно використання власного капіталу, прискорити формування цільового фінансування і на цій підставі підвищити ринкову вартість підприємства [34].

Важливою складовою позикових коштів є кредиторська заборгованість, яка належить до позапланових залучених джерел формування оборотних коштів, її породжує брак власних оборотних коштів.

Проведемо аналіз позикових коштів ПАТ «Інтерпайп НТЗ». Аналізу підлягають дані II і III розділу пасиву форми №1 «Баланс», визначимо питому вагу окремих статей розділу в загальній сумі заборгованості, а також відхилення значень за цими статтями на кінець звітнього періоду відносно початку (табл.2.5).

Структура і динаміка позикового капіталу підприємства ПАТ «Інтерлайп НТЗ»

Найменування статей	2018 рік			2019 рік			Відхилення (+,-) в			2020 рік			Відхилення (+,-) в		
	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Пит. вага, %	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Пит. вага, %	дельта	%	Т. зрост.	Сума, тис. грн.	Пит. вага, %	Пит. вага, %	дельта	%	Т. зрост.
Усього зобов'язань та забезпечень	17954172	100	100	16028046	100	100	-1926126	0	89,27	13843118	100	100	-2184928	0	86,37
1. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	511829	2,85	15,35	2460156	15,35	12,50	1948327	12,50	480,66	3281211	23,70	15,35	821055	8,35	133,37
1.1. Довгострокові кредити банків	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
1.2. Відстрочені податкові зобов'язання	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
1.3. Цільове фінансування	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
1.4. Страхові резерви	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
1.5. Інші довгострокові зобов'язання та забезпечення	0	0,00	11,93	1911611	11,93	11,93	1911611	11,93	x	3281211	23,70	11,93	1369600	11,78	171,65
2. Поточні зобов'язання та забезпечення	17442343	97,15	84,65	13567890	84,65	-12,50	-3874453	-12,50	77,79	10561907	76,30	84,65	-3005983	-8,35	77,84
2.1. Короткострокові кредити банків	415324	2,31	0,00	0	0,00	-2,31	-415324	-2,31	x	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
2.2. Заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	5626666	31,34	19,95	3197637	19,95	-11,39	-2429029	-11,39	56,83	2374514	17,15	19,95	-823123	-2,80	74,26
2.3. Векселі видані	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
2.4. Заборгованість за товари, роботи ,послуги	1813526	10,10	6,87	1101427	6,87	-3,23	-712099	-3,23	60,73	982885	7,10	6,87	-118542	0,23	89,24
2.5. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	66717	0,37	2,62	419342	2,62	2,24	352625	2,24	628,54	59725	0,43	2,62	-359617	-2,18	14,24
2.6. Доходи майбутніх періодів	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
2.7. Інші поточні зобов'язання та забезпечення	9520110	53,02	55,21	8849484	55,21	2,19	-670626	2,19	92,96	7144783	51,61	55,21	-1704701	-3,60	80,74
Сукупний капітал	19067614	100	100	20705433	100	0	1637819	0	108,59	18519346	100,00	100	-2186087	0	89,44
Частка позикового капіталу в сукупному капіталі		94,16	77,41		77,41						74,75	77,41			

Аналізуючи структуру позикового капіталу можна сказати, що частка позикового капіталу в сукупному капіталі зменшилась з 94,16 % у 2018 р. до 74,75 % у 2020 році. Відбувся перерозподіл позикових коштів. У 2019 р з'явилися довгострокові зобов'язання та забезпечення (1911611 тис.грн.), у 2020 р. вони зросли на 821055 тис.грн., в основному за рахунок зростання суми інших довгострокових зобов'язань (виплати працівникам по закінченню трудової діяльності, інші довгострокові виплати працівникам, забезпечення, заборгованість дочірнім та материнським підприємствам тощо) на 1369600 тис.грн.

Обсяг поточних зобов'язань має тенденцію до зниження. У 2020 р. поточні зобов'язання та забезпечення знизилась на 3005983 тис.грн. Причиною цього стало зниження заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями на 823123 тис.грн., за товари, роботи, послуги на 118542 тис.грн., за розрахунками з бюджетом на 176184 тис.грн. Зникла заборгованість з податку на прибуток. Майже вдвічі зменшилась поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами. Зменшення розміру позикового капіталу може свідчити про зниження фінансового ризику діяльності підприємства.

Слід зауважити, що значне зменшення заборгованості перед бюджетом, з позабюджетних платежів, з оплати праці, страхування при зростанні у звітному році обсягів діяльності дає підстави зробити висновок про поліпшення стану розрахунків з кредиторами.

Загалом, за весь аналізований період, позиковий капітал має тенденцію до зниження, що є позитивним для діяльності підприємства.

При аналізі поточних зобов'язань треба врахувати, що вони є джерелом покриття дебіторської заборгованості підприємства. Тому доцільно провести порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості

Таблиця 2.6

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості
ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

На кінець 2020 року						Зміни	
Найменування статей	Абсол. значення	Пит. вага	Найменування статей	Абсол. значення	Пит. вага	Дельта	%
Дебіторська заборгованість, усього	11773569	100	Кредиторська заборгованість, усього	6892545	100	- 4881024	0
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	11286907	95,9	1. За товари, роботи, послуги	982885	14,3	- 10304022	-81,6
2. По розрахунках	470694	4,0	2. По розрахунках	59725	0,9	- 410969	-3,1
3. Інша дебіторська заборгованість	15968	0,1	3. Інша кредиторська заборгованість	5849935	84,9	5833967	84,7

Таблиця 2.7

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості
ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

На кінець 2019 року						Зміни	
Найменування статей	Абсол. значення	Пит. вага	Найменування статей	Абсолют. значення	Пит. вага	Дельта	%
Дебіторська заборгованість, усього	13649990	100	кредиторська заборгованість, усього	10826946	100	-2658703	0
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	12953841	94,8	1. За товари, роботи, послуги	1101427	10,0	-11852414	-84,8
2. По розрахунках	645822	4,81	2. По розрахунках	6527882	60,9	6046401	56,12
3. Інша дебіторська заборгованість	50327	0,37	3. Інша кредиторська заборгованість	3197637	29,1	3147310	28,7

Таблиця 2.8

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості
ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

На кінець 2018 року						Зміни	
Найменування статей	Абсолют. значення	Пит. вага	Найменування статей	Абсолют. значення	Пит. вага	Дельта	%
Дебіторська заборгованість, усього	13635323	100	кредиторська заборгованість, усього	14492567	100	839619	0
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	12645642	92,6	1. За товари, роботи, послуги	1813526	12,5	-10832116	-80,1
2. По розрахунках	827241	6,2	2. По розрахунках	7052375	48,7	6207509	42,5
3. Інша дебіторська заборгованість	162440	1,2	3. Інша кредиторська заборгованість	5626666	38,8	5464226	37,6

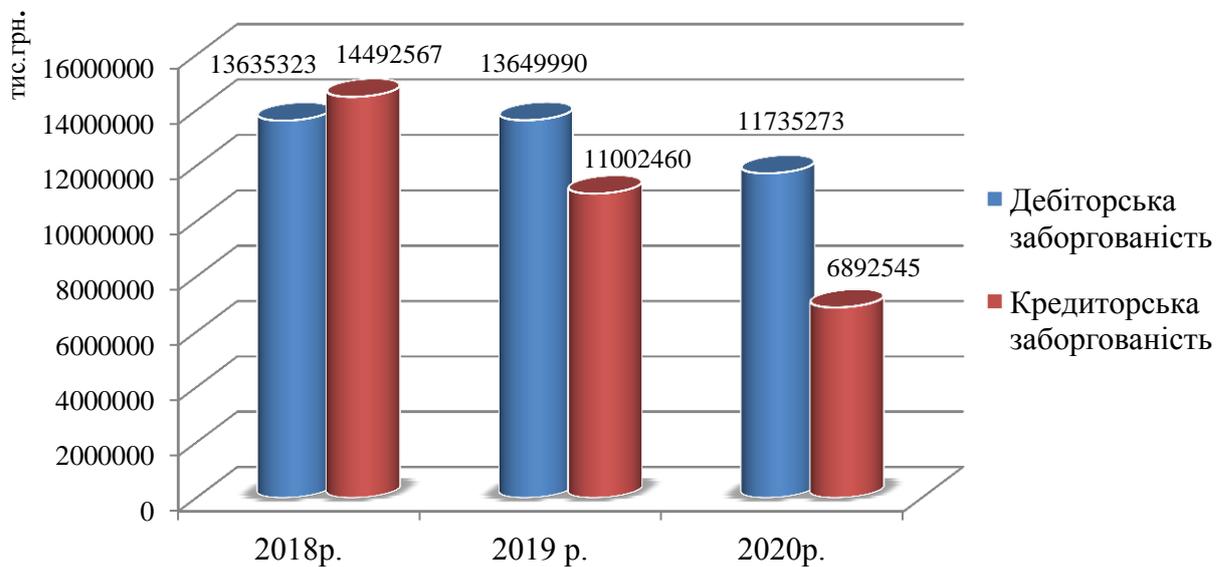

Рис. 2.5. Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

*Складено автором [табл. 2.6-2.8]

Отже, можна сказати що у 2018 р. співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості ПАТ «Інтерпайп НТЗ» було найкращим для

діяльності компанії. Наступні роки можна спостерігати регресивну динаміку кредиторської заборгованості. У 2020 р. кредиторська заборгованість майже вдвічі менше за дебіторську заборгованість. Високе значення дебіторської заборгованості, свідчить про фінансову нестабільність та погіршення платоспроможності підприємства, внаслідок недоотримання грошових коштів. Відбувається погіршення швидкості обертання коштів та іммобілізацію власного капіталу у дебіторську заборгованість. Дебітори заборгували компанії більше коштів, ніж компанія отримала від постачальників.

Необхідно попрацювати над політикою товарного кредитування клієнтів. Варто враховувати історію співпраці з клієнтом, його фінансовий стан, ринкову ситуацію в його сегменті. Також необхідно скласти шаблон договору комерційного кредитування й обумовити в ньому терміни погашення заборгованості за поставленими товарами і послугами, штраф за порушення термінів, порядок досудового вирішення питань і т.д. Наступним кроком буде проведення аналізу стану основних фондів підприємства [35].

Таблиця 2.9

Показники оцінки основних фондів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Показники	Формула розрахунку	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Темп зростання, %	
					2019/2018 р.	2020/2019 р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Показники оцінки забезпеченості підприємства основними фондами						
1.1. Фондомісткість	$ОВФ_{сер}/ВР$	0,22	0,22	0,39	1	1,77
1.2. Фондоозброєність	$ОВФ_{сер}/Ч_c$	622,41	704,76	910,9	1,13	1,29
1.3. Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства	Φ_3/M	0,16	0,17	0,22	1,06	1,29
2. Показники оцінки стану основних фондів						
2.1. Коефіцієнт зносу	$З_о/\Phi_k$	0,41	0,41	0,38	1	0,93
2.2. Коефіцієнт придатності	$1-K_3$	0,59	0,59	0,62	1	1,05
2.3. Коефіцієнт оновлення	$\Phi_в/\Phi_k$	0,08	0,12	0,087	1,5	0,73
2.4. Коефіцієнт вибуття	Φ_y/Φ_k	0,05	0,06	0,004	1,2	0,07

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7
3. Показники оцінки ефективності використання основних фондів						
3.1. Фондовіддача, грн.	$ВР/ОВФ_{сер}$	4,57	4,49	2,54	0,98	0,57
3.2. Рентабельність основних засобів %	$\frac{П_б}{ОЗ_c} * 100$ %	34,29%	109,25%	0,60%	318,61%	0,01%
3.3. Інтегральний показник економічної ефективності	$\sqrt{\frac{Кфв \cdot Кроз}{2}}$	0,89	1,57	0,08	1,32	0,05

Таким чином, фондомісткість є показником, протилежним до фондівіддачі, який характеризує суму основного капіталу в грошовому виразі, необхідного для виготовлення товарної продукції на 1 грн. Спостерігаємо зростання значення цього показника за 2018-2020 рр. від 0,22 до 0,39.

На підприємстві відбулася ситуація, при якій показник фондомісткості зростає, а фондівіддачі падає – це означає, що виробничі потужності використовуються нерационально, їх завантаженість недостатньо повна. Відповідно, слід якомога швидше приступити до пошуку додаткових резервів. Фондоозброєність праці на підприємстві протягом досліджуваного періоду зросла та у 2020 році становила 910,94 за рахунок зменшення чисельності персоналу.

Коефіцієнт реальної вартості основних виробничих засобів у майні підприємства сягає критичної позначки (0,2 - 0,3), тому можна сказати що реальний виробничий потенціал підприємства є низьким і треба терміново шукати кошти для виправлення становища.

Коефіцієнт зносу основних засобів зменшився на 0,07, зменшення даного коефіцієнта характеризує покращення стану матеріально-технічної бази підприємства. Коефіцієнт придатності, навпаки, збільшився.

Коефіцієнт оновлення зменшився, це означає що основні засоби недостатньо оновлюються, його зменшення є негативним показником. Коефіцієнт вибуття є меншим за коефіцієнт оновлення і це вказує на те, що

частка основних засобів які оновилися перевищує частку вибулих засобів на підприємстві.

Коефіцієнт рентабельності основних засобів у 2020 р. менше 1%, це вказує на те, що основні засоби підприємства абсолютно не рентабельні.

Показник фондівдачі за аналізований період зменшується. Отже, необхідно забезпечити більш високу завантаженість обладнання підприємства. Існує варіант продажу частини невикористовуваних основних засобів. Це доцільно робити тільки в умовах відсутності перспектив подальшого зростання бізнесу.

Таблиця 2.10

Аналіз ефективності використання оборотних активів ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

№	Показники	Формула	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Темп зростання, %	
						2019/ 2018	2020/ 2019
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів (поточних активів) (КООА)	$BP/OA_{\text{сер}}$	1,01	0,91	0,61	0,90	0,67
2	Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань (КОПЗ)	$BP/ПЗ_{\text{сер}}$	0,85	0,94	0,79	1,11	0,84
3	Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації (КОЗВ)	$BP/З_{\text{сер}}$	11,72	9,52	5,64	0,81	0,59
4	Коефіцієнт відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість (Квідв.)	$ДЗ/OA$	0,81	0,78	0,82	0,96	1,05
5	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (КОДЗ)	$BP/ДЗ_{\text{сер}}$	1,14	1,07	0,75	0,94	0,70
6	Період погашення (інкасації) дебіторської заборгованості, днів (ТОДЗ)	$360/K_{\text{одз}}$	316	337	480	1,07	1,42
7	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (КОКЗ)	$BP/КЗ_{\text{сер}}$	1,08	1,15	1,06	1,06	0,92
8	Рентабельність оборотних активів (Р)	$ЧП/OA_{\text{сер}}$	0,08	0,22	0,00 2	2,75	0,01
9	Інтегральний показник ефективності оборотних активів	$\sqrt{\frac{P \cdot KOOA}{100}}$	0,28	0,45	0,04	1,61	0,09

Коефіцієнт оборотності оборотних активів зменшується з кожним роком. Отримані результати показують, що ефективність використання оборотних активів ПАТ «Інтерпайп НТЗ» знижується. Необхідно розробити заходи щодо стимулювання збуту і зниження суми запасів готової продукції і товарів та прискорення погашення дебіторської заборгованості. Для усунення ризику виникнення проблеми в майбутньому необхідно розробити комплексну стратегію комерційного кредитування клієнтів. Необхідно розділити всіх покупців за групами, залежно від історії співпраці, їх фінансового стану і їх важливості для компанії. Основна частка комерційних кредитів повинна припадати на найбільш надійних та важливих клієнтів.

У 2020 р. коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань зменшився на 0,15 грн./грн. Отримані дані показують, що компанія не могла вчасно відповідати за своїми поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації зменшується з кожним роком що є негативним показником. Існує ризик зупинки виробничо-збутового процесу через брак ресурсів .

Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість у 2020 р. збільшився порівняно з 2019 р. на 0,04, що є негативним явищем, оскільки вказує на не ефективне використання оборотних активів у діяльності підприємства.

Проблемою є зниження оборотності дебіторської заборгованості ПАТ «Інтерпайп НТЗ» з кожним роком. Необхідно відкоригувати політику управління дебіторською заборгованістю і працювати тільки на умовах передоплати. Період погашення дебіторської заборгованості дуже високий та стабільно збільшується. Необхідно підготувати комплексну стратегію управління дебіторською заборгованістю покупців, наприклад: націнка на товар за використання товарного кредиту, штраф у разі несвоєчасного погашення зобов'язань, алгоритм роботи в разі виникнення прострочки. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості дуже низький. Рентабельності

оборотних активів у 2020 р. майже не має. Це свідчить про неефективність використання обігових коштів.

2.3. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства

Цей етап аналізу фінансового стану підприємства дозволяє визначити поточний рівень фінансової стійкості підприємства серед можливих варіантів – абсолютна фінансова стійкість, задовільна, проблемний фінансовий стан, кризовий стан. Альтернативним способом визначення стану підприємства за цим напрямком є аналіз відносних показників фінансової стійкості.

Використовують три показники – надлишок власних оборотних коштів для фінансування запасів підприємства, надлишок власних оборотних коштів і довгострокових позикових ресурсів та надлишок або нестача нормальних джерел для фінансування запасів [8].

Якщо підприємство здатне покрити суму сформованих запасів за рахунок додаткового залучення власних та позикових ресурсів, то говорять про проблемний фінансовий стан.

Якщо для фінансування запасів достатньо лише власних коштів та довгострокових залучених ресурсів, то говорять про задовільну фінансову стійкість. Якщо ж підприємство може сформувати запаси лише за рахунок власних обігових коштів, то говорять про абсолютну фінансову стійкість.

Аналіз фінансової стійкості можна розподілити на два етапи.

1. Оцінювання фінансової стійкості – розрахунок абсолютних і відносних показників, що ґрунтуються на порівнянні активів та їх джерел фінансування.
2. Оцінювання запасу фінансової стійкості – аналіз критичного обсягу реалізації, операційного та фінансового лівериджу.

Таблиця 2.11

Розрахунок основних показників фінансової стійкості

ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Нормативне значення
Наявність власних коштів підприємства в обороті	-1858275	3022995	3747467	збільшення
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,08	0,34	0,43	0,7-0,9
Коефіцієнт автономії	0,05	0,23	0,25	$\geq 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	17,12	4,4	3,96	≤ 2
Коефіцієнт фінансового ризику	16,12	3,42	2,96	$< 0,5$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-2,13	0,12	0,1	$\geq 0,5$
Коефіцієнт покриття запасів	11,23	8,16	6,8	> 1
Коефіцієнт концентрації залучених коштів	15,67	2,9	0,75	$< 0,5$
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	0,8	0,53	0,7	$\leq 0,5$

За аналізований період коефіцієнт фінансової стійкості є нижчим за нормативне значення. Це говорить про недостатню фінансову стійкість ПАТ «Інтерпайп НТЗ» у довгостроковій перспективі. Необхідно збільшувати суму власного капіталу та довгострокових зобов'язань.

У 2018 р. підприємство було здатне профінансувати лише 8 % своїх активів за рахунок власного капіталу, у 2020 р - 25 %. Але це значення нижче нормативного. Це говорить про те, що існує високий рівень ризику та низька стійкість підприємства у середньостроковій перспективі. Низька частка власного капіталу, зазвичай, супроводжується значними фінансовими витратами. Бажаним є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора.

Коефіцієнт фінансової залежності змінився від 17,12 (у 2018 р.) до 3,96 (у 2020 р.), що є свідченням покращення фінансового стану підприємства за останній рік. Але значення показника є занадто високими. Необхідно працювати в

напрямку збільшення обсягу власного капіталу. Для цього можна провести додаткову емісію акцій, вкласти отриманий прибуток в роботу підприємства.

У 2020 р. на 1 грн.власного капіталу припадає 2,96 грн. позикового що негативно впливає на підприємство. Майно, яке належить підприємству, придбано переважно за рахунок позикового капіталу, тому можна зробити висновок що підприємство залежить від інвесторів та кредиторів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу низький. У 2018 р. підприємство використовувало власний капітал та кошти для фінансування необоротних активів. Станом на 2019-2020 рр. ситуація покращилась, але й досі можна спостерігати нестачу частки власних ресурсів підприємства. Показник загальної заборгованості підприємства великий, це може свідчити про ознаки збанкрутіння підприємства.

Для характеристики наявності джерел фінансування запасів виділяють три основних показники.

1.Наявність власних коштів (Вк) – різниця між власним капіталом та необоротними активами підприємства.

$$В = ВК - НА = \Phi. 1 \text{ р.}1495 - \text{р.} 1095 \quad (2.2)$$

2. Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал) (ВД) – сума власних коштів та довгострокових зобов'язань (ДЗ).

$$ВД = В + ДЗ = \Phi. 1 \text{ р.}1495 + \text{р.} 1595 - \text{р.} 1095, \quad (2.3)$$

3. Наявність загальних коштів (ЗК) – сума робочого капіталу та сума короткострокових кредитів банків (КК).

$$ЗК = ВД + КК = \Phi. 1 \text{ р.}1495 + \text{р.} 1595 + \text{р.} 1600 - \text{р.} 1095, \quad (2.4)$$

Трьом показникам наявності джерел фінансування запасів відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їхнього фінансування.

1. Надлишок або дефіцит власних коштів (Φ).

$$\Phi_B = B - Z_p, \quad (2.5)$$

де Z_p – запаси.

2. Надлишок чи дефіцит власних та довгострокових позикових коштів ($\Phi_{ВД}$).

$$\Phi_{ВД} = ВД - Z_p, \quad (2.6)$$

3. Надлишок чи дефіцит загальних коштів ($\Phi_{ЗК}$).

$$\Phi_{ЗК} = ЗК - Z_p, \quad (2.7)$$

Для визначення типу фінансової стійкості використовують трикомпонентний показник.

$$S(\Phi) = \{S_1(\pm\Phi_B), S_2(\pm\Phi_{ВД}), S_3(\pm\Phi_{ЗК})\}, \quad (2.8)$$

де функція визначається так:

$$S(\Phi) = \begin{cases} 1, & \text{якщо } \Phi > 0, \\ 0, & \text{якщо } \Phi < 0. \end{cases} \quad (2.9)$$

Для характеристики фінансового стану на підприємстві розглядають чотири типи фінансової стійкості.

Перший – абсолютна фінансова стійкість. Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості має такий вигляд:

$$S = \{1,1,1\}; \quad (2.10)$$

Такий тип фінансової стійкості характеризується тим, що всі запаси підприємства покриваються власними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів, що трапляється вкрай рідко.

Другий – нормальна фінансова стійкість. Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості має вигляд:

$$S = \{0,1,1\}; \quad (2.11)$$

У цій ситуації підприємство використовує для покриття запасів, крім власних коштів також і довгострокові позикові кошти. Такий тип фінансування запасів є «нормальним» із точки зору фінансового менеджменту. Нормальна фінансова стійкість є найбільш бажаною для підприємства.

Третій – нестійке (передкризове) фінансове становище.

Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості має такий вигляд:

$$S = \{0,0,1\}; \quad (2.12)$$

Спостерігається порушення платоспроможності, але зберігається можливість відновлення рівноваги внаслідок поповнення джерел власних коштів, скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів.

Четвертий – кризовий фінансовий стан. Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості має такий вигляд:

$$S = \{0,0,0\}; \quad (2.13)$$

Підприємство перебуває на межі банкрутства, оскільки грошові кошти, короткострокові цінні папери та дебіторська заборгованість не покривають навіть кредиторської заборгованості та прострочених позик. Проаналізуємо показник, що характеризує вид джерел фінансування матеріальних оборотних коштів (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Класифікація типу фінансового стану підприємства «Інтерпайп НТЗ»

Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Загальна величина запасів	1342220	1731311	1624761
Наявність власних коштів	-2370044	562863	466280
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал)	-1858215	3023019	3747491
Наявність загальних коштів	-1442891	3023019	3747491
$\Phi_B = B - Зп$	-3712264	-1168448	-1158481
$\Phi_{ВД} = ВД - Зп$	-2785111	1291708	2122730
$\Phi_{ЗК} = ЗК - Зп$	-2786111	1291708	2122730
Трикомпонентний показник фінансової стійкості $S(\Phi) = \{S1(\pm\Phi_B), S2(\pm\Phi_{ВД}), S3(\pm\Phi_{ЗК})\}$	0,0,0	0,1,1	0,1,1

Виходячи із результатів таблиці 2.12, можемо зробити висновок, що визначений трьохкомпонентний показник фінансової стійкості в 2019 та 2020 році відповідає нормальній фінансовій стійкості ($S = \{0,1,1\}$).

Підприємство «Інтерпайп НТЗ» використовує для покриття запасів крім власних оборотних коштів довгострокові залучені кошти. Цей тип фінансової стійкості є бажаним для підприємств. У 2018 р. «Інтерпайп НТЗ» мав кризовий фінансовий стан ($S = \{0,0,0\}$). Підприємство перебувало на межі банкрутства, оскільки грошові кошти, короткострокові цінні папери та дебіторська заборгованість не покривали навіть кредиторську заборгованість та прострочені позики. Фінансовий стан підприємства в короткостроковій перспективі оцінюється показниками ліквідності та платоспроможності.

Ліквідність підприємства — це здатність активів перетворюватися в грошові кошти. Вона характеризується наявністю у підприємства ліквідних

засобів у формі залишку грошей у касі, грошових коштів на рахунках у банку та тих елементів оборотних активів, які легко реалізуються.

Платоспроможність – це наявність у підприємства достатньої кількості коштів та засобів для вчасного погашення в установлений термін та в повному обсязі своїх зоб'язань. Різниця між власними коштами та поточною заборгованістю свідчить про платоспроможність компанії. В процесі фінансового аналізу досліджується поточна та перспективна платоспроможність.

Для визначення ліквідності балансу слід порівняти підсумки наведених груп по активу і пасиву. Баланс є абсолютно ліквідним, коли виконуються наступне співвідношення: $A1 \geq П1$; $A2 \geq П2$; $A3 \geq П3$; $A4 \leq П4$.

Зіставлення першої та другої груп активів із першими двома групами пасивів дозволяє оцінити поточну ліквідність або платоспроможність підприємства на найближчим часом.

Порівняння активів (A3), що повільно реалізуються з довгостроковими пасивами (П3) відображає перспективну ліквідність.

Таблиця 2.13

Баланс ліквідності ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

Ак- тив	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Па- сив	2018 р.	2019 р.	2020 р.
A1	605483	1194917	946411	П1	11400353	10370253	8187393
A2	13635323	13649990	11735273	П2	6041990	3197637	2374514
A3	1609001	1751471	1683770	П3	511829	2460156	3281211
A4	3217807	4099055	4153892	П4	1113442	4677387	4676228
Баланс гр.1+2+ +3+4	19067614	20695433	18519346	Баланс гр.1+2+ 3+4	19067614	20705433	18519346

Результати розрахунків показують, що на підприємстві співставлення підсумків груп по активам та пасивам має наступний вигляд.

2018 рік: $A1 < П1, A2 > П2, A3 > П3, A4 > П4$.

2019 рік: $A1 < П1, A2 > П2, A3 > П3, A4 < П4$.

2020 рік: $A1 < П1, A2 > П2, A3 < П3, A4 < П4$.

Як бачимо, підприємство має недостачу найбільш ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. Однак, підприємство в змозі за рахунок своєчасних розрахунків дебіторської заборгованості та готової продукції покрити свої короткострокові зобов'язання. Хоча порівняння показників $A3$ та $П3$ свідчать про те, що підприємство не в змозі бути платоспроможним в середньостроковій перспективі. Вартість важколіквідних активів менше за власність капіталу, що говорить про те, що підприємство може бути стійким у віддаленій перспективі.

ПАТ «Інтерпайп НТЗ» у 2020 р. має певні проблеми та нестачу коштів, підприємство не ліквідне у перспективі своєї діяльності, це може призвести до суттєвого погіршення фінансового стану підприємства або його банкрутства.

Кожна частина оборотного капіталу підприємства, має власну ліквідність, тобто здатністю перетворюватися за визначений термін у грошову форму, при відношенні до суми короткострокових зобов'язань показує, яку частку короткострокових зобов'язань підприємство здатне покрити [36].

1. Чистий оборотний капітал (ЧОК) є абсолютним показником ліквідності та платоспроможності підприємства і розраховується за формулою.

$$\text{ЧОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}, \quad (2.14)$$

де ОА – оборотні активи, тис. грн;

ПЗ – поточні зобов'язання, тис. грн.

За 2020 р. ЧОК = 14309374 - 10561907 = 3747467 тис. грн.

За 2019 р. ЧОК = 16590885 - 13567890 = 3022995 тис. грн.

За 2018 р. ЧОК = 15584068 - 17442343 = - 1858275 тис. грн.

У 2018 р. у компанії було недостатньо коштів для забезпечення безперебійної діяльності за рахунок постійних фінансових ресурсів. Це створювало ризик втрати ліквідності і стійкості підприємства. У 2020 р. діяльність підприємства була найбільш стабільною.

2. Загальний коефіцієнт ліквідності (покриття).

$$K_{\text{пл}} = \text{ОА} / \text{ПЗ} \text{ або } K_{\text{пл}} = \frac{A1+A2+A3}{\text{П1}+\text{П2}} \geq 2, \quad (2.15)$$

де $K_{\text{пл}}$ – коефіцієнт ліквідності;

ОА – оборотні активи, грн.;

ПЗ – поточні зобов'язання, грн.

Коефіцієнт покриття вимірює загальну ліквідність і показує якою мірою поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами. Поточні активи повинні вдвічі перевищувати короткострокові зобов'язання.

У 2020 р. $K_{\text{пл}} = 14309374/10561907 = 1,36$.

У 2019 р. $K_{\text{пл}} = 16590885/13567890 = 1,22$.

У 2018 р. $K_{\text{пл}} = 15584068/17442343 = 0,89$.

За період 2018-2019 рр. коефіцієнт покриття зростає, що є гарним показником. Але значення показника є нижчим за нормативне значення, це означає, що необхідно працювати у напрямку підвищення суми оборотних активів та зменшення суми поточних зобов'язань.

3. Коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$K_{\text{шл}} = (\text{ОА}-\text{ВЗ}) / \text{ПЗ} \text{ або } K_{\text{шл}} = \frac{A1+A2}{\text{П1}+\text{П2}} \geq 0,8, \quad (2.16)$$

де $K_{\text{шл}}$ – коефіцієнт швидкої ліквідності;

ВЗ – виробничі запаси.

Цей коефіцієнт показує, яка частина короткострокових зобов'язань підприємства може бути погашена найближчим часом за рахунок наявних коштів та можливих надходжень [39].

$$\text{У 2020 р. Кшл} = (14309374 - 1624761) / 10561907 = 1,2.$$

$$\text{У 2019 р. Кшл} = (16590885 - 1731311) / 13567890 = 1,09.$$

$$\text{У 2018 р. Кшл} = (15584068 - 1342220) / 17442343 = 0,82.$$

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності знаходиться в межах нормативного значення, отже у підприємства достатньо ліквідних активів для погашення поточних зобов'язань.

4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності.

$$\text{Кал} = \text{ГК} / \text{ПЗ}, \text{ або } \text{К}_{\text{ал}} = \frac{A1}{\text{П1} + \text{П2}} \geq 0,2, \quad (2.17)$$

де Кал – коефіцієнт абсолютної ліквідності;

ГК – грошові кошти та їх еквіваленти, грн;

ПЗ – поточні зобов'язання, грн.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може погасити негайно.

$$\text{У 2020 р. Кал} = 946411 / 10561907 = 0,09.$$

$$\text{У 2019 р. Кал} = 1194917 / 13567890 = 0,08.$$

$$\text{У 2018 р. Кал} = 605483 / 17442343 = 0,03.$$

Значення показника за аналізований період має значення нижче нормативного, це означає що у підприємства недостатньо коштів для погашення своїх негайних поточних зобов'язань. Таким чином, можна підсумувати що у ПАТ «Інтерпайп НТЗ» неефективна стратегія управління грошовими потоками.

5. Коефіцієнт ліквідності товарно - матеріальних цінностей:

$$\text{К}_{\text{лтмц}} = \frac{A3}{\text{П1} + \text{П2}}, \quad (2.18)$$

Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей показує якою мірою поточні зобов'язання покриваються запасами.

$$\text{У 2020 р. Клтмц} = 1683770 / (8187393+2374514) = 0,16.$$

$$\text{У 2019 р. Клтмц} = 1735978 / (3441465+9792580) = 0,13.$$

$$\text{У 2018 р. Клтмц} = 1343262 / (17027019+415324) = 0,08.$$

6. Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості:

$$K_{\text{лдз}} = \frac{A_2}{\Pi_1 + \Pi_2}, \quad (2.19)$$

Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості показує, якою мірою очікувані надходження від дебіторів будуть використані для погашення короткострокових зобов'язань.

$$\text{У 2020 р. Клдз} = 11735273 / (8187393+2374514) = 1,11.$$

$$\text{У 2019 р. Клдз} = 13649990 / (10370253+3197637) = 1,01.$$

$$\text{У 2018 р. Клдз} = 13635323 / (11400353+6041990) = 0,78.$$

Найкращий показник спростерігається у 2020 р. У цей рік короткострокові зобов'язання покриваються найкраще за рахунок дебіторської заборгованості.

Наступним кроком буде проведення аналізу та оцінки платоспроможності підприємства.

Платоспроможність є одним із найважливіших критеріїв оцінки фінансового стану підприємства. Головна ознака платоспроможності компанії коли вона має достатньо грошових активів, щоб у короткий термін погасити свої відкриті операції з кредиторами. Якщо сума зобов'язань надмірна, підприємству може загрозувати неспроможність.

Таким чином, основними ознаками неплатоспроможності є: недостатня кількість готівки на поточному банківському рахунку та в касі і неналежне погашення боргів кредиторів. Для оцінки поточної платоспроможності на підприємстві розраховують показники, наведені в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Показники платоспроможності підприємства

Коефіцієнт	Формула розрахунку	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	VOK / OA $Kz \geq 0,5$	- 0,15	0,03	0,03
Коефіцієнт загальної платоспроможності	A / Z	1,06	1,29	1,34
Коефіцієнт фінансового лівериджу	DZ / BK	0,46	0,53	0,7
Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності	$(K\Pi + M / T * (K\Pi - K\Pi0)) / 2$	-	0,53	0,65
Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості	кредиторська заборгованість : (власний капітал + доходи майбутніх періодів + дебіторська заборгованість) = (p.1610 +... + p.1630): (p. 1495 + p. 1665 + p.1125 +...+ p.1155)	0,98	0,59	0,42
Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами	Формула по балансу: (p. 1300- p.1095- p.1595- p.1695) : (p. 1300- p.1595- p.1695).	-2,13	0,12	0,1

Отже, у 2018-2020 р. значення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами було нижче нормативного. Фінансовий стан ПАТ «Інтерпайп НТЗ» значно залежить від кредиторів і тому необхідно оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів та залучити додаткові кошти власників адже є можливість банкрутства підприємства. У період 2018-2020 рр. частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості знижується, що є позитивним у діяльності підприємства, бо це означає що власний капітал починає формуватися за рахунок власних коштів замість запозичених [12].

Головною метою аналізу ділової активності підприємства є оцінка ефективності управління активами і визначення потенційних можливостей її підвищення.

Ділову активність підприємства визначають за умови виконання так званого «золотого правила» економіки підприємства:

$$T_{пр} > T_r > T_k > 100 \%, \quad (2.20)$$

де $T_{пр}$ – темп зростання прибутку до оподаткування, %;

T_r – темп збільшення обсягу реалізації, %;

T_k – темп зростання авансованого капіталу, %.

Одним із важливих показників, що характеризують ділову активність підприємства, є тривалість операційного та фінансового циклу.

Тривалість операційного циклу – один із найважливіших показників, що характеризують ділову активність підприємства. Величина даного показника характеризує період між придбанням запасів та отриманням коштів від виготовленої з них продукції і т.д.

Тривалість операційного циклу формула:

$$T_{оц} = T_{одз} + T_{оз}, \quad (2.21)$$

де $T_{оц}$ – тривалість операційного циклу, дні;

$T_{одз}$ – тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, дні;

$T_{оз}$ – тривалість одного обороту запасів, дні.

У 2020 р. $T_{оц} = 480 + 64 = 544$ дня.

У 2019 р. $T_{оц} = 337 + 38 = 375$ днів.

У 2018 р. $T_{оц} = 316 + 31 = 347$ днів.

Протягом 2018 - 2020 рр. тривалість операційного циклу збільшилась від 347 днів до 544 дня. Причиною цьому є збільшення тривалості обігу дебіторської заборгованості.

Величиною, яка доповнює показник тривалості операційного циклу, є кількість операційних циклів, що відбуваються на підприємстві за певний період. Кількість операційних циклів розраховується за формулою:

$$K_{оц} = \frac{T}{T_{оц}}, \quad (2.22)$$

де $K_{\text{оц}}$ – кількість операційних циклів за певний період;

$T_{\text{оц}}$ – кількість операційних циклів за певний період;

T – тривалість аналізованого періоду, дні.

У 2020 р. $K_{\text{оц}} = 360/544 = 0,66$.

У 2019 р. $K_{\text{оц}} = 360/375 = 0,96$.

У 2018 р. $K_{\text{оц}} = 360/347 = 1,04$.

Під фінансовим циклом прийнято розуміти період, який починається з моменту оплати постачальникам за матеріали й закінчується у момент надходження грошей від покупців за відвантажену продукцію.

Тривалість фінансового циклу розраховується, як різниця між операційним циклом і періодом погашення кредиторської заборгованості:

$$T_{\text{фц}} = T_{\text{оц}} - T_{\text{окз}}, \quad (2.23)$$

де $T_{\text{фц}}$ – тривалість фінансового циклу, дні;

$T_{\text{оц}}$ – тривалість операційного циклу, дні;

$T_{\text{окз}}$ – тривалість періоду погашення кредиторської заборгованості, дні.

Чим вище значення фінансового циклу, тим більша потреба підприємства в грошових коштах для придбання виробничих оборотних коштів.

У 2020 р. $T_{\text{фц}} = 544 - 340 = 204$ дня.

У 2019 р. $T_{\text{фц}} = 375 - 313 = 62$ дня.

У 2018р. $T_{\text{фц}} = 347 - 333 = 14$ днів.

Проаналізувавши період 2018-2020 рр. можна сказати, що у підприємства надзвичайно довгий фінансовий цикл. У підприємства велика потреба у грошових коштах для придбання виробничих оборотних коштів. Необхідно знизити період виробничого циклу, період погашення дебіторської заборгованості та прискорити період погашення кредиторської заборгованості

Таблиця 2.15

Періоди обороту поточних активів і зобов'язань

Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн	13684442	14625614	9471574
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (ДЗГ), тис. грн.	13635323	13649990	11735273
Запаси (3), тис. грн.	1342220	1731311	1731374
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (КЗТ), тис. грн.	14492567	11002460	6892545
Період обороту, дні:			
дебіторської заборгованості	316	337	480
запасів	31	38	64
кредиторської заборгованості	333	313	340
Фінансовий цикл (п. 2 + п. 3 – п. 4)	14	62	204

Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його прибуток, який формується як фінансовий результат за всіма видами його діяльності: операційній, інвестиційній та фінансовій. Операції формування та розподілу прибутку підприємства відображаються у звіті про фінансові результати підприємства. Динаміку проведення операцій формування і розподілу прибутку підприємства проаналізуємо в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Аналіз формування та розподілу прибутку підприємства, тис. грн.

Показник	Рядок	Розрахунок	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абс. відх 2019-2018	Абс. відх 2020-2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації	2000		13684442	14625614	9471574	941172	-5154040
Собівартість реалізованої продукції	2050		10408612	9585732	6804570	-822880	-2372878
Валовий прибуток	2090	(p1-p2)	3275830	5039882	2667004	1764052	-2372878
Інші операційні доходи	2120		3214644	1635161	2628321	-1579483	993160

Продовження табл. 2.16

1	2	3	4	5	6	7	8
Сумарні операційні доходи	(2000+2120)	(p1+p4)	16899086	16260775	12099895	-638311	-4160880
Адміністративні витрати	2130		309645	280073	287862	-29572	7789
Витрати на збут	2150		1053150	825475	638686	-227675	-186789
Інші операційні витрати	2180		3204296	1895320	2129413	-1308976	234093
Сумарні операційні витрати	(2050+2130+2150+2180)	(p2+p6+p7+p)	14975703	12586600	9860531	-2389103	-2726069
Прибуток від операц.д-ті	2190	(p5-p9)	1923383	3674175	2239364	1750792	-1434811
Дохід від інвестиц.та фінанс. діяльності	(2200+2220+2240)		93638	1879537	673765	1785899	-1205772
Витрати від інвестиційної та фінансової діяльності	(2250+2255+2270)		716960	1203070	2850119	486110	1647049
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	2290	(p10+p11-p12)	1300061	4350642	63010	3050581	-4287632
Витрати з податку на прибуток	2300		272329	788346	40105	516017	-748241
Чистий фінансовий результат прибуток	2350	(p13-p14)	1027732	3562296	22905	2534564	-3539391
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		1885	4928	24691	3043	19763
Сукупний дохід	2465	(p15+p16)	1025847	3567224	47596	2541377	-3519628

Аналіз прибутку проводиться по фінансовій звітності (форма № 2) та плановими даними. Це дає оцінку виконання плану прибутків (збитків) в цілому і за окремими видами.

Вивчаючи розмір прибутку, необхідно встановити, тенденцію їх зміни, чи відображає вона зростання ефективності діяльності підприємства. Слід

особливо ретельно дослідити якість прибутку. Дане поняття характеризує достовірність розрахунку сум прибутків і збитків.

Менеджери можуть відносно легко змінювати витрати на свій розсуд, такі як витрати на рекламу, ремонт, дослідження і розробки та навчання.

Ці витрати, які можуть суттєво відрізнитися в залежності від змін фінансової політики підприємства, в західних підручниках називають дискреційними. Примусове зниження таких витрат приводить до одночасного збільшення прибутку, але цей процес справедливо асоціюється зі зниженням їхньої якості. Однією з причин зниження собівартості може бути вдосконалення управління виробництвом, скорочення витрат на нього, зменшення транспортних витрат тощо.

Отже, у 2019 р. чистий дохід зріс на 941172 тис.грн., тобто спостерігалася позитивна тенденція, однак у 2020 р. цей показник знизився на 5154040 тис.грн. Відбувається регресивна динаміка собівартості продукції, у 2018 р. вона становила 10408612 тис.грн., а у 2020 р. – 6804570 тис.грн.

Валовий прибуток у 2019 р. становив 5039882 тис. грн., що на 1764052 тис.грн. більше порівняно із 2018 р. Однак цей показник знизився у 2020 р. і становив 2667004 тис.грн.

У 2020 р. інші операційні доходи зросли на 993160 тис.грн. що є гарним показником. Витрати на збут мають тенденцію до спаду за 2018-2020 рр. Витрати з податку на прибуток зросли на 516017 тис.грн. у 2019 р. Адміністративні витрати знизилися у 2019 р. на 29572 тис.грн., однак у 2020 р. вони зросли на 7789 тис.грн. У 2020 р. прибуток від операційної діяльності знизився на 1434811 тис.грн, а дохід від інвестиційної та фінансової діяльності спав на 1434811 тис.грн. Також спостерігається динаміка зростання витрат від інвестиційної та фінансової діяльності за 2018-2020 рр.

Можна сказати, що фінансові результати підприємства мали досить нестабільну динаміку. Сукупний дохід у 2019 р. зріс на 2541377 тис.грн. і становив 3567224 тис.грн., однак у 2020 р. спав на 3519628 і становив 47596 тис.грн.

Аналіз складу, структури та динаміки витрат підприємства

Показник	Рядок Ф.№2	2018 рік		2019 рік		2019 рік		2020 рік		Відхилення в:	
		Сума тис. грн.	Пит. вага %								
Собівартість реалізованої продукції	2050	10408612	65,2	9585732	65,75	9585732	65,75	6804570	53,37	-2781162	-12,38
Адміністративні витрати	2130	309645	1,94	280073	1,92	280073	1,92	287862	2,26	7789	0,34
Витрати на збут	2150	1053150	6,6	825475	5,66	825475	-0,94	638686	5,01	-186789	-0,65
Інші операційні витрати	2180	3204296	20,07	1895320	13	1895320	-7,07	2129413	16,70	234093	3,70
Фінансові витрати	2250	657988	4,12	614458	4,21	614458	0,09	534869	4,19	-79589	-0,02
Витрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші витрати	2270	58972	0,37	588612	4,04	529640	3,67	2315250	18,16	1726638	14,12
Витрати з податку на прибуток	2300	272329	1,71	788346	5,41	516017	3,7	40105	0,31	-748241	-5,10
Податок на прибуток пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього витрат		15964992	100	14578016	100	14578016	0	12750755	100	-1827261	0

Витрати у 2019 р. зменшилися на 1386976 тис грн. і становили 14578016 тис.грн. Це відбулося в основному за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції на 822880 тис.грн. У 2020 р. витрати зменшились на 1827261 тис.грн.

Однією з причин зниження собівартості може бути вдосконалення управління виробництвом, скорочення витрат на нього, зменшення транспортних витрат тощо.

У структурі витрат собівартість має найбільшу питому вагу, у 2018 р. вона становила 65,2% , у 2019 р.– 65,8%, у 2020р. – 53,37%.

Витрати з податку на прибуток у 2018 р. становили 272329 тис.грн., у 2019 р.– 788346 тис.грн. (тобто вони зросли на 516017 тис.грн), у 2020 р.– 40105 тис.грн.

Інші операційні витрати у 2019 р. зменшились на 1308976 тис.грн. але у 2020 р. зросли на 234093 тис.грн.

Однією з причин зменшення інших операційних витрат у 2019 р. може бути зменшення витрат підприємства на дослідження та розробки, зменшення штрафів, неустойок і тд. Інші витрати зросли у 2020 р. на 1726638 тис.грн., або на 14,2%. Інші складові мають незначну питому вагу.

2.4. Факторний аналіз чистого прибутку діяльності підприємства

Прийняття організаційно-технічних і господарсько-управлінських рішень потребує визначення факторів, що впливають на обсяг отриманого підприємством прибутку та їх кількісну оцінку. Для цього слід дослідити вплив цін на продукцію, обсягу виробництва, структури продукції, рівня та структури витрат на зміну валового прибутку у звітному році порівняно з базовим .

Вихідні дані для факторного аналізу валового прибутку відобразимо у таблиці 2.18.

Таблиця 2.18

Вихідні дані для аналізу прибутку, у 2020 р. тис. грн.

Показник	Рядок Ф№2	Базовий рік 0 2019 р.	Базовий рік, перерахований на реалізацію звітнього року -1	Звітний рік (1) 2020 р
А	Б	1	2	3
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД)	2000	14625614	4447602	9471574
Собівартість реалізованої продукції (С)	2050	9585732	2624080	6804570
Валовий прибуток (ВП)	2090	5039882	1823523	2667004

Факторний аналіз валового прибутку підприємства варто розпочати з розрахунку загальних змін у його валовому прибутку.

$$\Delta \text{ВП} = \text{ВП1} - \text{ВП0}, \quad (2.24)$$

$$\Delta \text{ВП} = 2667004 - 5039882 = -2372878 \text{ тис.грн.}$$

Основні формули, які використовують для визначення впливу вищезазначених факторів, мають такий вигляд:

1. Розрахунок впливу на прибуток зміни відпускних цін на реалізацію продукції здійснюється за формулою:

$$\Delta \text{ВП1} = \text{ЧД1} - \text{ЧД1,0}, \quad (2.25)$$

$$\Delta \text{ВП1} = 9471574 - 4447602 = 5023971,6 \text{ тис.грн.}$$

2. Розрахунок впливу на прибуток змін в обсязі продукції під час оцінювання за базовою собівартістю має такий вигляд:

$$\Delta \text{ВП2} = \text{ВП0} * (\text{К1} - 1), \quad (2.26)$$

$$\text{де } K1 = \frac{C1,0}{C0}, \quad (2.27)$$

$$K1 = \frac{2624080}{9585732} = 0,274.$$

$$\Delta ВП2 = 5039882 * (0,274 - 1).$$

$$\Delta ВП2 = -3660221,839 \text{ тис.грн.}$$

3. Розрахунок впливу на прибуток змін в обсязі продукції, що зумовлені змінами в структурі:

$$\Delta ВП3 = ВП0 * (K2 - K1), \quad (2.28)$$

$$\text{Де } K2 = \frac{ЧД 1,0}{ЧД0}, \quad (2.29)$$

$$K2 = \frac{4447602}{14625614}.$$

$$K2 = 0,304.$$

$$\Delta ВП3 = 5039882 * (0,304 - 0,274).$$

$$\Delta ВП3 = 152951,8296 \text{ тис.грн.}$$

4. Розрахунок впливу на прибуток економії від зниження собівартості продукції:

$$\Delta ВП4 = C1,0 - C, \quad (2.30)$$

$$\Delta ВП4 = 2624080 - 6804570 = -4180490,2.$$

5. Розрахунок впливу на прибуток зміни собівартості продукції за рахунок структурних зрушень в обсязі продукції:

$$\Delta ВП5 = C0 * K2 - C1,0, \quad (2.31)$$

$$\Delta ВП5 = 9585732 * 0,304 - 2624080 = 290910,6298 \text{ тис.грн.}$$

Розрахунок загального впливу факторів на валовий прибуток здійснюється за формулою:

$$\Delta \text{ВП} = \Delta \text{ВП 1} + \Delta \text{ВП 2} + \Delta \text{ВП 3} + \Delta \text{ВП 4} + \Delta \text{ВП 5}, \quad (2.32)$$

$$\Delta \text{ВП} = -2372878 \text{ тис.грн.}$$

Узагальнення результатів факторного аналізу відобразимо у таблиці 2.19.

Таблиця 2.19

Результати факторного аналізу валового прибутку підприємства, тис. грн.

Назва фактора	Сума впливу
Відхилення валового прибутку, всього у т.ч. за рахунок:	
1. Зміни цін на продукцію	5023971,58
2. Зміни обсягу виробництва і реалізації	-3660221,84
3. Зміни структури продукції	152951,83
4. Зміни рівня витрат	-4180490
5. Зміни структури витрат	290910,63
Резерв зростання валового прибутку (1+2+3+4)	-2372878

Таблиця 2.20

Вихідні дані для аналізу прибутку, тис.грн. 2018-2019 рр.

Показник	Рядок Ф№2	Базовий рік 0 2018 р.	Базовий рік, перерахований на реалізацію звітнього року	Звітний рік (1) 2019 р
А	Б	1	2	3
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД)	2000	13684442	12012493,5	14625614
Собівартість реалізованої продукції (С)	2050	10408612	9136957,5	9585732
Валовий прибуток (ВП)	2090	3275830	2875536	5039882

Розрахуємо загальні зміни у валовому прибутку підприємства:

$$\Delta \text{ВП} = 5039882 - 3275830 = 1764052 \text{ тис.грн.}$$

1. Розрахунок впливу на прибуток зміни відпускних цін на реалізацію продукції :

$$\Delta \text{ВП1} = 14625614 - 12012493,5 = 2613120,5 \text{ тис. грн.}$$

2. Розрахунок впливу на прибуток змін в обсязі продукції під час оцінювання за базовою собівартістю:

$$\Delta \text{ВП2} = 3275830 * (0,88 - 1) = -400218,97 \text{ тис.грн.}$$

$$K1 = 9136957,5 / 10408612 = 0,88$$

3. Розрахунок впливу на прибуток змін в структурі продукції:

$$\Delta \text{ВП3} = 3275830 * (0,877821 - 0,877827) = -17,96 \text{ тис. грн.}$$

$$K2 = 12012493,5 / 13684442 = 0,877821$$

4. Розрахунок впливу на прибуток від зниження собівартості продукції:

$$\Delta \text{ВП4} = 9136957,5 - 9585732 = -448774,50 \text{ тис.грн.}$$

5. Розрахунок впливу на прибуток зміни собівартості продукції за рахунок структурних зрушень в обсязі продукції:

$$\Delta \text{ВП5} = 10408612 * 0,877821 - 9136957,5 = -57,07 \text{ тис. грн.}$$

Розрахунок загального впливу факторів на валовий прибуток (резерву зростання валового прибутку):

$$\Delta \text{ВП} = 1764052 \text{ тис.грн.}$$

Таблиця 2.21

Результати факторного аналізу валового прибутку підприємства, тис. грн.

Назва фактора	Сума впливу
Відхилення валового прибутку, всього у т.ч. за рахунок:	
1. Зміни цін на продукцію	2613120,50
2. Зміни обсягу виробництва і реалізації	-400218,97
3. Зміни структури продукції	-17,96
4. Зміни рівня витрат	-448774,50
5. Зміни структури витрат	-57,07
Резерв зростання валового прибутку (1+2+3+4)	1764052,00

Таблиця 2.22

Факторний аналіз прибутку від звичайної діяльності до оподаткування за факторами першого і другого рівнів

Назва фактора	Рядок Ф№2	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Величина впливу фактора (абсолютне відхилення)	
					2019-2018 pp.	2020-2019 pp.
1	2	3	4	5	6	7
1. Фінансовий результат від операційної діяльності	р.2190 (2195)	1923383	3674175	2239364	1750792	-1434811
- Прибуток валовий	2090	3275830	5039882	2667004	1764052	-2372878
- Інші операційні доходи	2105+... +2120	3214644	1635161	2628321	-1579483	993160
- Витрати адміністративні	2130	309645	280073	287862	-29572	7789
- Витрати на збут	2150	1053150	825475	638686	-227675	-186789
- Інші операційні витрати	2180	3204296	1895320	2129413	-1308976	234093
2. Фінансовий результат від фінансової діяльності	р.2220+ +р.2200- -р.2250- -р.2255	-657988	-614458	-534869	43530	79589
- Доходи інші фінансові	2220	0	0	0	0	0
- Витрати фінансові	2250	657988	614458	534869	-43530	-79589
- Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	0	0	0
- Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	0	0
3. Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності	р.2240- р.2270	34666	1290925	-1641485	1256259	-2932410
- Доходи інші	2240	93638	1879537	673765	1785899	-1205772
- Витрати інші	2270	58972	588612	2315250	529640	1726638
4. Фінансовий результат до	р.2290	1300061	4350642	63010	3050581	-4287632

Продовження табл. 2.22

1	2	3	4	5	6	7
- Прибуток операційний	П.1	1923383	3674175	2239364	1750792	-1434811
- Прибуток фінансовий	П.2	-657988	-614458	-534869	43530	79589
- Прибуток інший звичайний	П.3	34666	1290925	-1641485	1256259	-2932410
5. Чистий фінансовий результат	П.4- р.2300+ +р.2305= = р.2350 (2355)	1027732	3562296	22905	2534564	-3539391
- Прибуток до оподаткування	П.4	1300061	4350642	63010	3050581	-4287632
- Витрати (дохід) з податку наприбуток	2300	272329	788346	40105	516017	-748241
- Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0	0	0
6. Сукупний дохід	р.2350+ р.2460= =2465	1025847	3567224	-1786	2541377	-3569010
- Чистий прибуток	2350	1027732	3562296	22905	2534564	-3539391
- Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1885	4928	24691	3043	19763

Отже, в процесі аналізу, фінансовий результат від операційної діяльності у 2019 р. склав 3674175 тис.грн., що на 1750792 тис. грн. більше ніж у 2018 р., у 2020 р. 2239364 тис.грн. (на 1434811 тис. грн. менше ніж у минулому році). Валовий прибуток зростав у 2018-2019 рр., але у 2020 р. знизився на 2372878 тис.грн. Витрати на збут мають регресивну тенденцію. У 2018 р. вони були найбільшими та склали 1053150 тис.грн.

Фінансовий результат до оподаткування у 2019 р. склав 4350642 тис.грн., що на 3050581 тис.грн. більше ніж у попередньому році. Сукупний дохід підприємства у 2019 р. склав 3567224 тис.грн. (на 2541377 тис.грн. більше ніж у 2018 р.), а вже у 2020 р. спостерігаємо збиток у розмірі 1786 тис.грн.

Чистий прибуток ПАТ «Інтерпайп НТЗ» збільшився у 2019 р – на 2534564 тис.грн., тобто майже втричі . Однією з причин є збільшення валового прибутку ПАТ «Інтерпайп НТЗ» із 3275830 тис. грн. у 2018 р. до 5039882 тис.грн. у 2019 р. (або на 1764052 тис. грн.). Але, у 2020 р.чистий прибуток зменшився на 3539391 тис.грн. і становив 22905 тис.грн. Також, відбулося зменшення інших операційних витрат підприємства із 3204296 тис. грн. у 2018 р. до 1895320 тис. грн. у 2019 р. Однак, у 2020 р. інші операційні витрати (які не є адміністративними витратами та витратами на збут і не включаються до собівартості реалізації продукції (робіт, послуг)) зросли на 234093 тис.грн.

Отже, можна дійти до висновку що ПАТ «Інтерпайп НТЗ» це підприємство, що спеціалізується на виробництві безшовних труб для видобутку і транспортування продуктів в нафтогазовидобувній галузі, труб спеціального призначення для машинобудування та енергетичної промисловості, труб загального призначення для застосування в інших промислових галузях, а також коліс і бандажів для залізничного транспорту.

Протягом 2019-2020 рр. наявні негативні тенденції в прибутковості, дуже низькі значення рентабельності що є негативною характеристикою діяльності підприємства, зменшилася вартість власного капіталу та майна.

Спостерігаємо деяке скорочення обсягу оборотного капіталу (запаси, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, гроші та їх еквіваленти), та збільшення суми довгострокових зобов'язань.

Таким чином, виходячи з наведених вище розрахунків фінансового стану підприємства шляхом аналізу структури балансу, можна сказати, що підприємству необхідно оптимізувати структуру власності, оскільки вона недостатньо добре структурована. За весь аналізований період відбулося збільшення частки власного капіталу що є позитивним у діяльності підприємства та свідчить про перерозподіл капіталу на користь більш стабільних джерел фінансування. Але, незважаючи на це, станом на 2020

рік співвідношення власних та позичених коштів створює значні ризики втрати фінансової стійкості та платоспроможності досліджуваного підприємства. Також, про це свідчить значне перевищення поточних зобов'язань над довгостроковими, що в свою чергу погіршує платоспроможність підприємства.

Аналіз майнового стану підприємства виявив необхідність збільшення оновлення основних засобів і оборотних коштів.

Аналіз ліквідності і платоспроможності компанії виявив необхідність збільшення грошових і фінансових вкладень для погашення боргів протягом року, оскільки в аналізованих роках діяльність ПАТ «Інтерпайп НТЗ» характеризується такою нерівністю $A1 < П1$, $A2 > П2$, $A3 < П3$, $A4 < П4$ то підприємство не мало абсолютну фінансову стійкість, що є свідченням нестабільної діяльності, особливо в складних фінансово-економічних умовах господарювання України. Компанія не має можливості конвертувати активи в ліквідні активи і, відповідно, повинна знайти додаткові джерела ліквідних активів.

Аналіз фінансової стійкості компанії виявив той факт, що підприємство використовує для покриття запасів, крім власних коштів також і довгострокові позикові кошти.

Аналіз показників ділової активності та ефективності підприємства показав, що підприємству необхідно негайно збільшити розмір чистого виторгу від продажів. Необхідно збільшити кількість оборотних коштів, скоротити період оборотності матеріально-виробничих запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості, оскільки тривалість операційного та фінансового циклу підприємства надзвичайно висока.

Підприємству необхідно збільшити частку матеріально-виробничих запасів, тобто матеріальних виробничих активів, в оборотному капіталі і збільшити частку оборотних коштів у власному капіталі. Також компанії необхідно збільшити частку стабільних джерел фондування в їх загальному обсязі.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

3.1. Комплексна та рейтингова оцінка фінансового стану підприємства

У сучасній практиці управління фінансами підприємств важливе місце посідає проблема якісного та кількісного обґрунтування управлінських фінансових рішень, ефективне ухвалення яких неможливе без використання аналітичних інструментів. Водночас, значна частина таких рішень потребує комплексного або інтегрального дослідження. Саме тому в сучасній практиці фінансового менеджменту актуальними є тенденції до застосування методів фінансового аналізу, спрямованих на дослідження об'єкта управління як цілісної системи взаємопов'язаних фінансових відносин.

Ухвалення окремих управлінських фінансових рішень потребує комплексного оцінювання фінансового стану, фінансових результатів та потенціалу суб'єкта господарювання. Тому виникає необхідність в узагальненні результатів дослідження з метою формування єдиного показника як індикатора ефективності фінансового менеджменту на підприємстві. На практиці це забезпечено проведенням дослідження фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання – комплексного фінансового аналізу.

Метою комплексного фінансового аналізу є проведення комплексного фінансового дослідження діяльності підприємства – об'єкта дослідження з використанням розрахунків, виконаних на основі обраного інструментарію, ідентифікація й інтерпретація отриманих результатів, а також обґрунтування прогнозного тренда розвитку фінансового стану суб'єкта господарювання в коротко або довгостроковому періодах. При цьому шляхом отримання результатів комплексного фінансового дослідження забезпечують

обґрунтованість управлінських фінансових рішень щодо позиціонування суб'єкта господарювання на цільовому ринку.

Особливості цільового ринку, специфіка операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства визначають вибір об'єкта комплексного фінансового аналізу та суб'єктів його проведення. Об'єктом комплексного фінансового аналізу є сукупність фінансових відносин, що виникають у процесі реалізації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності структурного підрозділу підприємства, суб'єкта господарювання загалом або їх сукупності.

Отже, комплексний фінансовий аналіз дає змогу кількісно оцінити фінансовий стан, ефективність діяльності, рівень фінансового потенціалу підприємства. У здійсненні оцінки фінансового стану підприємства зацікавлені всі учасники корпоративних відносин, які і є суб'єктами комплексного фінансового аналізу.

Завдання комплексного фінансового аналізу формують через сукупність проблемних питань фінансового менеджменту, підтримку та ухвалення управлінських рішень, щодо яких покладено на комплексне дослідження господарської діяльності підприємства [53].

Комплексний фінансовий аналіз спрямований на виявлення й аналіз проблем діяльності підприємства, оцінку поточного і перспективного стану, резервів потенціалу стійкого розвитку.

Методика комплексного аналізу фінансового стану подана послідовністю таких етапів:

1. Формування, групування вихідної інформації для проведення комплексної оцінки фінансового стану за даними фінансової звітності.

2. Вибір індикаторів комплексного аналізу фінансового стану, який виконується з точки зору обґрунтування взаємозв'язку показників аналізу з результатами фінансово-економічної діяльності.

Вихідні дані для комплексного аналізу фінансового стану оцінки об'єднані в такі групи.

I група – показники платоспроможності: коефіцієнт критичної

ліквідності, коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами, коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості у власному капіталі й кредиторській заборгованості, коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів з чистими активами.

II група – показники фінансової стійкості: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт інвестування, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів.

III група – показники ефективності фінансово-економічної діяльності: коефіцієнт трансформації, рентабельність власного капіталу, рентабельність продажів, рентабельність чистих активів.

3. Оцінка динаміки ключових показників для обґрунтування взаємозв'язку індикаторів комплексного аналізу з результатами фінансово-економічної діяльності передбачає розрахунок індексів розвитку на основі фактичних даних і використання даних ретроспективного аналізу.

4. Розрахунок відхилень Δ_{ij} фактичних показників аналізованого періоду від порогових значень.

Якщо фактичне значення показника перевищує порогове, відхилення буде позитивне, рівняння значень приведе до нульового відхилення. При перевищенні порогового значення над фактичним відхилення матиме від'ємну величину.

Аналіз отриманих відхилень дає можливість установити сильні й слабкі сторони фінансово-економічної діяльності підприємства.

5. Розрахунок співвідношення фактичних показників із пороговими значеннями:

$$y_{ij} = g_{ij} / q_{ij}, \quad i = 1, r, \quad j = 1, u, \quad (3.1)$$

де q_{ij} – фактичне значення i -го показника j -ї групи;

r – кількість показників;

и – кількість груп.

6. Розрахунок інтегрованої оцінки і-го коефіцієнта в групі як добутку вагомості показника в групі та співвідношення і-го показника j-ї характеристики і порогового значення:

$$I_j = q_{ij} \times y_{ij}, \quad i=1, r, \quad j=1, u, \quad (3.2)$$

7. Розрахунок інтегрованої оцінки j-ї групи як середньозваженого за формулою:

$$G_j = \sum_{i=1}^{S_j} q_{ij} \times y_{ij}, \quad i=1, r, \quad j=1, u, \quad (3.3)$$

де G_j – оцінка j-ї групи;

q_{ij} – вагомість і-го показника;

y_{ij} – співвідношення і-го показника j-ї характеристики і порогового значення.

8. Формування інтегральної комплексної оцінки з урахуванням вагомості груп і даних.

$$\text{Комплексна оцінка} = \quad (3.4)$$

= комплексна оцінка I групи (значимість групи × значення інтегрованої оцінки групи) + комплексна оцінка II групи (значимість групи × значення інтегрованої оцінки групи) + комплексна оцінка III групи (значимість групи × значення інтегрованої оцінки групи).

Оптимальними є значення більші або ті, що дорівнюють 1.

Таблиця 3.1

Результати комплексної оцінки фінансового стану підприємства за 2020 р.

Групи оцінки	Значимість групи	Показники	Фактичне значення показника	Порогове значення показника	Відхилення від порогового значення	Відношення фактичних і порогових значень	Вагомість показників у групі	Інтегрована оцінка коефіцієнта в групі	Інтегрована оцінка групи	Комплексна оцінка групи
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
І група – «Платоспроможність»	0,4	Коеф. критичної ліквідності	1,2	0,5	-0,7	2,4	0,32	0,768	1,17	0,47
		Коеф. покриття	1,36	2	0,64	0,68	0,22	0,150		
		Коеф. забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами	0,26	0,5	0,24	0,52	0,18	0,094		
		Коеф. співвідношення дебіторської заборгованості у власному капіталі й кредиторській заборгованості	0,59	1	0,41	0,59	0,24	0,14		
		Коеф. співвідношення чистих оборотних активів з чистими активами	0,1	0,3	0,2	0,33	0,04	0,01		
II – група «Фінансова стійкість»	0,3	Коеф. автономії	0,25	0,5	0,25	0,5	0,19	0,10	1,65	0,49
		Коеф. фінансової стійкості	0,43	0,7	0,27	0,61	0,08	0,05		
		Коеф. фінансової залежності	3,96	2	-1,96	1,98	0,08	0,16		
		Коеф. інвестування	1,11	1	-0,11	1,11	0,26	0,29		
		Коеф. маневреності власного капіталу	0,8	0,5	-0,3	1,6	0,15	0,24		
		Коеф. співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів	3,4	1	-2,4	3,4	0,24	0,82		
III група «Ефективність фінансово-економічної ді-сті»	0,3	Коеф. трансформації	0,49	1,5	1,01	0,33	0,24	0,08	0,09	0,03
		Рентабельність власного капіталу	0,00 5	0,2	0,195	0,02 5	0,28	0,01		
		Рентабельність продажів	0,00 2	0,2	0,198	0,01	0,24	0,002		
		Рентабельність чистих активів	0,00 1	0,1	0,099	0,01	0,24	0,002		
	Σ=1	Комплексна оцінка	0,99							

Таблиця 3.2

Результати комплексної оцінки фінансового стану підприємства за 2019 р.

Групи оцінки	Значимість групи	Показники	Фактичне значення показника	Порогове значення показника	Відхилення від порогового значення	Відношення фактичних і порогових значень	Вагомість показників у групі	Інтегрована оцінка коефіцієнта в групі	Інтегрована оцінка групи	Комплексна оцінка групи
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
І група – «Платоспроможність»	0,4	Коеф. критичної ліквідності	1,09	0,5	-0,59	2,18	0,32	0,697	1,05	0,42
		Коеф. забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами	0,18	0,5	0,32	0,36	0,18	0,07		
		Коеф. співвідношення дебіторської заборгованості у власному капіталі й кредиторській заборгованості	0,59	1	0,41	0,59	0,24	0,14		
		Коеф. співвідношення чистих оборотних активів з чистими активами	0,12	0,3	0,18	0,4	0,04	0,02		
II група – «Фінансова стійкість»	0,3	Коеф. автономії	0,23	0,5	0,27	0,46	0,19	0,09	1,76	0,53
		Коеф. фінансової стійкості	0,34	0,7	0,36	0,49	0,08	0,04		
		Коеф. фінансової залежності	4,4	2	-2,4	2,2	0,08	0,18		
		Коеф. інвестування	1,14	1	-0,14	1,14	0,26	0,3		
		Коеф. маневреності власного капіталу	0,65	0,5	-0,15	1,3	0,15	0,19		
		Коеф. співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів	4,03	1	-3,03	4,03	0,24	0,97		
III група – «Ефективність фінансово-економічної дії»	0,3	Коеф. трансформації	0,74	1,5	0,76	0,49	0,24	0,12	2,68	0,8
		Рентабельність власного капіталу	1,23	0,2	-1,03	6,15	0,28	1,72		
		Рентабельність продажів	0,34	0,2	-0,14	1,7	0,24	0,41		
		Рентабельність чистих активів	0,18	0,1	-0,08	1,8	0,24	0,43		
	$\Sigma=$ 1	Комплексна оцінка	1,8							

Таблиця 3.3

Результати комплексної оцінки фінансового стану підприємства за 2018 р.

Групи оцінки	Значимість групи	Показники	Фактичне значення показника	Порогове значення показника	Відхилення від порогового значення	Відношення фактичних і порогових значень	Вагомість показників у групі	Інтегрована оцінка коефіцієнта в групі	Інтегрована оцінка групи	Комплексна оцінка групи
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
І група – «Платоспроможність»	0,4	Коеф. критичної ліквідності	0,8	0,5	-0,3	1,6	0,32	0,51	0,52	0,21
		Коеф. покриття	0,9	2	1,1	0,45	0,22	0,10		
		Коеф. забезпеченості оборотних активів власними оборотними засобами	-0,12	0,5	0,62	-0,24	0,18	-0,04		
		Коеф. співвідношення дебіторської заборгованості у власному капіталі й кредиторській заборгованості	0,98	1	0,02	0,98	0,24	0,24		
		Коеф. співвідношення чистих оборотних активів з чистими активами	-2,13	0,3	2,43	-7,1	0,04	-0,28		
II – група «Фінансова стійкість»	0,3	Коеф. автономії	0,05	0,5	0,45	0,1	0,19	0,02	1,36	0,41
		Коеф. фінансової стійкості	0,08	0,7	0,62	0,11	0,08	0,01		
		Коеф. фінансової залежності	17,12	2	-15,12	8,56	0,08	0,68		
		Коеф. інвестування	0,3	1	0,7	0,3	0,26	0,08		
		Коеф. маневреності власного капіталу	-1,7	0,5	2,2	-3,4	0,15	-0,51		
		Коеф. співвідношення мобільних і іммобілізованих засобів	4,5	1	-3,5	4,5	0,24	1,08		
III – група «Ефективність фінансово-економічної ді-сті»	0,3	Коеф. трансформації	0,8	1,5	0,7	0,53	0,24	0,13	6,68	2,01
		Рентабельність власного капіталу	1,7	0,2	-1,5	8,5	0,28	2,38		
		Рентабельність продажів	0,08	0,2	0,12	0,4	0,24	0,10		
		Рентабельність чистих активів	1,7	0,1	-1,6	17	0,24	4,08		
	$\Sigma=$ 1	Комплексна оцінка	2,6							

У 2018 р. цей показник мав найбільше значення і становив 2,6 (за рахунок великого значення коефіцієнта рентабельності чистих активів). У 2019 р. комплексна оцінка підприємства $-1,8$ (за рахунок високого значення показника рентабельності власного капіталу та фінансової залежності), у 2020 р.– $0,99$ (за рахунок зниження показників групи ефективності фінансово-економічної діяльності).

Далі проведемо рейтингову оцінку ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за період 2018-2020 рр. у динаміці.

Алгоритм визначення рейтингової оцінки фінансового стану можна відобразити у такій послідовності.

1. Вхідна інформація подається у формі таблиці a_{ij} , де $i = 1, n$ – номери показників; $j = 1$ а m – номери аналізованих періодів.

2. В таблиці виділяємо додаткову колонку $m+1$, в якій максимізують значення показників, тобто для розрахунку беруться показники, для яких позитивним є тенденція до зростання.

3. Показники таблиці a_{ij} стандартизуються по відношенні до відповідного показника еталонного підприємства, який відображений в стовпчику $m+1$: $x_j = a_{ij} / \max a_{ij}$

4. Значення рейтингової оцінки визначається за наступною формулою:

$$R_j^1 = \sqrt{(1 - X_{1j})^2 + (1 - X_{2j})^2 + \dots + (1 - X_{nj})^2} \quad (3.5)$$

де R_j – рейтингова оцінка для j - го періоду;

x_{ij} – стандартизований i - ий показник j - го періоду .

Найвищий рейтинг має підприємство з мінімальним значенням R .

Таблиця 3.4.

Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Еталонне значення	Стандартизований показник X_{ij}		
					2018 р.	2019 р.	2020 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Показники ліквідності							
Коеф. критичної ліквідності	0,8	1,09	1,2	1,2	0,67	0,91	1
Коеф. покриття	0,9	1,22	1,36	1,36	0,66	0,9	1
Коеф. абсол. ліквідності	0,03	0,08	0,09	0,09	0,33	0,89	1
Коеф. ліквідності товарно-матеріальних цінностей	0,08	0,13	0,16	0,16	0,5	0,81	1
Показники фінансової стійкості							
Коеф. автономії	0,05	0,23	0,25	0,25	0,2	0,92	1
Коеф. Фінансової ст.	0,08	0,34	0,43	0,43	0,19	0,8	1
Коеф. інвестування	0,3	1,14	1,11	1,14	0,26	1	0,97
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	0,15	0,6	0,78	0,78	0,19	0,77	1
Коефіцієнт фінанс. незалежності капіталізованих джерел	0,69	0,66	0,59	0,69	1	0,96	0,86
Показники фінансово-економічної діяльності							
Рентабельність власного капіталу	1,7	1,23	0,005	1,7	1	0,72	0,003
Рентабельність продажів	0,08	0,34	0,002	0,34	0,24	1	0,006
Рентабельність активів	1,7	0,18	0,001	1,7	1	0,11	0,0006
Рейтингова оцінка, R	2	1,02	1,73				
Ранг	3	1	2				

Отже, провівши рейтингову оцінку діяльності підприємства можна сказати що фінансовий стан ПАТ «Інтерпайп НТЗ» у 2019 р. виявився найкращим, 2020 р. на другому місці а 2018 р. – на третьому.

3.2. Проблемні аспекти фінансової діяльності підприємств у сучасних умовах

В результаті проведеного аналізу можна сказати, що фінансова діяльність ПАТ «Інтерпайп НТЗ» стикнулася з певними проблемами наприкінці 2020 року, а саме з проблемою зменшення ліквідності балансу, платоспроможністю та рентабельністю. 2020 рік видався непростим для підприємства. Його діяльність характеризується збитковою діяльністю, низьким рівнем ліквідності та залежністю від зовнішніх джерел фінансування.

Пандемія COVID-19 змінила світ, і Україна не виняток. Найбільш негативні наслідки через обмеження пересування, самоізоляції, введення карантинного режиму в країні відчули майже усі галузі: транспортна (в першу чергу авіація), туризм (зовнішній і внутрішній), інші послуги.

Поширення пандемії та запровадження карантину в основному негативно вплинули на стан внутрішнього експорту, в першу чергу через зменшення обсягів міжнародних перевезень. Водночас рівень такого впливу різниться залежно від профілю роботи певних вітчизняних компаній.

Для українських виробників, продукція яких частково або повністю експортується, суттєво зросла вартість транспортування товарів за кордон, зокрема через збільшення мит деякими країнами. Інші негативні наслідки пандемії для вітчизняних експортерів включають відмову клієнтів від контрактів, зниження контрактних цін та зростання дебіторської заборгованості. Крім того, для деяких компаній були скасовані виставки продукції за кордоном, що стало ефективним каналом для експортера для збільшення кола споживачів. Через це компанія була змушена перейти на систему онлайн-продажів, не продемонструвавши високого рівня ефективності.

В умовах карантинних заходів показники рентабельності українських компаній-експортерів знизились - як у натуральному вираженні, так і в надходженнях на тонну продукції. За попередніми прогнозами, загальні показники на поточний рік будуть нижчими, ніж минулого року.

Для компаній, що займаються металургійною промисловістю (ПАТ «Інтерпайп», виробництво труб), зменшення обсягу послуг, що надаються за перший місяць карантину, пов'язане не стільки з пандемією, скільки із загальними тенденціями на ринку. Тим часом подальша динаміка зменшення обсягів поставок компанії безпосередньо пов'язана з розповсюдженням пандемії, в якій загальний рівень виробництва машин та обладнання в Україні та попит на супутні товари за кордоном помітно знизилася.

Через уповільнення світової економіки в тому числі через пандемію відповідне падіння цін і попиту на світових ринках зробило негативний вплив на ряд багатьох секторів економіки. Спостерігаються негативні ефекти від значного зниження купівельної активності і відповідно, уповільнення динаміки економічного розвитку в цілому. Зменшення попиту, а саме, зміна зовнішнього ринкового середовища під впливом пандемії вплинуло на фінансово-економічну діяльність та фінансові результати різних великих та середніх підприємств України наведених у рисунку 3.1.

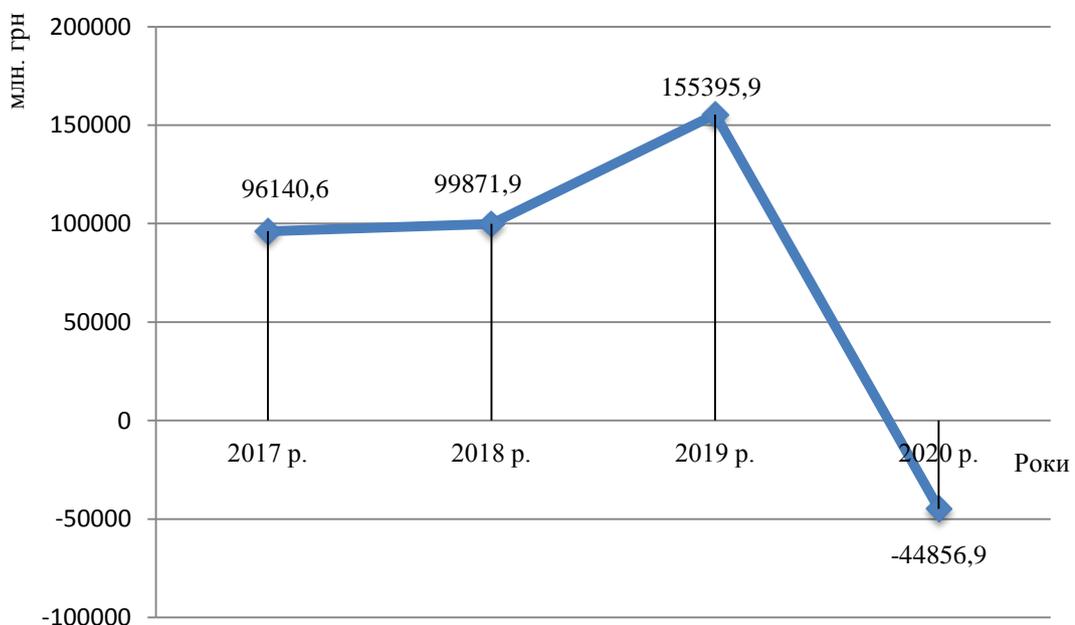

Рис. 3.1. Фінансові результати до оподаткування великих та середніх підприємств у 2017-2020 рр.

*Складено автором [55]

Таким чином, сальдо до оподаткування великих та середніх підприємств у 2017-2019 рр. має тенденцію до зростання (від 96140,6 млн.грн до 155395,9 млн.грн.), однак у 2020 р. сальдо було від'ємним -44856,9 млн.грн., що є негативним показником фінансової діяльності великих та середніх підприємств України.

У 2020 році частка збиткових підприємств склала 40,8%, що на 18,1% більше, ніж у 2019 році (рис.3.2) це пов'язано з появою вірусу COVID-19, який через карантинних заходів погіршив становище як підприємств, так і держави в цілому.

Наслідками пандемії стали: скорочення ВВП (рис. 3.2), повна або часткова зупинка підприємств, різке підвищення рівня безробіття, зростання інфляції, зниження доходів.

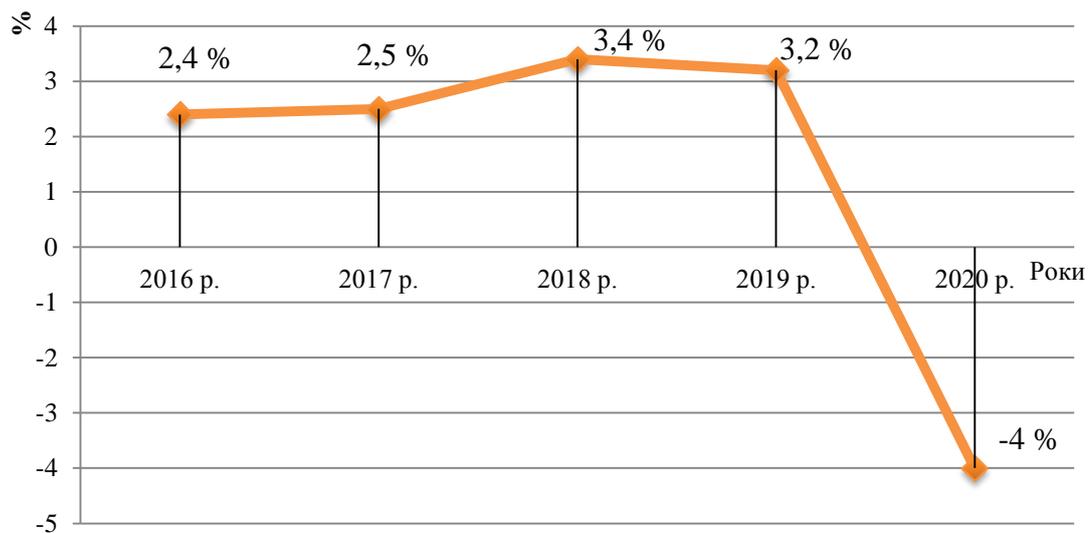

Рис.3.3. Зміна реального ВВП у %, 2016-2020 рр.

* Складено автором [55]

У 2020 році реальний ВВП знизився на 4% в річному численні після зростання на 3,2% в 2019 році. Основними факторами падіння ВВП в 2020 році стали карантинні обмеження, введені в Україні і в усьому світі у відповідь на поширення COVID-19, а також зниження внутрішнього попиту, через невизначеність, пов'язану з пандемією. У той же час українська економіка

виявилася більш стійкою до нинішньої кризи. Криза не супроводжувався швидкою девальвацією та інфляцією, а падіння реального ВВП було не таким значним, як очікувалося на початку пандемії.

Отже теперішній фінансовий призвело до кризи на підприємствах (рис.3.3) і в майбутньому може стати причиною їх банкрутства, якщо не вжити відповідних заходів для подолання цього явища.

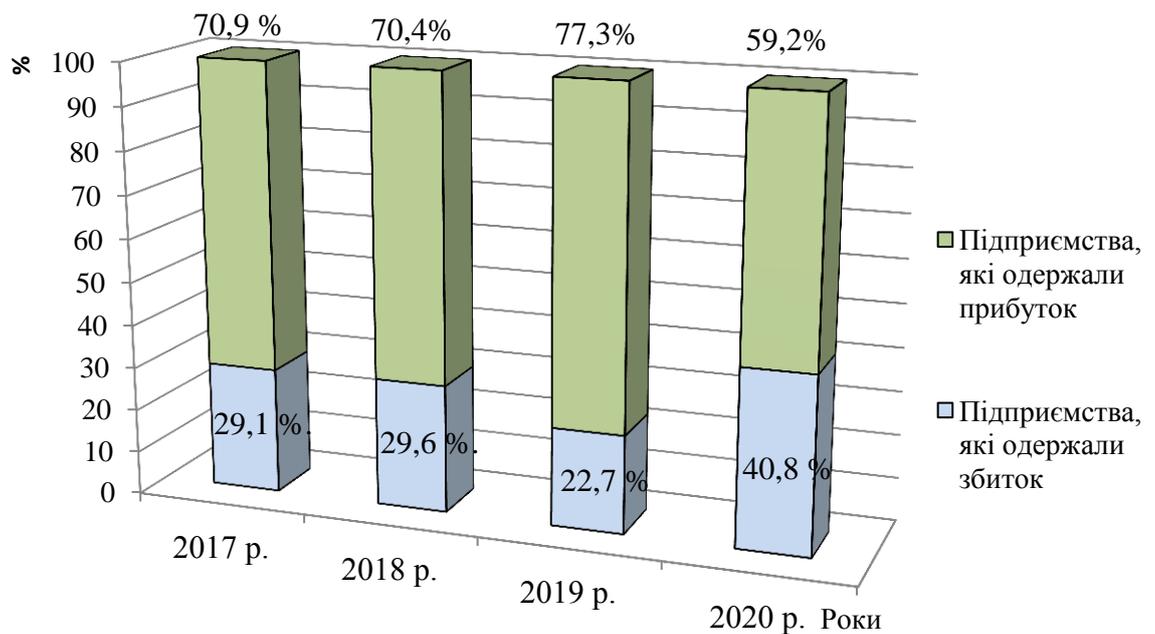

Рис. 3.3. Великі та середні підприємства які одержали збиток, прибуток у %

* Складено автором [55]

Малі підприємці - показник того, наскільки легко і вигідно вести бізнес в країні, адже саме фізичні особи-підприємці (ФОП) та інші дрібні підприємці змушені піклуватися про розвиток свого бізнесу.

Кількість ФОП з 2017 по 2020 рік знизилася з 2,069 млн. до 1,885 млн. Зокрема, значно збільшилася кількість індивідуальних підприємців за спрощеною системою оподаткування. Відповідно, спостерігається позитивна тенденція до зростання доходів бюджету від єдиного податку.

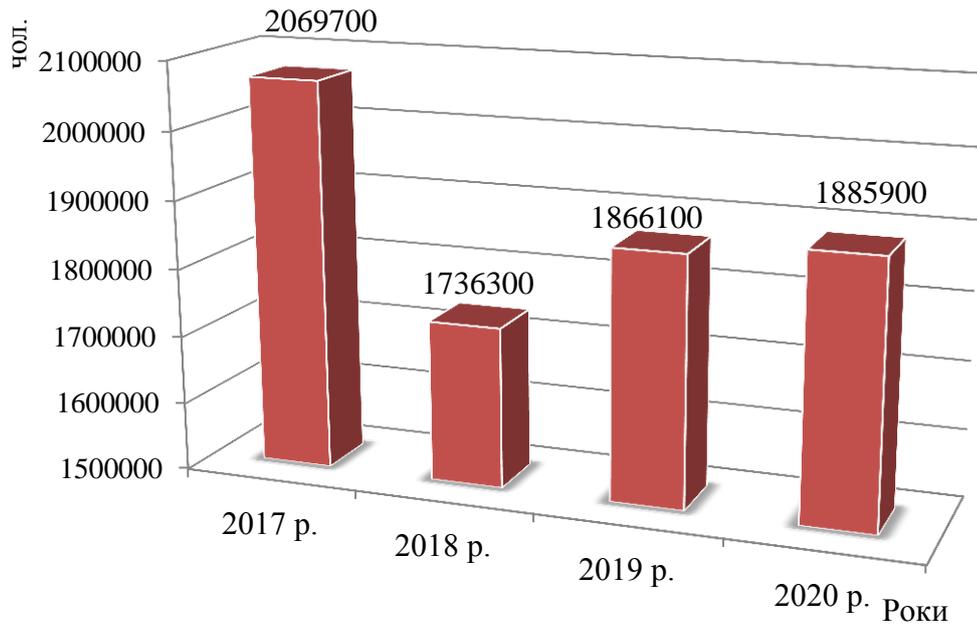

Рис.3.4. Кількість ФОПів в Україні за 2017-2020 рр.

*Складено автором [55]

Будь-які складові у формулі розрахунку об'єкта оподаткування завжди є підставою для бухгалтерських маніпуляцій. Отже, відсутність госпрозрахунку при визначенні об'єкта оподаткування ЄП знижує інтерес платника податків з боку податкових органів. Це особливо актуально для тих осіб, які не є платниками ПДВ, так як у них немає питань, пов'язаних з податковим кредитом. Розрахунок податкових зобов'язань за допомогою ЄП також спрощується і, отже, знижується ризик помилки.

Платники єдиного податку не являються платниками ПДВ, не зобов'язані вести облік товарно-матеріальних цінностей на складах і за місцем їх продажу, що означає, що таким індивідуальним підприємцям не обов'язково мати первинні документи для покупки товарно-матеріальних цінностей.

У другій половині вересня 2020 року Верховна Рада прийняла два закони - № 1053-1 та № 1073. Перший закон зобов'язує малий бізнес у сферах торгівлі, громадського харчування та послуг використовувати реєстратори розрахункових операцій (РРО) - або фізичні касові апарати, або програмний

РРО. Важливою зміною є те, що підприємцям не доводиться працювати з фізичною касою - достатньо додатка, який можна встановити на телефон. Програма видасть електронний чек, передаючи інформацію про покупку до Державної фіскальної служби.

Реформа спрямована на малий бізнес - підприємців, зареєстрованих як фізичні особи-підприємці (ІП) 2-4 груп. Обов'язок мати касові апарати - поширюється на дві категорії підприємців із цих груп, це ті, хто має дохід понад 1000000 грн на рік, незалежно від категорії діяльності та чия діяльність включена до так званих «груп ризику».

Основною та найбільшою перевагою реформи є позбавлення тінізації економіки для боротьби з ухиленням від сплати податків. Крім того, нові зміни можуть бути корисними для малого бізнесу. Йдеться насамперед про впровадження програмного РРО, завдяки якому ринок касових апаратів лібералізується і стає більш доступним для малого бізнесу.

Отже, автори законопроектів розраховують на більш якісний облік доходів підприємців, що користуються перевагами спрощеного оподаткування, виведення з тіні великих і середніх торговельних компаній, що зловживають спрощеною системою і бажають залучити покупців до фіксації порушення в торгівлі.

Таким чином, епідемія COVID-19 загострила існуючі структурні проблеми української економіки, зокрема, вузький внутрішній ринок для внутрішнього виробництва, низька частка доданої вартості в продукції, значна залежність від імпорту, особливо від сировини тощо.

З огляду на відкритість, українська економіка продовжить розвиватися в значній мірі під впливом зовнішніх умов, які будуть характеризуватися поступовим відновленням у 2021 році і подальшим зростанням світової економіки, включаючи основних торгових партнерів України на тлі активної вакцинації населення і подолання наслідків пандемії.

3.3. Напрями поліпшення діяльності підприємства ПАТ «Інтерпайп НТЗ»

Для встановлення стабільного фінансового стану підприємства і для його ефективного функціонування необхідно провести ряд заходів, які допоможуть підприємству вирішити фінансові труднощі.

Незважаючи на те, що ПАТ «Інтерпайп НТЗ» є досить великою фірмою, проблеми з фінансовим станом мають місце бути. Причиною тому може послужити те, що на ринку досить конкурентів з більш дешевими товарами-аналогами, в нашому випадку послугами також, та станом на сьогоднішній день на фінансовий стан компанії широко вплинула пандемія.

Необхідно контролювати обсяг фінансових потоків на підприємстві. Цей процес повинен бути спрямований на мінімізацію фінансових ризиків, пов'язаних з можливістю збитків від списання безнадійних боргів, втрат від інфляційного знецінення суми боргу, нестачею коштів або неможливістю активного комерційного використання коштів, вкладених в дебіторську заборгованість.

Вибір оптимальної суми дебіторської заборгованості та її частки в загальній сумі оборотних активів має важливе значення для функціонування підприємства. З метою отримання більшого прибутку керівництво підприємства може продавати продукцію в кредит. Доцільність продажу продукції в кредит слід визначати шляхом пошуку оптимальної суми дебіторської заборгованості.

Для поліпшення фінансових показників компанії можна застосувати рефінансування дебіторської заборгованості або оптимізацію її обсягів. Рефінансування дебіторської заборгованості - це переведення її в інші, ліквідні форми оборотних активів: гроші, короткострокові фінансові інвестиції тощо. Рефінансування базується на таких принципах, що загальні витрати на нього не повинні перевищувати очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у господарському обороті, вартість короткострокових кредитів та інфляційні втрати в разі прострочення платежів. Таким чином, керівництву слід

обрати найбільш доцільні форми розрахунків зі споживачами продукту та термінами платежів. [44].

Щоб гарантувати, що дебіторська заборгованість не стане простроченою, необхідно ефективно контролювати дебіторів, визначити термін простроченої дебіторської заборгованості і порівняти цей термін до галузевих стандартів, показниками конкурентів і даними попередніх років, перевіряти максимальний обсяг продажів продукції, вимагати заставу на суму не менше суми на рахунку боржника, залучати установи, які стягують борги тощо.

Факторинг це комісійно-посередницька діяльність, пов'язана з поступкою фактора клієнтом-постачальником неоплачених платежів по дебіторській заборгованості за товари, виконані роботи, послуги і отриманням оплати за них, тобто стягненням дебіторської заборгованості з клієнта. Фактор стає власником неоплачених вимог по оплаті і приймає на себе ризик неплатежу.

Форфейтинг - це особлива форма кредитування зовнішньоекономічних операцій комерційним банком, які купують у експортера боргові зобов'язання, прийняті імпортером, тобто експортер поступається банку свої вимоги до покупців. Іншими словами, це особливий метод трансформації комерційного кредиту в банківський [45].

У крайніх випадках загрози дефолту компанія може використовувати такі інструменти, як: повна передоплата за замовлені продукти, використання змінних платіжних систем за попередньою домовленістю з боржником, що включає включення в договірні умови передоплати і постоплати, знижки та націнки, бонуси і штрафи, розстрочки, переклади на інші форми оплати.

Для прискорення оплати дебіторської заборгованості можна використовувати такі заходи, як розширення клієнтської бази, пошук нових ринків збуту, проведення ретельного відбору платоспроможних потенційних клієнтів, проведення рефінансування дебіторської заборгованості.

Ще одним способом поліпшення діяльності підприємства є збільшення частки власного капіталу. Це сприятиме зменшенню ризиків.

Оптимальна структура капіталу повинна бути обґрунтованою, відповідати основним цілям та завданням та покривати витрати, пов'язані з її формуванням. За власним капіталом не потрібно платити відсотки за кредит, значна частина власного капіталу забезпечує високий рівень платоспроможності і фінансової стійкості. Однак використання тільки власного капіталу ускладнено обмеженістю ресурсів для його залучення, так як вони необхідні і для розширення діяльності підприємства.

Ще одним шляхом поліпшення стану підприємства є оптимізація структури необоротних активів, яка передбачає поліпшення загального їх обсягу з урахуванням можливих резервів підвищення продуктивності використання необоротних активів в майбутньому і забезпечення своєчасного оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Це досягається шляхом зменшення частки недіючого устаткування, впровадження НТЗ при створенні продукції, застосування прогресивних форм виробництва, забезпечення подальшої інтенсифікації виробничих процесів [46].

Для підвищення ефективності використання капіталу керівництво підприємства повинно забезпечити максимальний обсяг залучення фінансових ресурсів з внутрішніх джерел, це можливо за рахунок збільшення оборотності і підвищення рентабельності власного капіталу і використання прискореної амортизації основних засобів.

Компанія повинна контролювати середньозважену вартість залученого капіталу і не дозволяти їй перевищувати рентабельність власного капіталу і рентабельність інвестицій [47].

Оцінюючи фінансовий стан підприємства можна зробити висновок, що головною проблемою на підприємстві є рівень прибутковості проектів для реалізації, який був особливо низьким останнього року, та високий рівень витрат. Саме через низький рівень прибутковості ліквідність та рентабельність підприємства є низькою.

Для покращення прибутковості та фінансового стану підприємства потрібно реалізовувати проекти з невеликими строками виконання, наприклад, 2 місяці, оскільки таким чином буде прискорений оборот підприємства оборотних активів.

Щоб подолати наслідки введення карантину, компанії повинні оперативного переглядати свої бюджетні плани і формувати прогнозні бюджети з урахуванням скорочення пропозиції і цін.

Графік роботи співробітників компанії слід зробити більш інтенсивним, ніж в предкарантинний період, а основними напрямками роботи повинні бути, перш за все, налагодження відносин з клієнтами та пошук нових клієнтів.

У зв'язку зі зміною обсягів замовлень українським компаніям в період карантину слід оптимізувати роботу своїх підприємств і скоротити кількість робочі відповідно до потреб виробництва. Деяким співробітникам компаній в офісах може вистачити переходу в віддалений режим, щоб перевести значну частину робочих процесів в електронний формат, в тому числі віддалене спілкування між співробітниками.

Карантинні заходи можуть прискорити впровадження нових технологій на підприємствах компаній-експортерів, особливо в частині збільшення обсягів електронного документообігу. Крім того, спілкування з клієнтами про домовленості про експорт продукції може здійснюватися повністю в режимі онлайн з використанням веб-конференцій та платформ продажів.

Отже, перевагою комплексного методу є сформована сукупність цільових показників, які поділені на групи по напрямках дослідження, що значно спрощує обробку інформації і дає більш об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства.

Така методика дасть змогу вибрати стратегію і тактику розвитку підприємства, обґрунтовувати плани й управлінські рішення, здійснювати контроль за їх виконанням, виявити резерви підвищення ефективності виробництва.

Великий спектр аналітичних показників, що використовуються для аналізу фінансового стану підприємства, потребують узагальнення отриманої інформації для прийняття відповідних управлінських рішень. У зв'язку з цим, на практиці визначають рейтингову оцінку фінансового стану підприємства.

Рейтингова оцінка необхідна для того, щоб підсумувати фінансовий стан і перспективи розвитку підприємства. Цей показник включає в себе кілька найбільш важливих коефіцієнтів. Розрахунок рейтингу фінансового стану підприємства було здійснено на основі даних показників підприємства взятих за минулі періоди.

Негативні тенденції в Україні внаслідок епідемії COVID-19 вплинули на діяльність підприємства. Керівництво компанії розглядає цю подію, як некоригуючу подію після дати балансу. Ситуація з пандемією призвела до втрати великої частини доходів, в наслідок затримки або повного зупинення постачання товарів.

Низький рівень ефективності використання капіталу, характерна нестабільна структура капіталу та недостатній рівень ліквідності.

За рахунок довгострокових зобов'язань підприємство утримує валюту балансу на належному рівні, підтримує платоспроможність, модернізує виробництво, забезпечує належний стан основних засобів.

Керівництву необхідно проводити постійний моніторинг фінансово-економічної діяльності компанії, посилювати норми контролю та приймати рішення спираючись на досвід конкурентів та прогнози спеціалістів, розробку планів та прогнозування виникнення проблемних ситуацій; розробку і впровадження заходів що до мінімізації зовнішніх негативних чинників та жорсткий контроль за виконанням заходів, інформування та координація учасників процесу.

Впровадження у практику сукупності робіт із щоденного моніторингу стану грошових потоків підприємства та заходів оптимізації їх структури значно покращить роботу керівників підприємства, дозволить фінансовим менеджерам своєчасно ухвалювати ефективні управлінські рішення.

ВИСНОВКИ

Результатом дослідження є теоретичне узагальнення і нове рішення наукова задача, яка полягає в розробці методів поліпшення фінансового стану досліджуваного підприємства, проведення комплексної оцінки показників фінансового стану і створення програма підвищення продуктивності.

У результаті дослідження були зроблені наступні висновки та пропозиції.

1. Досліджено сутність та значення фінансового аналізу на підприємстві. Таким чином, для управління операційною діяльністю підприємства необхідно мати значну кількість різноманітної інформації, джерелом якої є саме фінансовий аналіз, який дає об'єктивне і точне бачення фінансового стану підприємства, його доходів і видатків, змін питомої ваги активів і пасивів тощо;

2. Узагальнено інструментарій комплексного оцінювання фінансового стану підприємства. Основні прийоми і методи аналізу фінансового стану підприємства: горизонтальний аналіз, вертикальний, трендовий, відносних показників, порівняльний та факторний. Фінансовий аналіз складається з етапу аналізу фінансових результатів, операційної діяльності, оцінки майнового стану, ділової активності, ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та комплексного аналізу фінансового стану.

3. Охарактеризовано інформаційно-аналітичне забезпечення та основні засади проведення фінансового аналізу підприємства. Важливу роль в реалізації завдань фінансового аналізу грає його інформаційна підтримка. Ефективність управлінських рішень багато в чому залежить від обсягу, якості та змісту інформації. Для аналізу використовуються бухгалтерські записи, статистичні звіти, фінансові звіти, контракти, протоколи виробничих нарад, індивідуальні дослідження. Інформація, яка наводиться у фінансовій звітності, повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам за умови, що вони мають достатні знання та зацікавленні у сприйнятті цієї інформації.

4. Проведена фінансово-економічна характеристика діяльності підприємства. ПАТ «Інтерпайп НТЗ» – підприємство металургійної промисловості в Дніпрі (Індустріальний район, вул. Столетова, б. 21). Нині він є одним з найбільших в Україні виробників сталевих труб різного призначення, залізничних коліс, бандажів, великогабаритних кільцевих виробів тощо.

5. Проаналізована динаміка активів і пасивів в структурі балансу підприємства. За 2018-2020 рр. можна зробити висновки, що сума майна підприємства у 2020 році знизилась порівняно з 2019 роком внаслідок зниження суми оборотних активів. Більшу частку у структурі активів підприємства у 2018 - 2020 рр. становлять оборотні активи, майже у половину менше займають необоротні активи підприємства за весь алізований період. У структурі оборотних активів «Інтерпайп НТЗ» питома вага запасів зростає, а дебіторської заборгованості та грошових коштів навпаки, знижується, що свідчить про скорочення обсягів основної діяльності компанії, що можливо призведе у майбутньому неплатоспроможність підприємства. У структурі необоротних активів найбільшу частку становлять основні засоби та нематеріальні активи. Ці структурно модифікації оборотних активів можна розглядати як явище, що згубно позначається на фінансовому стані підприємства, оскільки заморожуються кошти, які могли б бути задіяними в обороті. Значно мала частка грошових коштів та їх еквівалентів говорить про те, що існують певні ризики втрати платоспроможності підприємства. У підприємства є нестача активів для використання у якості сировини або матеріалів для виготовлення своєї продукції. Поточні зобов'язання і забезпечення у 2020 р. мали значну високу питому вагу за рахунок кредиторської заборгованості. Спостерігається підвищення питомої ваги власного капіталу підприємства, що є позитивним у діяльності підприємства та свідчить про перерозподіл капіталу на користь більш стабільних джерел фінансування. Але, незважаючи на це, станом на 2020 рік співвідношення власних та позичених коштів створює значні ризики втрати фінансової стійкості та платоспроможності досліджуваного підприємства.

6. Розраховані фінансові показники діяльності підприємства. Показник загальної заборгованості підприємства високий, що може свідчити про ознаки збанкрутіння підприємства. У 2019-2020 рр. підприємство використовує для покриття запасів, крім власних коштів також і довгострокові позикові кошти. Такий тип фінансування запасів є «нормальним» із точки зору фінансового менеджменту. Аналіз показників ліквідності свідчать про те, що підприємство в змозі за рахунок своєчасних розрахунків дебіторської заборгованості та готової продукції покрити свої короткострокові зобов'язання, але не в змозі бути платоспроможним у середньостроковій та довгостроковій перспективі. У ПАТ «Інтерпайп НТЗ» неефективна стратегія управління грошовими потоками, його фінансовий стан значно залежить від кредиторів і тому необхідно оптимізувати структуру оборотних і необоротних активів та залучити додаткові кошти власників адже є можливість банкрутства підприємства. Протягом 2018 - 2020 рр. тривалість операційного циклу збільшилась від 347 днів до 544 дня внаслідок збільшення тривалості обігу дебіторської заборгованості. Значення фінансового циклу зростає за аналізований період, що означає більшу потребу підприємства в грошових коштах для придбання виробничих оборотних коштів. У 2020 р. чистий дохід підприємства знизився, як і собівартість продукції. Зростають адміністративні витрати, витрат від інвестиційної та фінансової діяльності, інші операційні витрати. Можна сказати, що фінансові результати підприємства мали досить нестабільну динаміку.

7. Досліджений факторний аналіз чистого прибутку діяльності підприємства. У 2020 р. зменшення обсягу продажів реалізації продукції призвело до пропорційного зменшення прибутку, із зростанням середніх цін отримано прибутку більше на 5023971,58 тис.грн., зміна обсягу реалізації мала негативне значення, що призвело до зниження валового прибутку на 3660221,84 тис.грн. Зміна рівня витрат мала негативний вплив на валовий прибуток, що призвело до його зменшення на 4180490 тис.грн. У 2019 р. зміни цін на продукцію призвели до збільшення валового прибутку на 2613120,5 тис.грн. На зменшення валового прибутку найбільше вплинуло зміна рівня витрат на 448774,50 тис.грн. Зміни обсягу

виробництва і реалізації призвели до зменшення обсягу валового прибутку на 400218,97 тис.грн.

8. Виконана комплексна та рейтингова оцінка фінансового стану підприємства. Обгрунтовано, що для інтерпретації загальної оцінки фінансового стану підприємства доцільно використовувати метод комплексної та рейтингової оцінки. У 2018 р. показник комплексної оцінки мав найбільше значення і становив - 2,6 (в основному за рахунок великого значення коефіцієнта рентабельності чистих активів). У 2019 р. комплексна оцінка підприємства -1,8 (за рахунок високого значення показника рентабельності власного капіталу та фінансової залежності), у 2020 р. – 0,99 (за рахунок зниження показників групи ефективності фінансово-економічної діяльності). Провівши рейтингову оцінку ПАТ «Інтерпайп НТЗ» за період 2018-2020 рр. у динаміці, можна зазначити, що фінансовий стан ПАТ «Інтерпайп НТЗ» у 2019 р. за фінансовими показниками виявився на першому місці, 2020 р. на другому місці а 2018 р. – на третьому.

9. Охарактеризовано проблемні аспекти фінансової діяльності підприємств у сучасних умовах. Пандемія COVID-19 змінила світ, і Україна не виняток. Найбільш негативні наслідки через обмеження пересування, самоізоляції, введення карантинного режиму в країні відчули майже усі галузі. Суттєво зросла вартість транспортування товарів за кордон, зокрема через збільшення мит деякими країнами. Інші негативні наслідки пандемії для вітчизняних експортерів включають відмову клієнтів від контрактів, зниження контрактних цін та зростання дебіторської заборгованості. В умовах карантинних заходів показники рентабельності українських компаній-експортерів знизились. Зменшення попиту, а саме, зміна зовнішнього ринкового середовища під впливом пандемії вплинуло на фінансово-економічну діяльність та фінансові результати різних великих та середніх підприємств України. Сальдо до оподаткування великих та середніх підприємств у 2020 р. було від'ємним 44856,9 млн.грн., що є негативним показником фінансової діяльності . У 2020 році частка збиткових підприємств була більше, ніж у 2019 році. Наслідками пандемії стали: скорочення ВВП, повна або часткова

зупинка підприємств, різке підвищення рівня безробіття, зростання інфляції, зниження доходів. Кількість ФОП з 2017 по 2020 рік знизилася з 2,069 млн. до 1,885 млн. Зокрема, значно збільшилася кількість індивідуальних підприємців за спрощеною системою оподаткування.

10. Визначено напрями поліпшення діяльності підприємства. Незважаючи на те, що ПАТ «Інтерпайп НТЗ» є досить великою фірмою, проблеми з фінансовим станом мають місце бути. Необхідно контролювати обсяг фінансових потоків на підприємстві, мінімізувати фінансові ризики. Вибір оптимальної суми дебіторської заборгованості та її частки в загальній сумі оборотних активів має важливе значення для функціонування підприємства. Можна застосувати рефінансування дебіторської заборгованості або оптимізацію її обсягів. Необхідно ефективно контролювати дебіторів, визначити термін простроченої дебіторської заборгованості і порівняти цей термін до галузевих стандартів, показниками конкурентів і даними попередніх років, перевіряти максимальний обсяг продажів продукції, вимагати заставу на суму не менше суми на рахунок боржника, залучати установи, які стягують борги. У крайніх випадках загрози дефолту компанія може використовувати такі інструменти, як: повна передоплата за замовлені продукти, використання змінних платіжних систем за попередньою домовленістю з боржником, що включає включення в договірні умови передоплати і постоплати, знижки та націнки, бонуси і штрафи, розстрочки, перекази на інші форми оплати. Ще одним шляхом поліпшення стану підприємства є оптимізація структури необоротних активів за допомогою таких заходів як зменшення частки недіючого устаткування, впровадження НТЗ при створенні продукції, застосування прогресивних форм виробництва, забезпечення подальшої інтенсифікації виробничих процесів. Для підвищення ефективності використання капіталу керівництво підприємства повинно забезпечити максимальний обсяг залучення фінансових ресурсів з внутрішніх джерел, це можливо за рахунок збільшення оборотності і підвищення рентабельності власного капіталу і використання прискореної амортизації основних засобів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лесюк А.С. Методика комплексної оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Економіка та держава* № 8 2020, С. 83 – 88.
2. Литвин Б. М., Стельмах К. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: ХайТек Прес, 2008. 336 с.
3. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз. навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
4. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій. 2-ге вид., перероб. і доп. М.: ИНФРА-М, 2008. 371 с.
5. Крамаренко Г. О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз та планування: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.
6. Ковальов В. В. Фінансовий аналіз: Управління грошовими потоками, прибутком і рентабельністю. М.: Проспект, 2007. 336 с.
7. Коваленко Л. О. Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент : навч. пос. 3-тє вид., випр. і доп.. К.: Знання, 2008. 483 с.
8. Брейлі Р., Майерс С. Принципи корпоративних фінансів: пер. з англ. Н. Баришникової. М.: ЗАТ Олімп-Бізнес, 2007. 1008 с.
9. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
10. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 592 с.
11. Ван Хорн Д. К., Вахович Д. М., Основи фінансового менеджменту. 12 вид. пер з англ. М: І. Д. Вільямс, 2010. 1 232 с.
12. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Атіка, 2004. 480 с.
13. Крамаренко Г.О. Чорна О.Є. Фінансовий аналіз : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
14. Павленко О. І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2010. № 2 (19). С. 72–78.

15. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки: вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. *Економіка і управління*. 2018. Т.29, № 3. С. 173-180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2018_29_3_35

16. Шурпенкова Р. К. Методика аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2013. Вип. 1. С. 108-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepsru_2013_1_15

17. Азарова А.О., Рузакова О.В. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 172 с.

18. Ткаченко І.П., Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни и «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Кам'янське: ДДТУ, 2019 р. 102 с.

19. Воробйова Н.П., Музиченко Р.О. Аналіз фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. Серія: Економіка та менеджмент. 2017. № 13. С. 116-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piir_2017_13_15

20. Кужелюк А.В., Стаднюк Т.В. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємств машинобудівної галузі України. *Економіка і суспільство*, 2016. № 3. С. 511.

21. Отенко І. П., Малярець Л.М., Іващенко Г.А. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства: наук. вид. Харків: ХНЕУ, 2007. 208 с.

22. Загородній А. Г., Волознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. 4-те вид., випр. та доп. К.: Знання, 2004. 294 с.

23. Курнієнко О.В. Переваги та недоліки існуючих моделей оцінки фінансового стану підприємства. *Моделювання регіональної економіки*. 2010. № 2. С. 42-50.

24. Зигрій О.В. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі показників звітності: розрахунковий підхід. *Інноваційна економіка*. 2014. № 3. С. 243-249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2014_3_37.

25. Стаття 8 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999. №996-XIV. 365 с.

26. Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено наказом Мінфіну від 07.02.2013 № 73. 2013.

27. Лучко М.Р, Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

28. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія: Т.1./ за ред С.В. Мочерного та ін. К.: Академія, 2000. 863 с.

29. Кокінз Г. Управління результативності: Як подолати розрив між оголошеною стратегією і реальними процесами: пер. з англ. М.: Альпіна Бізнес Букс, 2007. 315 с.

30. Бланк І. А. Управління активами і капіталом підприємства: навч. посіб. К.: Ніка-Центр, Ельга, 2003. 448 с.

31. Репіна І.М. Активи підприємства: категоріальний аналіз та систематологія. *Формування ринкової економіки: зб. наук. пр.*, 2008. С. 548–553.

32. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с.

33. Губар Б. Н. Аспекти групування статей бухгалтерського балансу та визначення фінансового стану клієнта банку. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб.наук. праць*. URL : <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3140/1/gubar.pdf>.

34. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 412 с.

35. Кобилецький В. Р. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості. *Financial Analysis online*. URL: <https://www.finalon.com/slovnik-ekonomichnikh-pokaznikiv/258-spivvidnoshennya-korotkostrokovoji-debitorskoji-ta-kreditorskoji-zaborgovanosti>

36. Петрова В. Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 138 с.
37. Бланк І.О., Ситник Г.В. Управління фінансами підприємств: підручник. /Київ нац. торг.-екон.ун-т. К: КНТЕУ, 2006. 779 с.
38. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. К: ЦУЛ, 2003. 504 с.
39. Фещенко О.П. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Фінанси, облік і аудит*. 2012. № 19. С. 212-221. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2012_19_27.
40. Горбатенко А.А. Оцінка платоспроможності підприємства в кризових умовах. *Вісник Української академії Банківської Справи*. 2009. № 1. С. 31- 40.
41. Іванов В.О. Концептуальні засади забезпечення платоспроможності підприємства. *Схід*. 2009. № 9 (100). С. 4-8.
42. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Підвищення платоспроможності підприємства шляхом оптимізації дебіторської заборгованості. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 8. С. 366-369.
43. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: навч.посіб. К.: Центр учбової літ., 2013. 504 с.
44. Ладунка І. С., Кучеренко Є.А. Шляхи покращення фінансового стану підприємства в сучасних економічних умовах. *Економіка і суспільство*. 2016. № 5. С.185–188.
45. Колодізев О. М., Колеснічко В.Ф. Гроші і кредит: підручник. К. : Знання, 2010. 615 с.
46. Зборовська О. М. Управління оборотним капіталом промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук. Маріуполь, 2006. 20 с.
47. Стельмах М. В., Бутов А.М. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. Тернопіль: ТАНГ, 2006. 124 с.

48. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник . Тернопіль: Астон, 2010. 624 с.
49. Чигринська О.С., Влаюк Т.М. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 232 с.
50. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Петряєва З.П. Курс економічного аналізу. Харків: Легас, 2004. 384 с.
51. Румянцев М.В., Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Тарасова О.О. Економічний аналіз і моделювання господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Донецьк: ДонНТУ, 2013. 296 с.
52. Отенко І. П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. : Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.
53. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с.
54. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для самост.вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2002. 388 с.
55. Офіційний веб-портал «Державна служба статистики України». URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ДОДАТКИ

Додаток А1
Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
На 31 грудня 2020 р.

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2020 р.			
Форми №1 та Код за ДКУД 1801087			
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19 060	17 553
первісна вартість	1001	43 579	45 181
накопичена амортизація	1002	24 519	27 628
Незавершені капітальні інвестиції	1005	633 848	127 358
Основні засоби	1010	3 466 147	4 008 981
первісна вартість	1011	5 882 278	6 466 216
знос	1012	2 416 131	2 457 235
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	15 469	56 056
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у деконсолідованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 114 524	4 209 948
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 751 374	1 624 761
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переуступки	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 953 746	11 286 907
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за наданими авансами	1130	553 441	229 338
з бюджетом	1135	102 381	203 040
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 173	38 296
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нерезидентних доводів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	50 294	15 968
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 194 917	946 411
Готівка	1166	-	-
Рахунок в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Числа переуступки у страхових резервах:			
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку А1

інших страхових резервах	1114	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 688	2 929
Усього за розділом II	1195	16 590 841	14 309 374
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1280	24	24
Баланс	1340	20 705 389	18 519 346

Пасив	Код радян	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарозрахований (пайсовий) капітал	1400	100 000	100 000
Високи до незарозрахованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довірях	1403	522 761	595 827
Додатковий капітал	1410	161 083	159 851
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (неократий збиток)	1420	3 875 409	3 806 557
Неоплачений капітал	1423	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(1 908)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	4 677 343	4 676 228
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 911 611	2 549 621
Довгострокові забезпечення	1520	548 545	731 590
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	548 545	731 590
Цільові фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних анuit	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату довгостроку	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 460 156	3 281 211
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Високи видачі	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 197 637	2 374 514
товари, роботи, послуги	1615	1 101 427	982 885
розрахунками з бюджетом	1620	195 643	20 439
у тому числі з податку на прибуток	1621	175 514	-
розрахунками зі страхування	1625	9 523	8 177
розрахунками з оплати праці	1630	37 682	31 089
Поточна кредиторська заборгованість за операціями з активами	1635	6 284 054	3 475 421
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	333 845	329 335
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховників	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 407 099	3 346 027
Усього за розділом III	1695	13 567 898	10 561 907
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибутті	1780	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1880	-	-
Баланс	1980	20 705 389	18 519 346

Додаток А2

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

За 2020 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 471 574	14 625 614
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 804 570)	(9 585 732)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 667 004	5 039 882
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 628 321	1 635 161
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(287 862)	(280 073)
Витрати на збут	2150	(638 686)	(825 475)
Інші операційні витрати	2180	(2 129 413)	(1 895 320)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 239 364	3 674 175
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	673 765	1 879 537
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(534 869)	(614 458)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 315 250)	(588 612)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	63 010	4 350 642
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження додатку А2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(40 103)	(788 346)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22 905	3 562 296
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	130 331	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(155 022)	4 928
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(24 691)	4 928
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(24 691)	4 928
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(1 786)	3 567 224
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7 758 747	8 563 210
Витрати на оплату праці	2505	757 797	849 617
Відрахування на соціальні заходи	2510	156 828	180 964
Амортизація	2515	441 848	357 470
Інші операційні витрати	2520	739 427	2 634 352
Разом	2550	9 854 647	12 585 613

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400000000	399880235
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400000000	399880235
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,05726	8,90841
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,05726	8,90841
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток АЗ

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2020 р.

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	9 669 370	17 340 454
Повернення податків і зборів	3005	727 952	824 477
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	153	92
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1 115 374	630 981
Надходження від повернення авансів	3020	318 276	53 286
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 746	641
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	8 529	10 514
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	4 019 078	170 876
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(7 905 917)	(11 170 566)
Праці	3105	(596 797)	(657 139)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(221 268)	(237 326)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(579 439)	(655 795)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(35)	(106)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1)	(17)
Витрачання на оплату авансів	3135	(1 644 167)	(3 451 112)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(3 884 906)	(1 978 292)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(109 662)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(94 720)	(126 580)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	824 602	754 511
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	5	36

Продовження додатку А3

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(45 363)	(74 632)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(64 153)	(47 565)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-109 511	-122 161
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	1 246 519	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(1 908)
Погашення позик	3350	2 410 572	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(4)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	-	-
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 164 053	-1 912
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-448 962	630 438
Залишок коштів на початок року	3405	1 194 917	605 483
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	200 456	(41 004)
Залишок коштів на кінець року	3415	946 411	1 194 917

Продовження додатку А4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Повищення зборго- ваності з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видручення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж вику- плених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	1 908	1 908	-	1 908
Анулювання вику- плених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видручення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номіналь- ної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	97 757	(1 237)	-	(97 757)	-	-	(1 237)	-	(1 237)
Продавання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	73 066	(1 237)	-	(74 852)	-	1 908	(1 115)	-	(1 115)
Залишок на кінець року	4300	100 000	575 827	139 887	114 650	3 809 557	-	-	4 676 228	-	4 676 228

Додаток А5

Примітки

До консолідованої річної фінансової звітності
За 2020 рік**1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.***Основна інформація про консолідовану групу Товариства.*

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" "І" зареєстровано 28 грудня 1994 р.

Юридична адреса Товариства 49081, м. Дніпро, вул. Столетова, 21

Протягом 2020 року ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" здійснювало наступні види діяльності:

24.20 - Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі

24.10 - Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

85.32 – Професійно-технічна освіта

Середня кількість працівників на підприємстві за звітний період складала 4 639 чоловік.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" - це сучасне підприємство, одне з найбільших у галузі на Україні, має сучасне обладнання, технології, способи забезпечення й контролю якості сталевих труб, коліс, бандажів, кільцевих виробів, а по виробництву деяких видів продукції - єдине в Україні.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" має дочірнє підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАПНЯНА ФАБРИКА", загальна інформація про яке наведена нижче.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" зареєстроване 08 березня 2007 р..

Юридична адреса 49081, Україна, м. Дніпро, вул. Столетова, 21.

Протягом 2019 року ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" здійснювало наступні види діяльності:

23.52 - Виробництво вапна та гіпсових сумішей

78.30 - Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами

46.73 - Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням

47.78 - Роздрібна торгівля іншими неживими товарами в спеціалізованих магазинах

33.12 - Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

Середня кількість працівників ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" за звітний період складала 2 чоловіки.

Основним видом діяльності ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" є виробництво та реалізація вапна, вапняного каміння, продукції, в склад яких входить вапно, доломіт та іншої продукції, в тому числі на умовах давальницької сировини.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" є єдиним засновником ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" та володіє 100% часткою в статутному капіталі підприємства.

Основа підготовки консолідованої фінансової звітності.

Представлена консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності до принципів нарахування та історичної вартості, за винятком статті «Основні засоби». Випадки відхилення від принципу історичної вартості розкрито у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

Консолідована фінансова звітність включає звітність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та дочірнього підприємства: ТОВ «Вапняна фабрика» станом на 31 грудня 2020р. Дочірнє підприємство консолідовано з дати державної реєстрації (дати отримання контролю над дочірньою компанією), та продовжує консолідуватися до дати втрати такого контролю.

Консолідована фінансова звітність Товариства підготовлена на підставі послідовного дотримання облікової політики.

Консолідована фінансова звітність Товариства включає:

- Консолідований Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Консолідований Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід);
- Консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Консолідований Звіт про власний капітал;
- Примітки до консолідованої фінансової звітності.

Ця консолідована фінансова звітність підписана керівництвом ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

10.02.2021 року.

Основа консолідації.

Фінансова звітність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та дочірнього підприємства ТОВ «ВАПНЯНА ФАБРИКА» підготовлена за один звітний період на підставі послідовного дотримання облікової політики.

Дочірнє підприємство ТОВ «ВАПНЯНА ФАБРИКА» веде бухгалтерський облік та складає фінансову звітність у відповідності до законодавства України в області бухгалтерського обліку та фінансової звітності – національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Існуючі в Україні принципи та процедури бухгалтерського обліку відрізняються від загальноприйнятих принципів та процедур, властивих МСФЗ. У зв'язку з цим у консолідовану фінансову звітність, яка підготовлена на підставі МСФЗ

було внесено коригування, необхідні для представлення даної фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Усі операції між Товариством та ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА", залишки, доходи та витрати за операціями повністю виключаються при консолідації.

Доходи і витрати дочірнього підприємства, які були придбані або вибули протягом року, включаються до консолідованого звіту про фінансові результати з фактичної дати придбання і до фактичної дати вибуття, відповідно.

У випадку втрати Товариством контролю над дочірнім підприємством прибуток та збиток від вибуття визнаються у консолідованому звіті про фінансові результати і розраховуються як різниця між справедливою вартістю компенсації отриманої та балансовою вартістю активів та зобов'язань дочірнього підприємства.

Контроль здійснюється у тому випадку, коли Товариство піддається ризикам зміни доходів від участі в об'єкті інвестицій, чи коли має право на отримання таких доходів, а також має можливість вплинути на ці доходи через здійснення таких повноважень у відношенні до об'єкту інвестицій.

Товариство контролює об'єкт інвестицій тільки у випадку:

- наявності у Товариства повноважень відносно об'єкту інвестицій;
- наявності у Товариства схильності ризику зміни доходів від участі в об'єкті інвестицій, чи прав на отримання таких доходів;
- наявності у Товариства можливості використовувати свої повноваження для впливу на величину доходів.

Функціональна валюта та валюта подання.

Ця фінансова звітність складена в національній валюті України, яка є функціональною валютою та валютою подання звітності. Усі суми, відображені у фінансовій звітності подаються в тисячах гривень.

Операційне середовище.

Нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні, що розпочалась наприкінці 2013 року та призвела до погіршення державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют спостерігалась у 2019 та 2020 роках, хоча і була значно менш вираженою порівняно з попередніми періодами.

Збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних сфер. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. В результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу, реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеохопної зони вільної торгівлі із Європейським Союзом.

Для подальшого сприяння провадження господарської діяльності в Україні Національний банк України, починаючи з 20 червня 2019 року, ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів з липня 2019 року та поступово знижував свою облікову ставку, вперше за останні два роки, з 18,0% в квітні 2019 року до 11,0% в січні 2020 року.

Окрім того, ступінь невизначеності щодо макроекономічної ситуації в Україні залишається високим, у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягає погашенню, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Водночас Україна успішно пройшла через період президентських та парламентських виборів. Усі новобрані органи влади продемонстрували свої наміри у питання запровадження реформ для стимуляції економічного зростання із одночасним забезпеченням макро-фінансової стабілізації та лібералізації економічного середовища. Ці зміни призвели, окрім іншого, до підвищення довгострокового рейтингу дефолту емігента в іноземній та національній валюті, присвоєного Україні рейтинговим агентством Fitch, із показником "В-" до "В", із позитивним прогнозом. Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом.

Крім цього, в перші місяці 2020 року спостерігалось значне потрясіння на світовому ринку, викликане спалахом гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Разом з іншими факторами, це призвело до різкого зниження цін на нафту та фондових індексів, а також до знецінення гривні. Відповідаючи на потенційно серйозну загрозу гострої респіраторної хвороби COVID-19 для охорони здоров'я, українські урядові органи вжили заходів щодо стримування спалаху хвороби. Кабінет міністрів України продовжив дію адаптивного карантину до 30 квітня 2021 року.

Від березня 2020 року міжнародні інвестори втратили інтерес до нових ринкових економік. Приплив прямих іноземних інвестицій в Україну у березні – квітні також припинився, а чистий відплив портфельних інвестицій становив 0,85 млрд. дол. Відплив капіталу був зумовлений бажанням інвесторів збільшити вкладення в безпечні інструменти, а також падінням цін на сировинні ресурси.

Продовження додатку А5

Хоча управлінський персонал Товариства вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільності діяльності Товариства, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність ситуації у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Товариства, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Товариства. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок управлінського персоналу. Ця фінансова звітність не включає коригувань у зв'язку з невизначеністю оцінки ефекту цього впливу, що може вплинути на майбутні операції

Принцип безперервності діяльності.

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що консолідована група Товариства буде продовжувати свої операції в найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Таким чином, керівництво Товариства та дорічного підприємства вважає, що використання принципу безперервної діяльності є доречним в даних обставинах.

При цьому, на дату затвердження звітності консолідована група Товариства залежить від впливу нестабільної економіки у країні. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів консолідованої групи Товариства, її можливість погасити свої борги в міру настання строків їх сплати.

Консолідована група Товариства напряму залежить від чинного законодавства та змін у ньому. Мова, насамперед, йде про податкове, митне, корпоративне та інше господарське законодавство. Зміна ставок ввізного мита на імпорт певних товарів на митну територію України шляхом внесення змін до Митного тарифу України можуть суттєво вплинути на вартість продукції та прибутковість господарської діяльності товариства. Зміни у корпоративному та іншому господарському законодавстві також впливають на діяльність товариства.

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.

Перерахунок іноземних валют.

Операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє дату здійснення операції (на дату визнання активів). Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за курсом, що діє дату балансу. Всі курсові різниці, що виникають від такого перерахунку, відображаються у прибутках та збитках. Немонетарні статті, які оцінюються за первісною вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, діючим на початок дня дати їх виникнення.

Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Основні засоби.

Після первинного визнання за собівартістю основні засоби оцінюються за справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності.

Переоцінка здійснюється достатньо часто для того, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу та його балансовою вартістю. При проведенні переоцінки основних засобів, накопичена амортизація елімінується проти первісної вартості об'єкту і така чиста вартість порівнюється із переоціненою вартістю об'єкта.

Збільшення балансової вартості, що виникає внаслідок переоцінки, відноситься до іншого сукупного доходу та накопичується в складі резерву з переоцінки в складі власного капіталу в балансі, за винятком сум, що компенсують зменшення вартості активу, раніше відображеного у прибутках та збитках. В цьому випадку сума збільшення вартості такого активу відображається у прибутках та збитках. Зменшення балансової вартості відображається у звіті про сукупний дохід за винятком випадків, коли зменшення балансової вартості компенсує попередні збільшення балансової вартості цих же активів і відображається через зменшення резерву переоцінки. Дооцінка основних засобів списується на нерозподілений прибуток одночасно з використанням об'єкта основних засобів пропорційно нарахованій амортизації. Після вибуття активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Продовження додатку А5

Первісна вартість основного засобу складається з ціни придбання або вартості будівництва, інших прямих витрат для введення активу в експлуатацію, витрат на позики та очікуваних витрат на виведення активу з експлуатації. Ціна купівлі або вартість будівництва основного засобу являє собою суму сплачених коштів та справедливую вартість іншої винагороди, понесеної в ході придбання основного засобу.

Об'єкт основних засобів вибуває після його реалізації або коли одержання економічних вигод від його подальшого використання або вибуття не очікується. Прибутки або збитки, що виникають у зв'язку з вибуттям активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу і його балансовою вартістю) включаються до прибутків та збитків за рік у якому актив був знятий з обліку.

Залишкова вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року й коригуються в разі необхідності.

Амортизація основних засобів розраховується прямолінійним методом протягом корисного строку використання активу. Амортизація основних засобів розраховується з урахуванням таких термінів корисного використання активів:

Будівлі	5-80 років
Машини та обладнання	3-45 років
Транспортні засоби та інші основні засоби	3-25 років
Інструменти та інвентар	3-28 років
Інші основні засоби	3-25 років

Витрати на капітальні реконструкції та ремонти складаються з вартості активів, що заміщують існуючий, або частини активу, витрат на діагностику та огляд. Коли актив або частина активу, що амортизується окремо, списується та заміщується іншим та, ймовірно, що консолідована група Товариства в подальшому отримуватиме майбутні економічні вигоди від цього активу, то витрати капіталізуються. Якщо частина активу не обліковується як окремий компонент, то для оцінки балансової вартості заміщеного списаного активу використовується вартість активу, що заміщує існуючий. Усі інші витрати з ремонту відносяться до витрат в тому періоді, коли вони фактично понесені.

Витрати на позики.

Витрати на позики, що прямо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу капіталізуються протягом будівництва до моменту, коли активи стають придатними до їх запланованого використання (комерційного виробництва). У разі, якщо позика отримана спеціально для фінансування проекту, понесені процентні витрати капіталізуються як частина вартості створеного активу. У разі наявності у короткостроковому періоді надлишкових фінансових ресурсів від отриманої позики, дохід, що виникає від цих коштів капіталізується та зменшує суму капіталізованих витрат за цією позикою. У разі, коли використані на фінансування конкретного проекту кошти складають частину позик загального призначення, сума відсотків до капіталізації розраховується з використанням середньозваженої ставки всіх пов'язаних з проектом відсоткових позик Товариства за період. Всі інші витрати на позичку відносяться до витрат періоду, коли вони понесені.

Витрати на позики складаються з процентних та інших витрат, що несе підприємство у зв'язку з отриманням позики.

Нематеріальні активи.

Нематеріальні активи в основному складаються з програмного забезпечення. Після первісного визнання нематеріальні активи обліковуються за собівартістю за вирахуванням накопленої амортизації та накопчених збитків від знецінення. Терміни та методи нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного фінансового року.

Амортизація нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом протягом очікуваного терміну корисного використання, що оцінюється для кожного з типів нематеріальних активів окремо і становить від 2 до 9 років. Строки і порядок амортизації нематеріальних активів аналізуються, як мінімум, наприкінці кожного звітного року. Балансова вартість нематеріальних активів переглядається на предмет зменшення корисності, коли події або зміни умов використання вказують на те, що балансова вартість таких активів не може бути відшкодована.

Зменшення корисності нефінансових активів.

На кожну звітну дату консолідована група Товариства проводить оцінку наявності ознак можливого зменшення корисності активів. За наявності таких ознак або при необхідності проведення щорічного тестування консолідована група Товариства визначає суму відшкодування активу. Сума відшкодування активу є більшою із двох величин: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за мінусом витрат на реалізацію і цінності від його використання.

Сума відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження коштів і таке надходження коштів, в основному, не залежить від інших активів або груп активів.

Коли балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові потоки, перевищує суму його відшкодування, вважається, що корисність активу зменшилася, і його вартість списується до суми відшкодування. При оцінці вартості використання, очікувані грошові потоки дисконтуються до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до сподатковування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі й ризику властиві цьому активу. При визначенні справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію, використовується відповідна модель оцінки.

Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутках та збитках, окрім майна попередньо переоціненого, вартість переоцінки якого відображалась у власному капіталі. У цьому випадку зменшення корисності активів визнається у власному капіталі (зменшення резерву переоцінки) у сумі, що не перевищує суму попередньої дооцінки.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від зменшення корисності, визнаний щодо активу раніше, вже не існує, або зменшився. При наявності таких ознак консолідована група Товариства оцінює суму відшкодування активу. Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу в попередніх періодах, сторнується в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від зменшення корисності. У такому випадку балансова вартість активу збільшується до суми його відшкодування. Збільшена балансова вартість активу внаслідок сторнування збитку від зменшення корисності не повинна перевищувати балансову вартість (за мінусом амортизації), яку б визначили, якщо збитки від зменшення корисності активу не визнались в попередні роки. Сторнування збитку від зменшення корисності визнається у прибутках та збитках за винятком випадків, коли актив відображається за переоціненою вартістю. У таких випадках сторнування відображається як дооцінка.

Фінансові активи.

Фінансові активи первісно визнаються за справедливою вартістю плюс транзакційні витрати. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише тоді, коли існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, і при цьому справедлива вартість визначається за подібними угодами на ринку або методом оцінки, який базується на відкритих ринкових даних.

В подальшому фінансові активи оцінюються:

- за амортизованою собівартістю (бізнес – модель Hold to Collect);
- за справедливою вартістю з відображенням змін через інший сукупний дохід - FVOCI (бізнес – модель Hold to Collect and Sell); або
- за справедливою вартістю з відображенням змін через прибуток або збиток – FVTPL.

З метою визначення класифікації та принципів обліку фінансових активів, консолідована група Товариства проводить класифікаційний тест характеристик контрактних грошових потоків фінансових активів (чи складають контрактні потоки за фінансовими активами лише погашення основної суми та відсотків за активом) та визначає бізнес-модель управління фінансовими активами.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю в разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків (Hold to Collect); і
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Консолідована група Товариства групує свої фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю, за наступними категоріями: дебіторська заборгованість за товари, ро-

Продовження додатку А5

боти, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів, інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інвестиції.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів (Hold to Collect and Sell); і

- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо він не оцінюється за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Менеджмент має право на власний розсуд прийняти безвідкличне рішення про відображення в іншому сукупному доході подальших змін у справедливій вартості інвестиції в інструмент власного капіталу, який не утримується для продажу.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнається фінансовим активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, коли консолідована група Товариства набуває безумовне юридичне право отримати грошові кошти, та оцінюється за справедливою вартістю в момент визнання.

До складу іншої поточної дебіторської заборгованості відноситься заборгованість дебіторів, яка не включена в дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, але повинна відображатися у складі оборотних активів.

Визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється у випадку:

- а) закінчення строку дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;

- б) якщо консолідована група Товариства передала права на отримання грошових потоків від активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання їх виплатити у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок за угодою про передачу, і при цьому:

- консолідована група Товариства також передало в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами;

- або консолідована група Товариства не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння активом, але припинило здійснювати його контроль.

Коли консолідована група Товариства передала права на одержання грошових коштів від активів або коли нею укладено угоду про передачу, але при цьому не передані і не утримані переважно всі ризики та вигоди від активу, а також не переданий контроль над активом, актив визнається в межах безперервної участі консолідованої групи Товариства в активі. У цьому випадку консолідована група Товариства також визнає пов'язане з цим зобов'язання. Переданий актив та відповідне зобов'язання оцінюються на тій основі, що відображає права та обов'язки, які залишаються за консолідованою групою Товариства.

Фінансові активи обліковуються за мінусом резерву під очікувані збитки. У випадку суттєвого зростання кредитного ризику за фінансовим активом на звітну дату та/або настання безпосереднього випадку знецінення, консолідована група Товариства розраховує резерв під очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансового активу. Якщо станом на звітну дату кредитний ризик за фінансовим інструментом не зазнав суттєвого зростання з моменту переїсного визнання, то резерв під очікувані збитки розраховується консолідованою групою Товариства виходячи з 12-місячних очікуваних кредитних збитків зі звітної дати. У випадку, якщо за такими активами контрактний строк дії є меншим за 12 місяців, то резерв визначається виходячи з очікуваних збитків протягом такого контрактного строку.

Дебіторська заборгованість у фінансовій звітності відображається за мінусом резерву під очікувані кредитні збитки.

Резерв під очікувані кредитні збитки (резерв сумнівних боргів) щодо дебіторської заборгованості визначається на дату звітності з застосуванням матричного підходу класифікації дебіторської заборгованості у розрізі окремих її видів щодо строків її непогашення з використанням відповідної ставки відсотка для створення резерву. Ставка резервування для кожного строку непогашення визначається на підставі історичної інформації щодо прострочень та списань дебіторської заборгованості, але також враховує очікувані зміни в погашенні дебіторської заборгованості внаслідок макроекономічних змін, платоспроможності та поведінці дебіторів тощо. Кон-

Додаток Б1
Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
На 31 грудня 2019 р.

Форма МБ-н Код за ДС/Д			
1801007			
А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 690	19 060
первісна вартість	1001	25 284	43 579
накопичена амортизація	1002	19 594	24 519
Еквівалентні валютні інвестиції	1005	136 826	633 848
Основні засоби	1010	3 075 458	3 446 147
первісна вартість	1011	5 185 832	5 882 278
знос	1012	2 110 374	2 436 131
Інвестиційні нерухомість	1015	-	-
первісна вартість	1016	*	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
- закінчена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
іншого підприємства	1030	*	-
інші фінансові інвестиції	1035	*	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відокремлені податкові активи	1045	265 679	15 469
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відокремлені аквізційні витрати	1060	-	*
Залишок коштів у центральних страхових резервах фондів	1065	-	*
Інші необоротні активи	1090	*	-
Усього за розділом I	1095	3 483 653	4 114 624
II. Оборотні активи			
Зпаси	1100	1 542 278	1 731 311
Виробничі запаси	1101	-	-
Цесоварцтво виробництва	1102	-	-
Готівка продукції	1103	*	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотрачування	1113	*	-
Виплати одержані	1120	-	*
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 645 548	12 955 841
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за звітними періодами	1130	606 533	553 441
з бюджетом	1135	220 708	102 381
у тому числі з податку на прибуток	1136	17 623	1 173
з нарахованих доходів	1140	-	-
за внутрішніх розрахунками	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	162 440	50 327
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	605 483	1 194 917
Готівка	1166	-	-
Розумки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка переотрачування у страхових резервах	1180	*	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	*	-
резервах незароблених премій	1183	*	-

Продовження додатку Б1

інших страхових резервах	1184	-	
Інші оборотні активи	1190	1 038	4 667
Усього за розділом II	1195	15 884 048	16 590 885
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	60	24
Баланс	1300	19 067 761	20 705 433

Пасив	Код радян	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
L. Власний капітал			
Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	628 480	522 761
Додатковий капітал	1410	162 079	161 088
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	19 993	19 993
Перехідний прибуток (непокритий збиток)	1420	202 308	3 875 453
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(1 908)
Інші резерви	1433	-	-
Неконтрестована цінність	1490	2	-
Усього за розділом I	1495	1 113 062	4 677 387
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1503	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	1 911 611
Довгострокові забезпечення	1520	511 829	548 545
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	511 829	548 545
Цільове фінансування	1523	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв шкідливих виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1543	-	-
Резерв на виплату дисконту	1545	-	-
Усього за розділом II	1895	511 829	2 480 156
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	415 324	-
Векселі тиждень	1605	-	-
Поточна кредиторська зобов'язаність за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 626 666	3 197 637
товари, роботи, послуги	1613	1 813 403	1 101 427
розрахунками з бюджетом	1620	24 613	196 643
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	175 514
розрахунками зі страхування	1625	8 646	9 523
розрахунками з оплати праці	1630	33 457	37 682
за одержаними авансами	1635	6 983 658	6 284 054
за розрахунками з учасниками	1640	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
за страхового діяльності	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	331 929	333 845
Доходи майбутніх періодів	1663	-	-
Відстрочені кошти/інші доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 203 172	2 407 090
Усього за розділом III	1695	17 441 870	13 567 890
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1810	-	-
Баланс	1910	19 067 761	20 705 433

Керівник

Кузьменко Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Соколова Ірина Володимирівна

¹ Визначається в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Б2

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

За 2019 р.

Форма N2-к Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 625 614	13 684 442
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 585 732)	(10 408 612)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	5 039 882	3 275 830
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 635 161	3 214 644
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(280 073)	(309 645)
Витрати на збут	2150	(825 475)	(1 053 150)
Інші операційні витрати	2180	(1 895 320)	(3 204 296)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 674 175	1 923 383
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	1 879 537	93 638
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(614 458)	(657 988)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(588 612)	(58 972)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 350 642	1 300 061
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження додатку Б 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(788 346)	(272 329)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 562 296	1 027 732
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	32 859
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	4 928	(34 744)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	4 928	(1 885)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	4 928	(1 885)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 567 224	1 025 847
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8 563 210	10 107 880
Витрати на оплату праці	2505	849 617	691 057
Відрахування на соціальні заходи	2510	180 964	148 752
Амортизація	2515	357 470	399 400
Інші операційні витрати	2520	2 634 352	3 628 614
Разом	2550	12 585 613	14 975 703

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	399880235	400000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	399880235	400000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	8,90841	2,56933
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	8,90841	2,56933
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Кузьменко Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Соколова Ірина Володимирівна

Додаток Б3

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2019 р.

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за Рік 2019 р.

Форма N3-к Код за ДКУД 1801009

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	17 340 454	12 426 278
Повернення податків і зборів	3005	824 477	634 697
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	92	80
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	630 981	3 846 685
Надходження від повернення авансів	3020	53 286	286 759
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	641	3 071
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	10 514	11 944
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	170 876	35 008
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(11 170 566)	(11 433 430)
Праці	3105	(657 139)	(538 781)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(237 326)	(199 442)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(655 795)	(190 584)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(106)	(1 318)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(17)	(579)
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 451 112)	(2 705 034)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1 978 292)	(1 501 473)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(126 580)	(98 443)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	754 511	577 335
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	329
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	27
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	36	-

Продовження додатку Б3

Витрачання на придбання; фінансових інвестицій необоротних активів	3255	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3260	(74 632)	(28 941)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(47 565)	(81 526)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-122 161	-110 111
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Находження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Находження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(1 908)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(4)	(2)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(142 084)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 912	-142 086
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	630 438	325 138
Залишок коштів на початок року	3405	605 483	277 064
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(41 004)	3 281
Залишок коштів на кінець року	3415	1 194 917	605 483

Продовження додатку Б4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Цікавства заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки з капіталу	4275	-	-	-	-	-	-	(1 908)	(1 908)	-	(1 908)
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(110 847)	(991)	-	110 849	-	-	(989)	(2)	(991)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	-	(105 919)	(991)	-	3 673 145	-	(1 908)	3 564 327	(2)	3 564 325
Залишок на кінець року	4300	100 000	-522 761	161 081	19 993	3 875 453	-	(1 908)	4 677 387	-	4 677 387

Керівник

Головний бухгалтер

Кузнецюк Сергій Володимирович

Соволоня Ірина Володимирівна

Додаток Б5

Примітки до консолідованої фінансової звітності за 2019 рік

1. Загальні положення.*Основна інформація про Товариство.*

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" І зареєстровано 28 грудня 1994 р.

Юридична адреса Товариства 49081, м. Дніпро, вул. Столетова, 21

Протягом 2019 року ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" здійснювало наступні види діяльності:

24.20 - Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі

24.10 - Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

85.32 - Професійно-технічна освіта

Середня кількість працівників на підприємстві за звітний період складала 4 639 чоловік.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" - це сучасне підприємство, одне з найбільших у галузі на Україні, має сучасне обладнання, технології, способи забезпечення й контролю якості сталевих труб, коліс, бандажів, кільцевих виробів, а по виробництву деяких видів продукції - єдине в Україні.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" має дочірнє підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАПНЯНА ФАБРИКА", загальна інформація про яке наведена нижче.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" зареєстроване 06 березня 2007 р..

Юридична адреса 49081, Україна, м. Дніпро, вул. Столетова, 21.

Протягом 2019 року ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" здійснювало наступні види діяльності:

23.52 - Виробництво вапна та гіпсових сумішей

78.30 - Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами

46.73 - Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнан-

ням

47.78 - Роздрібна торгівля іншими неживими товарами в спеціалізованих магазинах

33.12 - Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення

Середня кількість працівників ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" за звітний період складала 2 чоловіка.

Основним видом діяльності ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" є виробництво та реалізація вапна, вапняного каміння, продукції, в склад яких входить вапно, доломіт та іншої продукції, в тому числі на умовах давальницької сировини.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" є єдиним засновником ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА" та володіє 100% часткою в статутному капіталі підприємства.

Основа підготовки консолідованої фінансової звітності

Представлена консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності до принципів нарахування та історичної вартості, за винятком статті «Основні засоби». Випадки відхилення від принципу історичної вартості розкрито у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

Консолідована фінансова звітність включає звітність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та дочірнього підприємства: ТОВ «Вапняна фабрика» станом на 31 грудня 2019р. Дочірнє підприємство консолідовано з дати державної реєстрації (дати отримання контролю над дочірньою компанією), та продовжує консолідуватися до дати втрати такого контролю.

Консолідована фінансова звітність Товариства підготовлена на підставі послідовного дотримання облікової політики.

Консолідована фінансова звітність Товариства включає:

- Консолідований Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Консолідований Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід);
- Консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Консолідований Звіт про власний капітал;
- Примітки до консолідованої фінансової звітності.

Ця консолідована фінансова звітність підписана керівництвом ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" 10.02.2020 року.

Основа консолідації

Фінансова звітність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та дочірнього підприємства ТОВ «ВАПНЯНА ФАБРИКА» підготовлена за один звітний період на підставі послідовного дотримання облікової політики.

Дочірнє підприємство ТОВ «ВАПНЯНА ФАБРИКА» веде бухгалтерський облік та складає фінансову звітність у відповідності до законодавства України в області бухгалтерського обліку та фінансової звітності – національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Існуючі в Україні принципи та процедури бухгалтерського обліку відрізняються від загальноприйнятих принципів та процедур, властивих

МСФЗ. У зв'язку з цим у консолідовану фінансову звітність, яка підготовлена на підставі МСФЗ було внесено коригування, необхідні для представлення даної фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Усі операції між Товариством та ТОВ "ВАПНЯНА ФАБРИКА", залишки, доходи та витрати за операціями повністю виключаються при консолідації.

Доходи і витрати дочірнього підприємства, які були придбані або вибули протягом року, включаються до консолідованого звіту про фінансові результати з фактичної дати придбання і до фактичної дати вибуття, відповідно.

У випадку втрати Товариством контролю над дочірнім підприємством прибуток та збиток від вибуття визнаються у консолідованому звіті про фінансові результати і розраховуються як різниця між справедливою вартістю компенсації отриманої та балансовою вартістю активів та зобов'язань дочірнього підприємства.

Контроль здійснюється у тому випадку, коли Товариство піддається ризикам зміни доходів від участі в об'єкті інвестицій, чи коли має право на отримання таких доходів, а також має можливість вплинути на ці доходи через здійснення таких повноважень у відношенні до об'єкту інвестицій.

Товариство контролює об'єкт інвестицій тільки у випадку:

- наявності у Товариства повноважень відносно об'єкту інвестицій;
- наявності у Товариства схильності ризику зміни доходів від участі в об'єкті інвестицій, чи прав на отримання таких доходів;
- наявності у Товариства можливості використовувати свої повноваження для впливу на величину доходів.

Функціональна валюта та валюта подання

Ця фінансова звітність складена в національній валюті України, яка є функціональною валютою та валютою подання звітності. Усі суми, відображені у фінансовій звітності подаються в тисячах гривень.

Операційне середовище

Нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні, що розпочалась наприкінці 2013 року та призвела до погіршення державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют спостерігалась у 2018 та 2019 роках, хоча і була значно менш вираженою порівняно з попередніми періодами. Обмеження у сфері валютного контролю введені у 2014-2015 роках, залишались у силі і були пом'якшені наприкінці 2019 року. Попри деякі покращення ситуації у 2018 та 2019 роках, остаточний результат політичної і економічної ситуації в Україні та її поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес консолідованої групи Товариства.

Хоча управлінський персонал консолідованої групи Товариства вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільності діяльності консолідованої групи Товариства, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність ситуації у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан консолідованої групи Товариства, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан консолідованої групи Товариства. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок управлінського персоналу. Ця фінансова звітність не включає коригувань у зв'язку з невизначеністю оцінки ефекту цього впливу, що може вплинути на майбутні операції.

Принцип безперервності діяльності

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що консолідована група Товариства буде продовжувати свої операції в найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Таким чином, керівництво Товариства та дочірнього підприємства вважає, що використання принципу безперервної діяльності є доречним в даних обставинах.

При цьому, на дату затвердження звітності консолідована група Товариства залежить від впливу нестабільної економіки у країні. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів консолідованої групи Товариства, її можливість погашати свої борги в міру настання строків їх сплати.

Консолідована група Товариства напряму залежить від чинного законодавства та змін у ньому. Мова, насамперед, йде про податкове, митне, корпоративне та інше господарське законодавство. Зміна ставок ввізного мита на імпорт певних товарів на митну територію України шляхом внесення змін до Митного тарифу України можуть суттєво вплинути на вартість продукції та прибутковість господарської діяльності товариства. Зміни у корпоративному та іншому господарському законодавстві також впливають на діяльність товариства.

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

2. Основні принципи облікової політики

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє дату здійснення операції (на дату визнання активів). Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за курсом, що діє дату балансу. Всі курсові різниці, що виникають від такого перерахунку, відображаються у прибутках та збитках. Немонетарні статті, які оцінюються за первісною вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, діючим на початок дня дати їх виникнення.

Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Основні засоби

Після первинного визнання за собівартістю основні засоби оцінюються за справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності.

Переоцінка здійснюється достатньо часто для того, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу та його балансовою вартістю. При проведенні переоцінки основних засобів, накопичена амортизація елімінується проти первісної вартості об'єкту і така чиста вартість порівнюється із переоціненою вартістю об'єкта.

Збільшення балансової вартості, що виникає внаслідок переоцінки, відноситься до іншого сукупного доходу та накопичується в складі резерву з переоцінки в складі власного капіталу в балансі, за винятком сум, що компенсують зменшення вартості активу, раніше відображеного у прибутках та збитках. В цьому випадку сума збільшення вартості такого активу відображається у прибутках та збитках. Зменшення балансової вартості відображається у звіті про сукупний дохід за винятком випадків, коли зменшення балансової вартості компенсує попередні збільшення балансової вартості цих же активів і відображається через зменшення резерву переоцінки. Деоцінка основних засобів списується на нерозподілений прибуток одночасно з використанням об'єкта основних засобів пропорційно нарахованій амортизації. Після вибуття активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Первісна вартість основного засобу складається з ціни придбання або вартості будівництва, інших прямих витрат для введення активу в експлуатацію, витрат на позики та очікуваних витрат на виведення активу з експлуатації. Ціна купівлі або вартість будівництва основного засобу являє собою суму сплачених коштів та справедливую вартість іншої винагороди, понесеної в ході придбання основного засобу.

Об'єкт основних засобів вибуває після його реалізації або коли одержання економічних вигод від його подальшого використання або вибуття не очікується. Прибутки або збитки, що виникають у зв'язку з вибуттям активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу і його балансовою вартістю) включаються до прибутків та збитків за рік у якому актив був знятий з обліку.

Залишкова вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року й коригуються в разі необхідності.

Амортизація основних засобів розраховується прямолінійним методом протягом корисного строку використання активу. Амортизація основних засобів розраховується з урахуванням таких термінів корисного використання активів:

Будівлі	5-80 років
Машини та обладнання	3-45 років
Транспортні засоби та інші основні засоби	3-25 років
Інструменти та інвентар	3-28 років
Інші основні засоби	3-25 років

Витрати на капітальні реконструкції та ремонти складаються з вартості активів, що заміщують існуючий, або частини активу, витрат на діагностику та огляд. Коли актив або частина активу, що амортизується окремо, списується та заміщується іншим та, ймовірно, що консолідована група Товариства в подальшому отримуватиме майбутні економічні вигоди від цього активу, то витрати капіталізуються. Якщо частина активу не обліковується як окремий компонент, то для оцінки балансової вартості заміщеного списаного активу використовується вартість активу, що заміщує існуючий. Усі інші витрати з ремонту відносяться до витрат в тому періоді, коли вони фактично понесені.

Витрати на позики

Витрати на позики, що прямо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу капіталізуються протягом будівництва до моменту, коли активи стають придатними до їх запланованого використання (комерційного виробництва). У разі, якщо позика отримана спеціально для

Додаток В1
Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
На 31 грудня 2018р.

		Форми №1-к Код за ДКУД	
		1801007	
А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	1000	10 545	5 690
первісна вартість	1001	24 223	25 284
накопичена амортизація	1002	13 678	19 594
Незавершені капітальні інвестиції	1005	50 412	136 659
Основні засоби	1010	2 919 613	3 075 458
первісна вартість	1011	4 777 205	5 185 832
знос	1012	1 857 592	2 110 374
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість	1016	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	509 593	265 679
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 490 163	3 483 486
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	992 550	1 342 220
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депазити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 503 471	12 645 642
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	433 109	606 533
з бюджетом	1135	274 431	220 708
у тому числі з податку на прибуток	1136	17 625	17 625
з зарплатних доходів	1140	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	152 384	162 440
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	277 064	605 483
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі а: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку В1

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	5 898	1 042
Усього за розділом II	1195	11 638 997	15 584 068
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	60
Баланс	1300	15 129 070	19 067 614
Пасив	Код	На початок	На кінець
1	2	звітнього періоду	звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	782 258	628 680
Додатковий капітал	1410	162 935	162 079
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(976 833)	202 688
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Випущений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	2	2
Усього за розділом I	1495	88 355	1 113 442
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	455 442	511 829
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	455 442	511 820
Цільове фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привілейний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дивіденду	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	455 442	511 829
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 679 302	415 324
Висхідні видати	1605	-	-
Поточна кредиторська зобов'язаність за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 487 954	5 626 666
товари, роботи, послуги	1615	714 231	1 813 526
розрахунками з бюджетом	1620	7 913	24 615
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	8 071	8 645
розрахунками з оплати праці	1630	28 400	33 457
за одержаними авансами	1635	5 557 235	6 985 658
за розрахунками з учасниками	1640	-	-
з внутрішніх розрахунків	1645	-	-
за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	322 001	331 929
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховки	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 780 155	2 202 521
Усього за розділом III	1695	14 585 273	17 442 343
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів подержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	15 129 070	19 067 614

Головний бухгалтер

Головний бухгалтер

Відповідає за

Кузьменко Сергій Володимирович

Соколова Ірина Володимирівна

Відповідає за вартість зобов'язань, пов'язаних з операціями з нерухомістю, як органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток В2

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

За 2018 р.

Форма N2-к Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	13 684 442	10 423 283
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестраховання	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 408 612)	(8 072 886)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 275 830	2 350 397
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	3 214 644	2 161 548
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(309 645)	(331 945)
Витрати на збут	2150	(1 053 150)	(818 397)
Інші операційні витрати	2180	(3 204 296)	(2 494 764)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 923 383	866 839
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	34
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	93 638	38 311
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(657 988)	(563 239)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(968)
Інші витрати	2270	(58 972)	(61 112)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 300 061	279 865
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження додатку В 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(272 329)	33 531
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 027 732	313 396
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	32 859	1 236
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(34 744)	(127 068)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(1 885)	(125 832)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(1 885)	(125 832)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 025 847	187 564
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	10 107 880	8 501 622
Витрати на оплату праці	2505	691 057	529 487
Відрахування на соціальні заходи	2510	148 752	112 191
Амортизація	2515	399 400	316 584
Інші операційні витрати	2520	3 628 614	2 258 108
Разом	2550	14 975 703	11 717 992

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400000000	400000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400000000	400000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2,56933	0,78349
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2,56933	0,78349
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток В3

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2018 р.

Форма №3-к Код за ДКУД 1801009

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	12 426 278	8 378 221
Повернення податків і зборів	3005	634 697	507 810
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	80	619
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	3 846 685	3 629 079
Надходження від повернення авансів	3020	286 759	444 922
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	3 071	3 376
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	3 490
Надходження від операційної оренди	3040	11 944	26 695
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	35 008	1 207 054
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(11 433 430)	(8 560 446)
Праці	3105	(538 781)	(412 200)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(199 442)	(112 640)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(190 584)	(459 569)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 318)	(1 349)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(579)	(917)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2 705 034)	(2 650 327)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1 501 473)	(1 210 920)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(116)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(98 443)	(1 284 675)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	577 335	-489 627
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	329	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	27	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження додатку В3

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(28 941)	(23 974)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(81 526)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-110 111	-23 974
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	885 883
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(2)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(142 084)	(138 395)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-142 086	747 488
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	325 138	233 887
Залишок коштів на початок року	3405	277 064	38 920
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	3 281	4 257
Залишок коштів на кінець року	3415	605 483	277 064

Продовження додатку В4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(151 603)	(856)	-	151 789	-	-	(769)	-	(769)
Прибавки (продаж) незонтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(153 578)	(856)	-	1 179 521	-	-	1 025 087	-	1 025 087
Залишок на кінець року	4300	100 000	628 680	162 079	19 993	202 688	-	-	1 113 440	2	1 113 442

Квітень

Додаток В5

Примітки до консолідованої фінансової звітності за 2018 рік

I. Загальні положення.**Основна інформація про Товариство**

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП ІНЖИЇОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" (ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ", далі - Товариство) зареєстровано 28 грудня 1994 р.

Юридична адреса Товариства 49081, м. Дніпропетровськ, вул. Столетова, 21

Протягом 2018 року ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ" здійснювало наступні види діяльності:

24.20 - Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі

24.10 - Виробництво чавуну, сталі та феросплавів

85.32 – Професійно - технічна освіта

Середня кількість працівників ПАТ «Інтерпайп ІНТЗ» за звітний період складала 4 793 чоловік.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ" - це сучасне підприємство, одне з найбільших у галузі на Україні, має сучасне обладнання, технології, способи забезпечення й контролю якості сталевих труб, коліс, бандажів, кільцевих виробів, а по виробництву деяких видів продукції - єдине в Україні.

Товариство має дочірні підприємства: Товариство з обмеженою відповідальністю "Вапняна фабрика" та Товариство з обмеженою відповідальністю «КЛВ ПРОДАКШН», загальна інформація про які наведена нижче.

Товариство з обмеженою відповідальністю "Вапняна фабрика".

Місцезнаходження: 49081, Україна, м. Дніпропетровськ, вул. Столетова, 21.

Дочірнє підприємство ТОВ «Вапняна фабрика» зареєстроване 06 березня 2007 р.

ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ" є єдиним засновником ТОВ «Вапняна фабрика» та володіє 100% часткою в статутному капіталі підприємства.

Основним видом діяльності ТОВ «Вапняна фабрика» є виробництво та реалізація вапна, вапняного каміння, продукції, в склад яких входить вапно, доломіт та іншої продукції, в тому числі на умовах давальницької сировини.

Середня кількість працівників ТОВ «Вапняна фабрика» за звітний період 22 чоловік.

Товариство з обмеженою відповідальністю «КЛВ ПРОДАКШН».

Місцезнаходження: 49081, Україна, м. Дніпропетровськ, вул. Столетова, 21.

Дочірнє підприємство ТОВ «КЛВ ПРОДАКШН» зареєстроване 03 вересня 2013 р. Засновники ТОВ «КЛВ ПРОДАКШН»:

ПАТ «ІНТЕРПАЙП ІНТЗ» - 99,9 % загального уставного капіталу;

ТОВ «Інтерпайп Україна» - 0,1% загального уставного капіталу.

Основним видом діяльності ТОВ «КЛВ ПРОДАКШН» є виробництво та реалізація суцільнокатаних коліс, кільцевих виробів та бандажів, іншої промислової продукції, в тому числі на умовах давальницької сировини.

Середня кількість працівників ТОВ «КЛВ ПРОДАКШН» за звітний період складала 1 чоловік.

Основа підготовки консолідованої фінансової звітності

Представлена консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Консолідована фінансова звітність підготовлена у відповідності до принципів нарахування та історичної вартості, за винятком статті «Основні засоби». Випадки відхилення від принципу історичної вартості розкрито у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

Консолідована фінансова звітність включає звітність материнської компанії ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ" та її дочірніх компаній: ТОВ «Вапняна фабрика» та ТОВ «КЛВ-продакш» (далі- Група, Компанія) станом на 31 грудня 2018р.

Дочірні компанії консолідовано з дати державної реєстрації (дати отримання контролю над дочірньою компанією), та продовжує консолідуватися до дати втрати такого контролю.

Консолідована фінансова звітність Групи підготовлена на підставі послідовного дотримання облікової політики.

Консолідована фінансова звітність Групи включає:

- Консолідований Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Консолідований Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід);
- Консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Консолідований Звіт про власний капітал;
- Примітки до консолідованої фінансової звітності.

Ця консолідована фінансова звітність підписана керівництвом ПАТ "ІНТЕРПАЙП ІНТЗ" 14.02.2019 року.

Основа консолідації

Фінансова звітність ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та компаній Групи підготовлена за один звітний період на підставі послідовного дотримання облікової політики для всіх компаній Групи.

Дочірні компанії Групи ведуть бухгалтерський облік та складають фінансову звітність у відповідності до законодавства України в області бухгалтерського обліку та фінансової звітності – національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Існуючі в Україні принципи та процедури бухгалтерського обліку відрізняються від загальноприйнятих принципів та процедур, властивих МСФЗ. У зв'язку з цим у консолідовану фінансову звітність, яка підготовлена на підставі МСФЗ було внесено коригування, необхідні для представлення даної фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Усі операції між підприємствами Групи, залишки, доходи та витрати за операціями повністю виключаються при консолідації.

Доходи і витрати дочірніх підприємств, які були придбані або вибули протягом року, включаються до консолідованого звіту про фінансові результати з фактичної дати придбання і до фактичної дати вибуття, відповідно. У випадку втрати Товариством контролю над дочірнім підприємством прибуток та збиток від вибуття визнаються у консолідованому звіті про фінансові результати і розраховуються як різниця між справедливою вартістю компенсації отриманої та балансовою вартістю активів та зобов'язань дочірнього підприємства.

Контроль здійснюється у тому випадку, коли Товариство піддається ризикам зміни доходів від участі в об'єкті інвестиції, чи коли має право на отримання таких доходів, а також має можливість вплинути на ці доходи через здійснення таких повноважень у відношенні до об'єкту інвестиції.

Товариство контролює об'єкт інвестиції тільки у випадку:

- наявності у Товариства повноважень відносно об'єкту інвестиції;
- наявності у Товариства схильності ризику зміни доходів від участі в об'єкті інвестиції, чи прав на отримання таких доходів;
- наявності у Товариства можливості використовувати свої повноваження для впливу на величину доходів.

Функціональна валюта та валюта подання

Ця фінансова звітність складена в національній валюті України, яка є функціональною валютою та валютою подання звітності. Усі суми, відображені у фінансовій звітності подаються в тисячах гривень.

Операційне середовище

Нестабільність політичної та економічної ситуації в Україні, що розпочалась наприкінці 2013 року та призвела до погіршення державних фінансів, волатильності фінансових ринків, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют спостерігалась у 2017 та 2018 роках, хоча і була значно менш вираженою порівняно з попередніми періодами. Обмеження у сфері валютного контролю введено у 2014-2015 роках, залишались у силі і були пом'якшені наприкінці 2018 року. Попри деякі покращення ситуації у 2017 та 2018 роках, остаточний результат політичної і економічної ситуації в Україні та її поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Компанії.

Хоча управлінський персонал Компанії вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільності діяльності Компанії, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність ситуації у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Компанії, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Компанії. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок управлінського персоналу. Ця консолідована фінансова звітність не включає коригувань у зв'язку з невизначеністю оцінки ефекту цього впливу, що може вплинути на майбутні операції

Принцип безперервності діяльності

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Компанія буде продовжувати свої операції в найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Таким чином, керівництво Компанії вважає, що використання принципу безперервної діяльності є доречним в даних обставинах.

При цьому, на дату затвердження звітності Компанія залежить від впливу нестабільної економіки у країні. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів Компанії, її можливість погашати свої борги в міру настання строків їх сплати.

Компанія напряму залежить від чинного законодавства та змін у ньому. Мова, насамперед, йде про податкове, митне, корпоративне та інше господарське законодавство. Зміна ставок ввізного мита на імпорт певних товарів на митну територію України шляхом внесення змін до Митного тарифу України можуть суттєво вплинути на вартість продукції та прибутковість господарської діяльності товариства. Зміни у корпоративному та іншому господарському

законодавстві також впливають на діяльність Компанії.

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

2. Основні принципи облікової політики

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземній валюті при первісному визнанні відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє дату здійснення операції (на дату визнання активів). Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за курсом, що діє дату балансу. Всі курсові різниці, що виникають від такого перерахунку, відображаються у прибутках та збитках. Немонетарні статті, які оцінюються за первісною вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, діючим на початок дня дати їх виникнення.

Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, обліковуються за курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Основні засоби

Після первинного визнання за собівартістю основні засоби оцінюються за справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності.

Переоцінка здійснюється достатньо часто для того, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу та його балансовою вартістю. При проведенні переоцінки основних засобів, накопичена амортизація елімінується проти первісної вартості об'єкту і така чиста вартість порівнюється із переоціненою вартістю об'єкта.

Збільшення балансової вартості, що виникає внаслідок переоцінки, відноситься до іншого сукупного доходу та накопичується в складі резерву з переоцінки в складі власного капіталу в балансі, за винятком сум, що компенсують зменшення вартості активу, раніше відображеного у прибутках та збитках. В цьому випадку сума збільшення вартості такого активу відображається у прибутках та збитках. Зменшення балансової вартості відображається у звіті про сукупний дохід за винятком випадків, коли зменшення балансової вартості компенсує попередні збільшення балансової вартості цих же активів і відображається через зменшення резерву переоцінки. Двоцінка основних засобів списується на нерозподілений прибуток одночасно з використанням об'єкта основних засобів пропорційно нарахованій амортизації. Після вибуття активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Первісна вартість основного засобу складається з ціни придбання або вартості будівництва, інших прямих витрат для введення активу в експлуатацію, витрат на позики та очікуваних витрат на виведення активу з експлуатації. Ціна купівлі або вартість будівництва основного засобу являє собою суму сплачених коштів та справедливую вартість іншої винагороди, понесеної в ході придбання основного засобу.

Об'єкт основних засобів вибуває після його реалізації або коли одержання економічних вигод від його подальшого використання або вибуття не очікується. Прибутки або збитки, що виникають у зв'язку з вибуттям активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу і його балансовою вартістю) включаються до прибутків та збитків за рік у якому актив був знятий з обліку.

Залишкова вартість, строки корисного використання і методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року й коригуються в разі необхідності.

Амортизація основних засобів розраховується прямолінійним методом протягом корисного строку використання активу. Амортизація основних засобів розраховується з урахуванням таких термінів корисного використання активів:

Будівлі	5-80 років
Машини та обладнання	3-45 років
Транспортні засоби та інші основні засоби	3-25 років
Інструменти та інвентар	3-28 років
Інші основні засоби	3-25 років

Витрати на капітальні реконструкції та ремонти складаються з вартості активів, що заміщують існуючий, або частини активу, витрат на діагностику та огляд. Коли актив або частина активу, що амортизується окремо, списується та заміщується іншим та, ймовірно, що Компанія в подальшому отримуватиме майбутні економічні вигоди від цього активу, то витрати капіталізуються. Якщо частина активу не обліковується як окремий компонент, то для оцінки балансової вартості заміщеного списаного активу використовується вартість активу, що заміщує існуючий. Усі інші витрати з ремонту відносяться до витрат в тому періоді, коли вони фактично понесені.

Витрати на позики

Витрати на позики, що прямо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу капіталізуються протягом будівництва до моменту, коли активи стають придатними до їх запланованого використання (комерційного виробництва). У разі, якщо позика отримана спеціально для фінансування проекту, понесені процентні витрати капіталізуються як частина вартості створеного активу. У разі наявності у короткостроковому періоді надлишкових фінансових ресурсів від отриманої позики, дохід, що виникає від цих коштів капіталізується та зменшує суму капіталізованих витрат за цією позикою. У разі, коли використані на фінансування конкретного проекту кошти складають частину позик загального призначення, сума відсотків до капіталізації розраховується з використанням середньозваженої ставки всіх пов'язаних з проектом відсоткових позик Компанії за період. Всі інші витрати на позичку відносяться до витрат періоду, коли вони понесені.

Витрати на позики складаються з процентних та інших витрат, що несе підприємство у зв'язку з отриманням позики.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи в основному складаються з програмного забезпечення. Після первісного визнання нематеріальні активи обліковуються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Терміни та методи нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного фінансового року.

Амортизація нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом протягом очікуваного терміну корисного використання, що оцінюється для кожного з типів нематеріальних активів окремо і становить від 2 до 9 років. Строки і порядок амортизації нематеріальних активів аналізуються, як мінімум, наприкінці кожного звітного року. Балансова вартість нематеріальних активів переглядається на предмет зменшення корисності, коли події або зміни умов використання вказують на те, що балансова вартість таких активів не може бути відшкодована.

Зменшення корисності нефінансових активів

На кожну звітну дату Компанія проводить оцінку наявності ознак можливого зменшення корисності активів. За наявності таких ознак або при необхідності проведення щорічного тестування Компанія визначає суму відшкодування активу. Сума відшкодування активу є більшою із двох величин: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за мінусом витрат на реалізацію і цінності від його використання.

Сума відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження коштів і таке надходження коштів, в основному, не залежить від інших активів або груп активів.

Коли балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові потоки, перевищує суму його відшкодування, вважається, що корисність активу зменшилася, і його вартість списується до суми відшкодування. При оцінці вартості використання, очікувані грошові потоки дисконтуються до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі й ризики властиві цьому активу. При визначенні справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію, використовується відповідна модель оцінки.

Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутках та збитках, окрім майна попередньо переоціненого, вартість переоцінки якого відображалась у власному капіталі. У цьому випадку зменшення корисності активів визнається у власному капіталі (зменшення резерву переоцінки) у сумі, що не перевищує суму попередньої дооцінки.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від зменшення корисності, визнаний щодо активу раніше, вже не існує, або зменшився. При наявності таких ознак Компанія оцінює суму відшкодування активу. Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу в попередніх періодах, сторнується в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від зменшення корисності. У такому випадку балансова вартість активу збільшується до суми його відшкодування. Збільшена балансова вартість активу внаслідок сторнування збитку від зменшення корисності не повинна перевищувати балансову вартість (за мінусом амортизації), яку б визначили, якщо збитки від зменшення корисності активу не визнались в попередні роки. Сторнування збитку від зменшення корисності визнається у прибутках та збитках за винятком випадків, коли актив відображається за переоціненою вартістю. У таких випадках сторнування відображається як дооцінка.

Фінансові активи

Фінансові активи первісно визнаються за справедливою вартістю плюс транзакційні витрати. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише тоді, коли існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, і при цьому справедлива вартість визначається за подібними угодами на ринку або методом оцінки, який базується на відкритих ринкових даних.

В подальшому фінансові активи оцінюються:

- за амортизованою собівартістю (бізнес – модель Hold to Collect);
- за справедливою вартістю з відображенням змін через інший сукупний дохід - FVOCI (бізнес – модель Hold to Collect and Sell); або
- за справедливою вартістю з відображенням змін через прибуток або збиток – FVTPL.

З метою визначення класифікації та принципів обліку фінансових активів, Компанія проводить класифікаційний тест характеристик контрактних грошових потоків фінансових активів (чи складають контрактні потоки за фінансовими активами лише погашення основної суми та відсотків за активом) та визначає бізнес-модель управління фінансовими активами.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю в разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків (Hold to Collect); і
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Компанія класифікує свої фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю, за наступними категоріями: дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів, інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інвестиції.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів (Hold to Collect and Sell); і
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо він не оцінюється за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Менеджмент має право на власний розсуд прийняти безвідкличне рішення про відображення в іншому сукупному доході подальших змін у справедливій вартості інвестиції в інструмент власного капіталу, який не утримується для продажу.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги визнається фінансовим активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, коли Компанія набуває безумовне юридичне право отримати грошові кошти, та оцінюється за справедливою вартістю в момент визнання.

До складу іншої поточної дебіторської заборгованості відноситься заборгованість дебіторів, яка не включена в дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, але повинна відобразитися у складі оборотних активів.

Визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється у випадку:

а) закінчення строку дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;

б) якщо Компанія передала права на отримання грошових потоків від активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання їх виплатити у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок за угодою про передачу, і при цьому:

- Компанія також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами;
- або Компанія не передала та не залишило в основному всі ризики та вигоди володіння активом, але припинило здійснювати його контроль.

Коли Компанія передала права на одержання грошових коштів від активів або коли ним укладено угоду про передачу, але при цьому не передані і не утримані переважно всі ризики та вигоди від активу, а також не переданий контроль над активом, актив визнається в межах безперервної участі Компанія в активі. У цьому

